

ANDRIJA HEVKA
АНДРІЙ В. ГЕВКА

100 NAJLEPŠIH UKRAJINSKIH PESMI
100 НАЙКРАЩИХ УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ

ANDRIJA HEVKA (prevod v slovenščino in prepis not)
100 najlepših ukrajinskih pesmi (Izbor pesmi - Yuriy Atamanyuk)

АНДРІЙ В. ГЕВКА (переклад словенською, перепис нот)
100 найкращих українських пісень (вибір пісень - Юрій Атаманюк)

Predgovor: Andrija Hevka (v slovenščini in v ukrajinščini)
Spremna beseda: Yuriy Atamanyuk (ukrajinsko – prevod A. Hevka)

Передмова: Андрій В. Гевка (українською і словенською мовами)
Вступне слово: Юрій Атаманюк

Avtorji ilustracij:
Mykola Ganuschak in Mykola Nykilchuk

Автори ілюстрацій:
Микола Ганущак і Микола Никільчук.

Izdalo: Društvo Ukrajincev v SLOVENIJI

Urednik: Yuriy Atamanyuk
Редактор: Юрій Атаманюк

Tiskarna: Art – print, Banja Luka
Друкарня: Art – print, Баня Лука

Naklada: 500 izvodov
Тираж: 500 примірників

Avtor in nosilci projekta se zahvaljujemo Javnemu skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, ki nam je pomagal pri finansiranju projekta.

In še posebna zahvala vsem sodelavcem in svetovalcem: Vinku Rahnetu za lektoriranje slovenskega besedila, dr. Vladimirju Osolniku, Ratomirju Mladenoviču, Petru Hevki, Valeriju Bogdanovu in Doroteji Atamanyuk (pregled not) ter vsem drugim, ki so mi pomagali in me podpirali.

Ljubljana, november, 2010
Любляна, листопад, 2010

100 NAJLEPŠIH UKRAJINSKIH PESMI

PREDGOVOR

Že sonce zahaja za gajem
Slavček na vrtu milo mi poje.
Jaz pa ves večer pogledujem,
In iščem ljubezen svojo!

Oj, ti slavček moj

Že od davnih časov rodovi ukrajinskega naroda s pomočjo sonca izvablajo iz svojih src, zemlje, neba, vode in vetra čudovite zvoke, ki jih prelivajo v izbrane besede. Pesem jim je bila vedno zvesta spremljevalka in prijateljica ob vseh veselih ali žalostnih dogodkih. Pesem je odsev velike ljubezni človeka do rojstnega kraja, domovine, očeta matere in svojcev. Kulturo in umetnost Ukrajine pa štejejo med eno najbolj bogatih v svetovnem merilu. Dokazano je, da se je glasba na tleh današnje Ukrajine pojavila že pred 20 tisočimi leti. Toliko so tudi stari prvi glasbeni instrumenti, ki so jih izdelovali iz okel mamutov.

Značilnost ukrajinskega naroda je neločljiva povezanost z naravo in z dogajanjem v hiši in ter okolici. Veliko pesmi opeva rastline in drevesa (*kalina, hrast, topol, pšenica, hmelj, mak*), ptice (*slavček, kukavica, vrana, orel, sokol, vrabček*), reke (*Donava, Dneper*) ipd. Eden izmed pokazateljev lepote pesmi so tudi ukrajinske hiše, ki so bile vedno temeljito urejene. Zunaj prelepi vrtovi, cvetje, sadovnjaki, znotraj pa vezeni prti, brisače ipd. Tako je tudi z duhovnim življenjem in izražanjem.

Ustno in pisno izročilo sta se neutrudno prenašala iz roda v rod, zlasti pesmi, pravljice in legende. Ideala ukrajinskega naroda sta bila vedno poštenost in zmaga pravice nad krivico. Skozi petje in poslušanje besedila se nehote povzdignemo in začutimo utrip življenja. Vse, o čemer mislimo, sanjamo in hrepenimo, je skrito v verzih, ki nam na preproste načine odkrivajo bistvo našega obstajanja.

Ukrajinske pesmi so raznovrstne in vsebujejo veliko zapletenih elementov, ki so neločljivo povezani z vzhodno (slovansko) tradicijo. Veliko narodov je omenjene elemente prevzemalo in jih vgrajevalo v svojo tradicijo. Moderno obdobje ukrajinske pesmi pa se začneja z nastankom *Kijevske Rusi** v IX. stoletju. Že takrat so omenjeno območje imenovali *Dežela slavčkov*.

**/ Kijevska Rus (Kievskaja Rusь/Kiïvs'ka Rusь) se nanaša izključno na ukrajinsko državo (ozemlje), ki je bila formirana leta 860. Pri terminu Kijevska Rus moramo biti zelo previdni: besede Rusь nikakor ne smemo enačiti z besedo Rusija ker se ne nanaša na današnjo državo z istim imenom.*

Večina evropskih glasbenikov XIX. stoletja je zelo rada obdelovala ukrajinske narodne melodije. Radi so imeli izvajanje pesmi ob spremljavi ljudskih instrumentov, kot so na primer *kobza* oz. *bandura**, cimbale, lire ipd. Ukrajinska glasba je imela velik vpliv na številne svetovne skladatelje npr. Mozarta, Beethovna ter na skladatelje ukrajinskega rodu: Petra I. Čajkovskega in Igorja Stravinskega. Tudi znameniti skladatelj Sergej Prokofjev, ki se je rodil in odrasčal v vzhodni Ukrajini, je bil neločljivo povezan z ukrajinskim ljudskim izročilom.

V svetu so zelo znane in cenjene božične pesmi. Pesem *Carol of the Bells* (Koleda zvonov - Mykola Leontovych) je zelo priljubljena in jo povsod pojejo, zlasti v Ameriki in Angliji.

Znameniti poljski pisatelj Adam Mickiewicz je kot predavatelj slovanskih jezikov na pariški univerzi velikokrat poudarjal vpliv ukrajinskih pesmi na evropsko in svetovno glasbo. Pred desetimi leti je na Poljskem nastal znameniti film *Z ognjem in mečem* po motivih trilogije Henrika Sienkiewicza. Skozi celoten film teče znamenita ukrajinska pesem *Čigav konj tam stoji*.

V XVII. in v XVIII. stoletju pa so se že pojavili ljudski pevci imenovani *kobzarji*. Značilno je, da so imeli svoja združenja ali bratstva. Presenetljivo je tudi, da so imeli svoj statut in zelo stroga pravila ter točno določen seznam pesmi, ki so jih izvajali na ukrajinskem nacionalnem instrumentu imenovanem *kobza*. Kobzarji so bili vedno spoštovani in njihov poklic je bil zelo cenjen. Njihov repertoar je bil v glavnem sestavljen iz lirskih pesmi, ki so nastajale od XVI. do XIX. stoletja. Njihove pesmi delimo na dve veliki skupini:

Socialna skupina:

- kozaške, vaške, najemniške, izseljenske,

Družinske pesmi:

- ljubezenske, ženske, šaljive, otroške oz. mladinske.

Bogato ljudsko izročilo je imelo vpliv tudi na nastanek ukrajinske opere.

Bandura (kobza)., ukrajinsko nacionalno glasbilo, ki se je ohranilo še iz časov Kijevske Rusi Današnja oblika je iz XIX. st. Kobza ali bandura je skorajda vedno povezana s kozaki, dumami ali baladami. Izdelana je iz več vrst dreves:javorja, buke, hruške ali klena. Instrument je na nek način soroden harfi, ker tudi na podoben način zveni. Ukrajinski kobzarji pa so imeli zelo velik vpliv na ukrajinsko družbo, ker so opevali realno stanje in dogajanje. Od X. stoletja so banduristi ohranjali lepoto ukrajinskega jezika in ga prenašali iz roda v rod. Za časa Sovjetske zveze so bili banduristi preganjani, pesmi ob spremljavi bandure pa prepovedane.*

Med prvimi je znamenita opera *Zaporožec za Donavo*, avtorja Semena Hulaka Artemovskega, nato *Taras Bulba*, *Natalka Poltavka* in *Božična noč*, Mikole Lisenka.

V ukrajinsko izročilo Zelo radi so posegali skladatelji Ludwig van Beethoven in Franz Liszt, Karl Maria Weber, Johann S. Bach, Franz Schubert in drugi. Našteli bomo še nekaj znamenitih glasbenikov, pianistov in pevcev ukrajinskega rodu: Vladimir Horowitz, Solomija Kušeljnycska, Vyktorija Lukjanec, Volodymyr Hryško, Valentin Pyvovarov, Roman Mayboroda, Taras Štonda, Myhajlo Dydyk ...

Razcvet ukrajinske umetniške glasbe je povezan z domoljubjem ukrajinskih avtorjev v času sovjetske oblasti. Takrat so nastajale znamenite pesmi kot je *Pesem o (vezeni) brisači* avtorja Andrija Malyshka. Zaradi ukrajinskega domoljubja je trpelo veliko ukrajinskih skladateljev, med njimi Volodymyr Ivasjuk, Taras Petrinenko in Ihor Bilozyr.

Kubanski kozaški zbor je tudi nekaj edinstvenega na svetu. Gre za potomce pregnanih kozakov, ki so bili izključno pripadniki ukrajinske narodnosti. Ozemlje današnje kubanske regije (na Kavkazu) so naselili ob koncu XVIII. stoletja. So predniki *Zaporoških kozakov*, ki so z odlokom ruske cesarice Katarine II. morali zapustiti svoje kraje. Takrat je bila ukinjena avtonomija *Zaporoške Siči*, ukrajinsčina pa prepovedana. Omenjeni Ukrajinci so preživljali zelo težke čase, ker jim je bilo prepovedano narodnostno in politično delovanje. Ostala jim je samo pesem in ukrajinski običaji. Vsa ta leta so nadaljevali z ukrajinsko tradicijo in kulturo. Leta 2006 je Ljubljana imela čast gostiti omenjene vrhunske izvajalce.

Veliki češki jezikoslovec Jan Blagoslav je že v XVI. st. v »*Slovnici češkega jezika*« poudaril lepoto ukrajinskega jezika in napisal, da je omenjeni jezik najlepši med vsemi slovanskimi jeziki. Enakega mnenja so bili nemški jezikoslovci in prevajalci iz ukrajinsčine. Dejstvo je tudi, da je ukrajinska narodna poezija ena izmed najbogatejših v Evropi.

V Franciji je zelo popularna ukrajinska pesem *Jezdil kozak za Donavo*, pod imenom *L'adieu des fiances*. Podobno je s pesmimi *Oj, ne hodi Gricja, Grmi, vzdihuje Dneper široki* in številne druge. Ukrajinske pesmi so nepresahljiv izvir narodnega bogastva, ker živijo v narodu in z narodom. Vse to je dokaz večtisočletnega boja za obstanek. V tem je tudi skrivnost in lepota ukrajinskega izražanja. Zlasti narodna poezija vsebuje vse elemente najglobljega čustvenega izražanja.

Znameniti ruski pisatelj Maksim Gorki je priznal naslednje: »*Duša Ukrajince raste in se kopa v jasnih in gorečih žarkih južnega sonca, a Moskoviti (Rusi) so vse svoje življenje v senci in mrazu gozdov severa. Zato je tudi jasno, da se*

duši Ukrajinca in Rusa močno razlikujeta. Ukrajinska narava je bolj prijazna, nebo je bolj milo, sonce je bolj bleščeče, morje je čudovito, zato je tudi ukrajinska duša bolj bogata, ima več strun, več barv in vseh drugih bogastev, kot jih ima žalostna in gola narava Moskovije in Moskovitov» (Rusov)...

Glede na prebrano izpoved velikega ruskega pisatelja smo zelo počaščeni in ponosni na vse kar je doseženo in ustvarjeno skozi dolga leta in stoletja. Največjo simbolno vrednost imata tradicija in obredi. Zato so ukrajinske pesmi edinstvene in neponovljive. Skozi besedila pesmi zaznamo visoke moralne in etične ideale ukrajinskega naroda.

I. UMETNIŠKE PESMI IN NARODNE ROMANCE

Pesem o rdeči roži. Zanimivo je da je Volodymyr Ivasjuk leta 1906 v očetovi knjižnici našel zanimivo zgodbo o čarobnem cvetenju rdeče rože, ki je v narodnem spominu zapisana kot simbol večne in čiste ljubezni.

Priznala boš meni,
Od kod so tvoji čari?
Brez tebe sem vse dni
V žalosti in skrbi.
Morda si kje v gozdu
Čarobne rože iskala,
Sončno rožo našla
In mene začarala?

Rdeča roža

Omenjena roža je povezana z ukrajinskim praznikom sv. Janeza. (Slovenci ga imenujejo *kres* ali *kresni dan*). Ukrajinska legenda pravi, da v gorovju Karpati obstaja rumena roža, ki natanko opolnoči, *če smo ob njej in smo budni*, postane rdeča. Dekle, ki jo bo našlo in utrgalo, bo imelo srečo v ljubezni.

Pesem o (vezeni) brisači Andrija Malyshka je tudi nekaj posebnega, ker je tudi vezena brisača nekaj nenadomestljivega. Znano je, da v Ukrajini lanene brisače, prte, srajce, obleke tisočletja plemenitijo z vezanjem in čudovitimi ornamentami.

Draga mati moja, ponoči nisi spala,
Peljala si mene pri vasici v polja,
Na oddaljene poti ob zori si me pripravljala,
In brisačo vezeno za srečno usodo dala.

Pesem o brisači

V *Pesmi o brisači* se pesnik spominja svoje matere, ki mu je v slovo podarila vezeno brisačo. Zelo dragoceno je to darilo, vedoč, kako se je mati namučila in koliko časa je vezla brisačo, ki jo je namenila svojemu sinu. Brisača je postala neločljiv predmet vsakega sina, ki ga čakajo velike življenjske preizkušnje. Vedno, ko jo bo uporabil, se bo spomnil prelepega materinega obraza in njene velike ljubezni. Avtor se spominja odhoda iz rojstne hiše in iz svojega kraja.

Ukrajinska himna. Za nastanek ukrajinske himne štejemo leto 1862, ko je ukrajinski poet Pavlo P. Čubinskiy napisal verze *Še ni umrla Ukrajina*. Uglasbil pa jo je leta 1863 malo znani skladatelj (duhovnik) Mihajlo Verbitskiy. Omenjene verze so začeli kot himno uporabljati že leta 1917, ampak ne za dolgo, ker ni ustrezala merilom sovjetske oblasti. V verzih je bilo čutiti preveliko dozo svobodoljubja in samostojnosti. Pod prisilo so uvedli novo besedilo, ki je moralo izražati pripadnost Sovjetski Zvezi. Šele 21. januarja 1992 je Vrhovni svet Ukrajine pesem *Še ni umrla Ukrajina* sprejela za himno.

Še ni umrla Ukrajina, slava in volja,
Še nam bratje Ukrajinci, nasmiha se sreča.
Naj umrejo vsi sovragi, kot rosa na soncu,
Vladali smo in še bomo, mi na našem koncu.

(prevod A. Hevka)

Posebno vlogo v zgodovini imajo *Strelske pesmi*, ki so povezane z ukrajinsko (elitno) narodno vojsko, ki se je borila na strani Avstro – Ogrske. Vojska je bila formirana iz prostovoljcev. *Sičevi strelci* so imeli veliko vlogo pri dvigovanju ukrajinskega patriotizma. Nastale so čudovite pesmi, kot sta *Tam pod Ivovskim gradom* in *Oj, v logu rdeča kalina* (njihova himna) in druge.

Oj, v logu rdeča kalina nagnila se je,
Zakaj naša slavna Ukrajina zaskrbljena je.
Mi zdaj našo rdečo kalino povzdignimo,
In še našo slavno Ukrajino, hej, hej razveselimo!

Oj, v logu rdeča kalina

II. ZGODOVINSKE, KOZAŠKE IN DOMOLJUBNE PESMI

Kozaške pesmi so nastale z nastankom kozaškega gibanja v 15. stoletju. V njih je opisano veliko resničnih dogodkov, povezanih z boji s Tatari, Turki, Moskoviti (Rusi), Poljaki in Moldavci. Opevane so zmage in porazi kozakov, njihovo hrepenenje ali ujetništvo. Vse to je vtakano v veliko sago kozaškega bojevanja. Zaporožski in Donski kozaki so postali simbol boja proti Moskovitom (Rusom), Poljakom in vsem tujim zavojevalcem. Beseda *kozak** je bila vedno enačena z besedo – svoboda.

Vejo kaline ptiči vzamejo
Za sinje morje jo odnesejo.
Brez Ukrajine v tujini
Nekdo preživlja čase žalostne.

Veja kaline

Posebnost pesniškega izražanja so ukrajinske dume ali balade. Edinstvene v svetovnem merilu izražajo najgloblja čustva potlačenega naroda. Nad dumami se je navduševal slovenski pesnik Oton Župančič. Opevajo dogodivščine in življenje kozakov ter hrabre boje proti zavojevalcem.

V skrbah so Galičanke zaradi spremembe,
Odhajajo naši Strelci nekam iz Ukrajine:
»Kdo bo nas poljubljal v usta kot maline,
Rjave oči naše in črne obrvi?« *V skrbah so Galičanke*

Ukrajinske dume so imenovali tudi *kozaške pesmi*, ki so jih igrali ob spremljavi *kobze*, (bandure) ali lire. Izražale so svobodoljubje, večno hrepenenje po svobodi in neodvisnosti. Najbolj razširjena tema kozaških pesmi je slovo kozaka od svojih najbližjih in odhod od doma. Najtežje je zapustiti svojo ljubezen in družino. Priprava na odhod kozaka v boj je nekaj najbolj intimnega. Vsak v družini pozna svojo nalogo: oče bo *osedlal konja*, mati *konja napoji* in dekle daje ljubemu *robček*, ki ga bo imel pri sebi tudi ob *smrtni uri*. Vse skupaj pa je povezano z globokimi čustvi in žalostjo. Na vprašanje matere, kdaj se bo sin vrnil dobi naslednje odgovore: »*Ko bo perje potonilo in ko bo mlinski kamen na površju.*«

Simboli, prispodobe, personifikacije, okrasni pridevki. Simbol smrti je skorajda vedno *črni konj* ali *črni vran*. Kozak vedno živi z naravo in se »*pogovarja*« s priči in rastlinami. Najbolj zvesti spremljevalec je konj, ki ga doživlja kot »*edinega prijatelja*«, ker ga bo izvlekel iz najtežjih bojev. Zelo žalostno je tudi rezgetanje konja ob smrti gospodarja.

Oj, začeli so kozaka v jamo spuščati,
In začel je njegov konjič glasno rezgetati. *V polju sta dva hrastiča*

*Kozak - beseda je nastala v XIII. st. in izvira iz turščine. Njen pomen se nanaša na belo gosko ali na belopolte ljudi svetlih las vzhodnoslovanskega porekla. Druga pomena sta tudi, stražar ali svoboden človek. Od začetka so bili kozaki revni kmetje, nato pa so čedalje bolj postajali bogati, imeli so zelo dobre konje in orožje. V XVI. st. postanejo kozaki borci za mejo in obrambo ukrajinske zemlje. S tem v zvezi so tudi simbol ukrajinske samostojnosti. Zaporožski kozaki so najbolj znani, ker so ustanovili Zaporožsko republiko. Njihova kultura je postala zelo bogata, njihovi boji legendarni. Duh Zaporožske Siči se je prenesel na mnoge narode npr. na Ruse in Poljake. Kozake velikokrat primerjajo z vitezi. Do današnjih dni jih pomnijo kot najboljše jezdece in bojevnike.

V davnini so hrast imeli za drevo življenja in ga enačili s simbolom moči ter kremenitosti, kalina pa je bila vedno simbol ljubezni, zvestobe. Nadalje so zelo prisotni simboli in prispodobе, ki se skorajda vedno pojavljajo: »brezmejna steпа« po kateri se kozak »sedem dni mudi« na svojem konju. V »zeleni dobravi« se skriva od sovražnikov. Ko ima še kaj časa, se »pogovarja« z vetrom, orlom, konjem, kukavico ...

V pesmi *Dober večer tebi, zelena dobrava* bomo prebrali naslednje:

»Dober večer tebi, zelena dobrava!
Pusti mene ti mladega prespati noč eno!«
»Ne sprejemem te kozak, ker govorijo grdo,
Vse čez tebe, mladi kozak, tvojo glavo trdo«.

Ukrajinske kozaške pesmi so polne fraz (stalnih besednih zvez), okrasnih pridevkov in drugih pesniških podob: *Sestra-žalibnicja* (sestra-žalostnica), *čuža-čuženycja* (tuja-tujka), *klen-derevo* (drevo-klen), *troj-zilje* (strup-zelišče), *vinok-zelinok* (zeleni-venec), *bilij kaminj* (bel kamen); *dribnyj doščik* (droben dežek), *bujni vitry* (silni vetrovi), *šovkova trava* (žametna trava), *tyhyj Dunaj* (tiha Donava), *službu služyty, radu raditi* (posvetovati se); *dumočku dumati* (misel premišljati), *bilj bilila* (platno belila).

Še posebej dramatično je kozakovo umiranje. Skoraj vedno si želi pred smrtjo videti svojo mater ali dekle. Želi vedeti, če sta živi in kako je z njima. Tematika smrti je dodelana do potankosti.

On umira in umira, in ne more umreti,
»Oj, pojdite, pripeljite, moje dekle k meni!«

Vpolju sta dva hrastiča

Pri tem je značilno, da se ne opisuje niti bitka niti vzrok smrti, niti druge podrobnosti. Bistvo je, da kozak umira, in kaj takrat premišluje. Ponavadi leži pod kalino ali pod topolom. Skorajda vedno je pokrit z rdečo svilenο tkanino imenovano »kitajka«, kar simbolizira kozaško slavo in pogum. (*Vedeti je treba tudi, da je pred krščanstvom rdeča barva veljala za barvo smrti.*) Drugi simboli smrti so še *zvesti konj s povešeno glavo*, nad katerim kroži črni vran. Ko kozaki zares umrejo je izredno pomemben ritual pokopa in oblikovanje velike gomile. Veljalo je pravilo: čim večja gomila, večja je bila slava kozaka. Kot v drugih pesmih epskega izvora se pogosto pojavljajo hiperbole in personifikacije: pred kozakom »bežijo zveri«, ker se zavedajo njegove moči, njemu so podrejene naravne katastrofe: *ogenj ugaša*, »vode se umirijo«. Kamor koli gre kozak za njim ostajajo »sledi kopit« njegovega konja, pred njegovim pogledom »pokajo verige«. V kozaških pesmih so prisotne še naslednje metafore: bitke so predstavljene kot »veselice«, pred katerimi je treba zvariti *medico* ali *pivo*. Bojno polje se doživlja, kot »zorano njivo, posejano s krogلامي«, smrt kozaka pa kot »poroko z gomilo«.

III. LJUBEZENSKE PESMI

Ukrajinske ljubezenske pesmi so posebna zvrst in so neločljivo povezane z umetnostjo ukrajinskega naroda. Pesmi so večne, kot je večna ljubezen. Zavzemajo centralno pozicijo v ciklusih lirskega izražanja. Povečujejo srce in dušo in ob poslušanju le teh se nam prebudijo globoka čustva. Največkrat gre za nesrečno ljubezen, prevare, razočaranja, težave in nerazumevanje najbližjih. V teh pesmih se prepletajo romantika, žalost, vzhičenost in kruta resnica ob trenutkih ločitve ali ob spoznanju, da je ljubezen propadla.

Po vrtičku hodim
In konjička vodim,
Zarad' moje mame
Nisem se oženil.

Ljubezenske pesmi velikokrat pojejo na veselicah in ob različnih priložnostih ob srečevanju mladih in starih. Pri ljubezenskih pesmih ne gre toliko za filozofska premišljevanja ali za poučna besedila. Glavni cilj je dotakniti se srca in začutiti njegov utrip. V teh pesmih so izražena najgloblja čustva, opevani so: *krutost usode, sreča in nesreča ter upanje na boljšo prihodnost*. Zaradi nesrečne ljubezni enako trpijo fantje in dekleta. Nekaj posebnega je pesem razočaranega dekleta v verzih *Ciganka mi prerokbo dala*, ki pravi:

Zapustijo te rjave oči,
Nehajo ti lička ljubiti,
Nehajo dekle ljubiti,
Z ljubico imen'vati ...

IV. ŠALJIVE PESMI

Pridi, pridi na srečanje z mano
Kjer je kostanj ali čremza drevo.
Pridem k tebi v vezeni kravati,
Ti pa obuj žametni copati.

Ljub'ca moja s Kolomiye

Tako poje znani sodobni ukrajinski poet in humorist Mykola Savčuk iz mesta Kolomyja. Njegovi verzi so izredno lahkotni in berljivi. Čeprav je v besedah skrito nekaj ironije in norčevanja iz svojega dekleta, ne moremo reči, da je v teh verzih kaj žaljivega. Nadalje beremo pesem, imenovano *Lahkotna kolomyjka*:

Ne pij vode, ko je mrzla,
raje pij medico;
Slajše tvoje so ustnice,
Kakor so pri pevkah.
Oj moj Jura, Jurij,

Jurij kot kristalček,
Vsi pravijo, da te ljubim,
Jaz pa nič ne tajim. *Oj lahkotna kolomyjka*

Včasih se zdi, da so ukrajinske pesmi pretežno žalostne in otožne ali preveč resne. Zgodi pa se, ko najmanj pričakuješ, da naletiš na zelo smešna in ironična besedila.

Ko bil bi jaz poltavski veljak,
Veliko tega bi naredil:
Zemlja bila bi z en'ga testa
In veliko mastnih obrokov. *Ko bil bi jaz poltavski veljak*

V tej pesmi je opevano odkrito nočevanje iz vseh veljakov, ki so z velikimi obljubami prišli na oblast. Govori zlasti o tem, kaj vse taki *obljublajo* svojim naivnim volivcem. Laži so tako *lepe* in razkošne, da vedno najdejo zveste poslušalce in tiste, ki v njih verjamejo.

Jaz bi vse vojne ukinil,
Vse poveljnike, cesarje.
Vojne nikoli ne bi bilo,
Samo še glasba in petje ... *Ko bil bi jaz poltavski veljak*

Šaljive pesmi imajo humoristično, ironično ali satirično vsebino. V teh pesmih srečujemo veliko komičnih efektov preko dialogov, monologov in antitez. Tako je tudi s pesmijo *Ko sem služil pri gospodu*:

In v prvem letu –
Zaslužil sem pri gospodu
Kurico za leto. *Ko sem služil pri gospodu*

V. ZABAVNE PESMI

V današnjem času se v Ukrajini razvijajo skorajda vse glasbene zvrsti. Rojevajo se in se razvijajo zelo talentirani glasbeniki kot so: Sofija Rotaru, Irina Bilik, Ruslana Ližičko, Andrij Knjaz, Nina Matvienko, Vasil' Popovich, Svjatoslav Vakarcuk. Potrditev zelo dobrega petja in ustvarjanja se je zgodila leta 2004, ko je za Pesem Evrovizije zapela zmagovalno pesem Ruslana Lyzhychko. Komentator angleškega BBC-ja jo je imenoval *princesa - bojevnica*. Vse države v Evropi (razen Švice) so pesmi *Divji ples* dale največje število točk. V tej skladbi so bili uporabljeni motivi karpatskega območja. Na samem začetku je veličastno izzvenel zvok *trembit*, nato so pa nastopili plesalci in Ruslana.

VI. BIVANJSKE PESMI – USODA ŽENSKE

Eno izmed najlepših pesmi o ženski usodi je napisal T. Ševčenko - *Veter silni*. Usoda ženske in muza Slava sta skorajda vedno povezani z usodo Ukrajine. Ukrajinska Romeo in Julija (Jarema in Oksana) sta zelo lepo opevana v Hajdamakih. Najbolj žalostna pa je usoda znamenite Ševčenkove *Katerine*:

Ljubite se črnoobrve,
Samo ne z Moskali
Moskali so tuji ljudje,
Hudo bode z vami.
Moskal ljubi le v zabavo,
In dekle zapusti
On odide v Moskovščino
Dekle pa propade ...

Katerina

Najbolj tragična je usoda ženske, ki toži nad težkim jarmom, nad vsiljenim zakonom, nad hudim možem pijancem, nad kruto taščo i.t.d. Nazadnje naj omenimo še povsod neizogibno mačeho.

VII. OBREDNE PESMI

Med obrednimi pesmimi so na prvem mestu kolede, ki jih pojejo v zimskem času zlasti ob božičnih praznikih. Običaji segajo v arijske čase, ko so bile kolede povezane z dnem zimskega enakonočja, ki so ga praznovali 25. decembra.

Nova radost je prišla in se je zgodila:
Nad votlino zvezda jasna svetu zasijala.

Nova radost je prišla

Ljudje so verovali, da se je omenjenega dne pojavljal zmaj *Korotun*, ki je imel nalogo »pojesti sonce«. Vsemogoča boginja *Koljada* pa je v vodah Dnepra rojevala novo sonce – tj. majhnega Božička. Nato so pa pregnali *Korotuna*, ki je hotel pojesti še novo sonce, in nazadnje so hodili od hiše do hiše, da vsem ljudem sporočijo veselo novico o rojevanju novega sonca. Ko pa se je na nebu pojavila zvezda so veselo vzklikali in pozdravljali gospodarja, pojoč o soncu, zvezdah in luni. Sčasoma se je obred koledovanja prenesel na čaščenje rojstva Jezusa Kristusa in se je ohranil do današnjih dni. Ko se na nebesih pojavi prva zvezdica, se začenja obred Svete večerje.

VIII. OTROŠKE PESMI, USPAVANKE

Peli so jih ob zibelkah otrok. Štejemo jih med najstarejše žanre narodove ustvarjalnosti. Uspavanke niso le pomembne kot sredstvo za uspavanje otroka, cilj je tudi nagnati nevidne ali vidne povzročitelje zla. To pomeni, da otroci niti niso v centru pozornosti, bolj pomembno je, da se poiščejo magične besede, s katerimi se bo izboljšalo zdravje otroka. Osrednja oseba pa je vsekakor mati, ki bedi nad svojim otrokom in premišljuje o njegovi sreči in usodi. Ona izraža največjo nežnost in si najbolj želi zdravja otroka. Ni pomembno, da otrok ne razume zapetega besedila in realnega stanja v družini. Pomembno je, da otrok sliši enakomerne besede in da začuti ritem pesmi. Osnovna je melodija in glas, s katerim se doseže, da otrok mirno zaspi. Ves ritem pesmi je povezan z zibanjem zibelke. Zelo zanimivo je pojavljanje živali npr. mačka, ki ima skorajda mitsko podobo.

Maček, ti moj sivi,
Maček, ti moj beli,
Maček, ti moj grobi,
Ne hodi po hiši,
Otroka ne budi...

Monotono tiho petje in izbrane besede imajo nalogo, da umirijo otroka in ga uspavajo.

Kolomyjke so lirske pesmi, napisane v slogu plesa v 2/4 ritmu. V njih opevajo skorajda vse pojave vsakdanjega življenja kot so: žalost, veselje, humor, satira, ironija ipd. Najbolj so se razširile v Zahodni Ukrajini (Galiciji). Vse je neločljivo povezano s plesom oz. gibanjem. Lahko jih primerjamo s plesi drugih slovanskih narodov: poljskim *krakowjakom*, slovaško *kolomayko*, srbskim *kolom*, makedonskim *orom*, slovensko *polko*. *Kolomyjke* imajo strogo določen ritem in obliko.

*Ni ga plesa na vsem svetu, kot je kolomyjka,
Ona dušo mi iztrga iz srca mojega;*

Znameniti ukrajinski jezikoslovec in zbiratelj kolomyjk V. Hnjatuk meni, da jih je treba razumeti, kot »povsem samostojno ustvarjalnost narodnega genija«.

Tako smo prišli do konca našega sprehajanja med najlepše ukrajinske pesmi. Izbrati 100 najlepših pesmi je bila zelo težka naloga, ki je bila uresničena s pomočjo vrhunskega poznavalca ukrajinskih pesmi in duše g. **Jurija Atamanjuka**, novinarja in pisatelja, ki živi in ustvarja v centru ukrajinskega patriotizma v mestu Lvov. Ob tej priložnosti mu izrekamo prisrčno zahvalo za ves trud, posredovana besedila, note in dragocene nasvete.

ANDRIJA HEVKA, Ljubljana, 2010

PESEM – DUŠA UKRAJINSKEGA NARODA

Dokler bo obstajala ukrajinska pesem, tako dolgo bo živel ukrajinski narod in nihče ju ne bo mogel uničiti, ker je pesem – duša naroda. Zato ne preseneča, da so sovražniki tako vneto poskušali uničiti ukrajinsko kulturo in z njo ukrajinski narod. Vemo, da so bili vsi poskusi bili zaman, ker so se Ukrajinci zelo branili in so peli tudi v najtežjih pogojih. Tudi v groznih letih bivanja v sibirskih taboriščih.

Znani folklorist Jurij Šveljev iz Dnipropetrovska je, medtem ko je bil v izgnanstvu zbral, 500 pesmi političnih zapornikov, ki jih je zapisoval vsak dan v skriti dnevnik. Zelo dobro mu je ostal v spominu dogodek, ko so politični zaporniki peli Ševčenkovo *Oporoko* in ko so iz stolpa začeli na njih streljati. Šele takrat je spoznal, da pazniki niso streljali na ljudi; pravzaprav so hoteli »ubiti« ukrajinske pesmi. Ko je Jurij Šveljev prišel domov na svobodo je izdal zbirko pod imenom *Zaporniške pesmi*. Poudaril je dejstvo, da nihče ni mogel uničiti ukrajinskega naroda, čeprav je bil stoletja brez lastne države. In nobenemu ne bo uspelo pokoriti ukrajinskega naroda. O tem je pisal tudi veliki ukrajinski pesnik Taras Ševčenko:

Naše misli, naša pesem
Ne umre, ne propade ...
Kjer so ljudje, naša slava,
Slava Ukrajine!

Taras Ševčenko je pravilno sklepal, da je ukrajinska pesem - ukrajinska slava. Tako je bilo in tako je. Pesmi so pogosto dajale Ukrajincem navdih in jim vcepljale vero v boju za samostojno Ukrajino, izkristalizirale so trajen in ljubeč duh teh ljudi. Pogosto se je dogajalo, da so ukrajinske melodije očarale celo njihove sovražnike. Zares. Sovražniki niso marali našega naroda, našega jezika, vendar so vedno otrpnili, ko so v zbrani množici zaslišali ukrajinsko pesem. Lahko tudi rečemo, da je ukrajinska pesem imela magičen vpliv tudi na sovražnika. Zato je pesem ukrajinskega naroda kot orožje, ki daje narodu največjo duhovno moč. Pesem je zgodovina ukrajinskega naroda, ker se je prenašala iz roda v rod. To je resnična zgodovina Ukrajine, ki je niso pisali razni okupatorji in zavojevalci. Ukrajinska pesem je vedno zbliževala ljudi in jih združevala; peljala jih je v boj za samostojno ukrajinsko državo.

Zelo posrečeno je opisal ukrajinsko pesem ruski literarni kritik Mihail Dobrolyubov. Že devetnajstem stoletju, je zapisal: »*V ukrajinske pesmi so se izlile vsa usoda preteklosti in vse resnične vrednote Ukrajine. Pesmi in zgodbe postajajo narodne ikone, ki postajajo del ukrajinskega življenja. V njih žari ljubezen do Očetnjave in blešči slava minulih podvigov ...*«

Pesem spremlja Ukrajinca v vseh situacijah do konca njegovega življenja. Dokler ni bilo pisane besede sta pesmi in zgodbe prenašali iz roda v rod. Nato pa so vse začeli zapisovati. Iznajdba not pa je omogočila zapise melodij. In kako ločiti Ukrajinca od pesmi in zabave? Znana je njihova lastnost, da ko se kjerkoli zberejo, začnejo peti. Zelo težko bomo našli Ukrajinca, ki ne bi znal na pamet vsaj dvajset pesmi ...

Že od srede XX. stoletja so se zbirali fantje na raznih lokacijah in so zelo dolgo peli. Pesem je vedno zedinjala Ukrajince v dobremu in hudemu. Ni nobena skrivnost, da so v teh pesmih izražene moralne in duhovne vrednote, ki peljejo ljudi na pravo pot. Naloga pesmi je, da prenaša vse dobre strani minulega življenja na mlade naraščaje.

Ukrajinska pesem se čedalje bolj uveljavlja v celem svetu in uspeva začarati velikansko publiko na svetovnih odrih. Ukrajinske pesmi radi pojejo Japonci, Kitajci, Američani, Italijani in veliko drugih narodov.

Zelo zanimiv je fenomen ukrajinske pesmi v diaspori. Kruta usoda je brez milosti posejala Ukrajince po celem svetu, toda njihova pesem je ostala v njihovih srcih. Svoje pesmi so vedno vzeli s seboj in jih odnesli na vse kraje in konce zemeljske oble. Pesem je za nekatere ostala edina povezava z Očetnjavo. In ne samo to, veliko ukrajinskih pesmi je nastalo v diaspori in so zelo dobro napisane. V tujini je tudi veliko odličnih ukrajinskih pevcev in glasbenih skupin. V času osamosvajanja Ukrajine so prinesli v svojo domovino svež veter. Ukrajinski narod je bogat s pesmimi. Po preverjenih podatkih se giblje število pesmi od nekaj tisoč do več milijonov. Malokateri narod v svetu se lahko pohvali s tako velikim številkom pesmi.

Zato je knjiga *Sto najlepših ukrajinskih pesmi v slovenščini* nekaj presenetljivega in posebnega. Ni bilo lahko izbrati sto pesmi izmed ogromnega števila pesmi, ki so napisane. Zato je ta proces izbire trajal nekaj časa. Izbrane so bile tiste pesmi, ki so med ljudmi naj bolj priljubljene. Razdeljene so na osem žanrov in združene v tematske in kompozicijske sklope. Začnemo z obrednimi pesmimi, ki je segajo do predkrščanskega obdobja, sledijo krščanske pesmi, zaključijo se s sodobno glasbo. Cilj je bil tudi pokrivanje celotnega ozemlja Ukrajine, ne samo enega njenega dela. Nedvomno pa je treba na prvo mesto postaviti himno Ukrajine, ŠE NI UMRLA UKRAJINA, je zelo melodična in ena izmed najlepših na svetu.

Pričujoča zbirka si zasluži pozornost in ima veliko vrednost pri preučevanju ukrajinskih pesmi med Slovenci. Očitno je, da je malo Slovencev, ki bi bili seznanjeni z našimi pesmimi. Torej, zdaj je priložnost, da to nadoknadimo.

JURIY ATAMANYUK, Lvov, 2010

100 НАЙКРАЩИХ УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ

ПЕРЕДМОВА

Вже сіло сонечко за гаєм,
І соловей в саду співає.
А я весь вечір виглядаю,
Шукаю милую свою! *О соловію*

Пісня для українців завжди була їх вірним супутником і на щасливих, і на сумних подіях. Українська пісня давно здобула світове визнання. Відомо, що з давніх часів українці вбирали у свої серця чудові звуки від сонця, землі, неба, води і вітру, які пізніше виливалися у слова. Можна сказати, що пісня в цьому краї відображає велику любов людини до батьків і Вітчизни. В усьому світі українську культуру вважають однією з найбагатших. Науковці стверджують, що на теренах нинішньої України музика постала понад 20 тисяч років тому. У другій половині ХХ століття, неподалік Чернігова, археологи знайшли перші музичні інструменти і глиняні дошки з нотами.

Характерна риса українського народу - його невід'ємний зв'язок з природою і хатнім побутом. В українських віршах часто оспівуються *рослини та дерева* (калина, дуб, тополя, пшениця, хміль, мак), *птахи* (соловейко, зозуля, ворона, орел, сокіл, горобець), *річки* (Дунай, Дніпро) тощо. Споконвіків українці оспівували свою рідну хату, яка завжди була ретельно упорядкована і вважалася оберегом сім'ї. Гарно впорядковані і чепурні українські хати потопали у пишних садах і квітах, а всередині хати завжди були вишиті сорочки, рушники, ткані килими і верети...

Не менш важливим було духовне життя українця. Усні та письмові традиції невинно передавалися з покоління в покоління, зокрема пісні, казки, легенди. Ідеалом українського народу завжди була справедливість і перемога правди над кривдою. Через спів і слухання текстів ми себе інстинктивно підносимо вгору і відчуваємо пульс життя. Все, про що ми думаємо, мріємо і бажаємо, є заховане у віршах, які нам у простий спосіб відкривають сутність і буття людини. Українські пісні різноманітні і включають в себе багато складних елементів, які притаманні східнослов'янській традиції. Багато народів світу запозичили ці елементи і створили свою пісенну культуру. Сучасні українські пісні беруть свій початок ще від створення *Київської Русі**. Навіть тоді цю велику державу називали «*Країною солов'їв*».

Більшість європейських музикантів дев'ятнадцятого століття мали обробки українських народних мелодій. Їм дуже подобалося звучання

пісні у супроводі народних інструментів, особливо таких як кобза, бандура, цимбали, ліра тощо. Українська музика мала великий вплив на багатьох світових композиторів, наприклад на Моцарта, Бетховена, а також і на українців Петра Чайковського та Ігоря Стравінського.

У світі добре знають і цінують різдвяні пісні. Пісня *Carol of the Bells* (Колядка дзвонів) Миколи Леонтовича є дуже популярною і її співають в усьому світі, особливо в Америці та Англії. Відомо, що польський письменник Адам Міцкевич був викладачем слов'янських мов. На лекціях в Паризькому університеті часто підкреслював важливість українських пісень на європейському рівні. Десять років тому в Польщі зняли знаменитий фільм *“Вогнем і мечем”* за мотивами трилогії Генріка Сенкевича. Протягом усього фільму грає відома українська пісня *“Ой, чий то кінь стоїть”*.

У 17-му і 18-му століттях на Україні з'явилося багато популярних співаків, котрих називали кобзарями. Для них було характерно те, що вони мали свої власні асоціації, братства і навіть власний статут і дуже жорсткі правила. Для виконання був точний список пісень, які співали у супроводі кобзи. Кобзарі завжди були у великій пошані. Їх репертуар в основному складався з текстів, які були написані з 16 до 19 століття. Ці пісні розділені на дві основні категорії:

1 *Соціальні група*: про козака, село, оренду, еміграцію;

2 *Пісні про сім'ю*: вірші про любов, жіночу долю, жартливі, колискові або пісні про молодь.

Багата українська усна народна творчість зробила вплив на формування української опери. Шанованими в народі є опери *“Запорожець за Дунаєм”*, Семена Гулака-Артемівського, *“Тарас Бульба”*, *“Наталка Полтавка”* і *“Різдвяна ніч”* Миколи Лисенка. Українську інспірацію із задоволенням використовували у своїй музичній культурі світові композитори: Людвіг Ван Бетховен, Франс Ліст, Карл Марія Вебер, Йоганн С. Бах, Франс Шуберт та інші. *Композитори українського походження*: Володимир Горовиць, Самійлович, Соломія Крушельницька, Вікторія Лук'янець, Володимир Гришко, Роман Майборода, Тарас Штунда, Михайло Дідик Петрович...

* *Київська Русь (Kievskaya Rus' / Kiïvs'ka Rus') стосується виключно Української держави, яка була сформована у 880-х роках. До терміну Київська Русь ми повинні бути дуже уважні: ніколи не слід ототожнювати зі словом "Росія", адже нічого спільного із сучасною Росією українці не мають. Термін Росія в сучасному сенсі, як країна, була вперше задана в 1721 році, а саме перший був Петро І. Це означає, що вперше в цьому році офіційно в історії Європи настала назва Росія.*

Розквіт українського музичного мистецтва також пов'язаний з патріотизмом українських авторів радянському часу. Тоді народилися відомі пісні “*Пісня про рушник*” Андрія Малишка, “*Два кольори*” Дмитра Павличка та інші. Часто творці української пісні ставали жертвами тоталітарної системи. Серед них Володимир Івасюк, Тарас Петриненко та Ігор Білозір.

Унікальним явищем української музики є “*Кубанський козацький хор*”. Це нащадки переміщених козаків (укр. Кубанське козацьке військо), які були виключно української національності. Вони прийшли на простори нинішнього кубанського регіону (на Кавказі) в кінці вісімнадцятого століття. Їхніми предками були славні *Запорізькі козаки*, які за указом російської імператриці Катерини II були змушені залишити рідні простори. Для вигнаних українців настали дуже складні часи: їх переслідували через національну приналежність, заборонялася українська мова і політичні погляди. Єдине, чого не змогли відібрати вороги, це українську пісню, яка скрізь їх супроводжувала.

Великий чеський лінгвіст Ян Благослав ще в XVI столітті написав “*Граматику чеської мови*”, в якій підкреслив, що українська мова - найгарніша між усіма слов'янськими мовами. Такої ж думки були німецькі лінгвісти і перекладачі української мови. Також відомо, що Українська національна поезія - одна з найбагатших у Європі. У Франції користується популярністю українська пісня “*Їхав козак за Дунай*” під назвою *L'adieu des fiances*). Ця ж сама пісня добре відома в Німеччині, яку співають солдати, не знаючи того, що насправді вона українська. Подібна ситуація із піснями “*Ой не ходи, Грицю*”, “*Рече та стогне Дніпр широкий*” і багато інших. Міністр Данії Юліюс Бомхольд, перебуваючи в 1956 році у Києві сказав, що в його країні співають багато українських пісень, не знаючи про їх українське походження. Українська пісня є невичерпною криницею національного скарбу, тому що вона живе в серцях людей. Все це свідчить про тисячолітню боротьбу за виживання. В українських піснях присутня таємниця, краса і слава України. Зокрема українська народна поезія містить всі елементи високого емоційного виразу. Таким чином росіяни неодноразово втручалися в українську традицію і приписували собі українські мелодії, видаючи це за свою спадщину.

Відомий російський письменник Максим Горький визнав наступне: “*Душа українців зростає і купається в гарячих південних сонячних променях, москалі (росіяни) усе своє життя в тіні і холодних північних лісах. Відомо також, що українські та російські душі відрізняються одна від другої. Українська природа дружелюбна, небо миле, більш яскраве сонце, море прекрасне, але й більш багата українська душа має*

більше акордів, більше квітів, і всіх інших ресурсів, як має похмура і гола природа москалів".

Вислів М.Горького наповнений радістю, світлом і свободою. Українські пісні є частиною духовної спадщини нації. Вони відображають життя країни і всіх її нащадків.

I. ПІСНІ ЛІТЕРАТУРНОГО ПОХОДЖЕННЯ, НАРОДНІ РОМАНСИ

Відомий композитор Володимир Івасюк в 1956 році в бібліотеці свого батька знайшов історію про магію *червоної квітки*, яка закріпилася в народній пам'яті як символ вічного і чистого кохання. Звідси з'явилася чудова пісня "*Червона рута*":

Ти признайся мені,
Звідки в тебе ті чари?
Я без тебе всі дні
У полоні-печалі.
Може, десь у лісах
Ти чар-зілля шукала,
Сонце-руту знайшла
І мене зчарувала? *Червона рута*

Ця квітка пов'язана з українським національним святом Святого Іоанна. Українська легенда свідчить, що в Карпатах є жовта квітка, яка стає червоною опівночі. Дівчині, яка знайде і зірве цю квітку, пощастить у коханні. Пісня Андрія Малишка про рушник "*Рідна мати моя*" стала в народі дуже популярною. Вона є вічним образом матері. Кожному українцеві близькі до душі вишиті рушники, скатертини, сорочки, сукні, які оспівані у цій пісні.

Рідна мати моя, ти ночей не доспала
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя на долю дала.

В цій пісні поет згадує свою матір, яка на прощання дала йому вишитий рушник. В українців це вважається великим оберегом, котрий берегтиме сина протягом усього життя. Рушник став невід'ємним для кожного сина, якого чекають різні життєві випробування. Щоразу, коли погляне на рушник, буде згадувати велику любов своєї матері.

Український гімн. Слова до українського національного гімну "*Ще не вмерла Україна*" в 1862 році написав український поет *Павло Чубинський*. Музику написав *Михайло Вербицький* в 1863 році. А стали його використовувати як гімн в 1917 році, але не надовго, тому що не

відповідали критеріям радянських комуністів. А 21 січня 1992 р. Верховна Рада України затвердила його національним Гімном.

Ще не вмерла України ні слава, ні воля,
Ще нам браття – українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці,
Запануємо ми, браття, у своїй сторонці.

Стрілецькі пісні. Особливу роль в історії української пісенної творчості посідають Стрілецькі пісні, які пов'язані з українською (елітною) національною армією, яка воювала на боці Австро - Угорщини. Армія була сформована з добровольців. Січові Стрільці мали важливу роль у стимулюванні українського патріотизму. Тоді й було написано багато гарних пісень на цю тематику: “Там під Львівським замком”, “Ой у лузі червона калина” (їх гімн) та інші.

Ой у лузі червона калина похилилася,
Чогось наша славна Україна зажурилася.
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну, гей, гей, розвеселимо!

II. ІСТОРИЧНІ, КОЗАЦЬКІ ТА ПАТРІОТИЧНІ ПІСНІ

Козацькі пісні почали з'являтися у 15 столітті і часто були писані кров'ю. Вони розповіли багато реальних подій, пов'язаних з боротьбою українського народу з татарами, турками, москалями (росіянами), поляками та молдаванами. Пісні співають про славу перемоги, поразку козаків, їх бажання і почуття в неволі. Все це вкладається в сагу битви козаків. До слова *козак* завжди було прирівнювати слово *свобода*.

Гілку калини, птахи візьмуть
За море синє її несуть.
Без України на чужині
Хтось доживає літа сумні. *Гілка калини*

Думи або балади. Особливістю поетичної виразності в Україні є думи і балади. Вони висловлюють найглибші почуття репресованої нації. Цим жанром літератури активно займався відомий словенський поет Отон Жупанчич. В думах написано про життя та пригоди сміливих козаків і їх бої із загарбниками України. Козачі пісні відображають вічне прагнення українців до свободи і незалежності ...

Зажурились галичанки та й на тую зміну,
Ой виходять наші стрільці десь на Україну:
“Хто ж нас поцілує в уста малинові, }
В карі оченята, в чорненькі брови?” *Зажурились галичанки*

Найпопулярнішою тематикою козацьких пісень є прощання козака зі своїми рідними. Найтяжче залишати свою кохану дівчину і сім'ю. Навіть похід козака на війну є інтимною подією. Кожен в сім'ї знає свою роботу: батько сідлає коня, мати поїть його, а дівчина дає милому хустку, яку буде мати при собі як прийде смертний час. Все це пов'язано з глибоким хвилюванням і сумом. На запитання матері, коли син повернувся відповідають: *"Як павине пір'я наспід потоне, млиновий камінь наверх виплине"*. Найвірнішим супутником козака є кінь, котрого він відчуває як *єдиного друга*, який буде його *виривати* з важких боїв. Крім того, у зв'язку зі смертю господаря, кінь *сумно рже*.

Ой як взяли козаченька до гробу спускати,

Ой взяв за ним кониченько жалібненько жалити.

А у полі два дубочки

У давнину *дуб* вважався деревом життя і був тісно пов'язаний із символом влади та сили, *калина* була символом кохання та вірності. Крім того є велика наявність символів і метафор: *безмежний степ*. *по якому козак на своєму коні 7 днів блукає*. В *Зелені діброві* ховається від ворога. Коли є трохи часу, то він може *поговорити з вітром*, орлом, конем, зозулею тощо. В пісні *"Добрый вечір тобі ,зелена діброво"* написано:

"Добри вечір тобі, зелена діброво,

Переночуй хоч ніченьку мене, молодого!"

"Не переночую, бо славоньку чую

А про твою, козаченьку, головку буйную!»

Український козацькі пісні наповнені фразами та різними декоративними прикметними і поетичними образами: сестра - жалібниця, чужа -чужениця, клен-дерево, трой - зілля, млинок - зелінок, сади - виногради, білий камінь, дрібний дощик, вітер буйний, шовкова трава, тихий Дунай, миленька-голубка сивенька, службу служити, раду радити, думочку думати, біль білити. Особливо драматичним є смерть козака. Перед смертю він прагне побачити свою маму або кохану, хоче знати, як вони живуть. Тема смерті доведена до досконалості.

Погибає, погибав, либонь хоче вмерти:

«Ой ідіте, приведіте, дівчину до смерті!».

А у полі два дубочки

Характерно, що в українських піснях не описано ні причини смерті, ні битви, ані інших подробиць про козака. Як правило, він знаходиться під калиною або під тополею. Як помре, то його покривають червоною шовковою тканинною, яка називається *китайка*, що символізує славу козаків і їх мужність. (*Слід також відзначити, що перед християнством червоний колір застосовували як колір смерті.*) Інші символи смерті - це *вірний кінь з опущеною головою*, над котрим

крутиться навколо *чорний ворон*. Коли козак помирає, був дуже важливим ритуал поховання і здійснення великих могил. Існувало правило: чим вища могила, тим більша слава козакова. Як і в інших епічних піснях часто з'являються гіперболи і уособлення: перед козаком *втікають звіра*, тому що вони знають *його силу*, він володіє обличчям стихійних лих *вогонь вмирає* і *вода успокоїться*.

Є також такі ситуації, де оголошуються *коні з людськими голосами* і *плачуть* над вбитим козаком і ще такі, де козак своїй матері або дівчині відправляє *повідомлення* через птахів. У козацьких піснях присутні ще такі метафори: боротьба представлена у вигляді *весілля*, перед якими треба зварити *мед* або *пиво*. Військове поле сприймається як *нива*, *засіяна кулями*, смерть козака являється як *шлюб із могилою*.

III. ПІСНІ ПРО КОХАННЯ

Українські пісні про кохання являють собою особливу категорію і є невіддільними від культури української нації. Такі пісні не старіють - вони вічні як і вічне кохання. Ці пісні займають центральне місце в циклах ліричного висловлювання. Мелодійність пісні прославляють серце, любов і душа. Слухаючи пісні про кохання, у людини пробуджується високе почуття. Більшість таких пісень написані про нещасливе кохання, обмани, розчарування, складності та нерозуміння найближчої людини.

По садочку ходжу,
Кониченька воджу,
Через рідну неньку
Нежонатий ходжу. *По садочку ходжу*

Пісні про кохання часто співають на весіллях та інших застіллях. Часто їх виконують хори та різні естрадні співаки. У віршах про любов немає філософських роздумів або чогось повчального. Головна мета - доторкнутися і відчувти биття серця близької людини. У цих віршах виспівані глибокі почуття: *жорстокість долі*, *удачі* і *неволі*, *сподівання на краще*. Через нещасливе кохання терплять і хлопці, і дівчата. Ловить за живе у пісні розчарованої дівчини у пісні "*Мені циганка ворожила*," де говориться:

Покине карі оченята,
Покине личко цілувати,
Покине дівчину любити,
Ще й миленькою називати.

IV. ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

Вийди, вийди на здибанку нині
При каштані або черемшині.
Я прийду в вишиваній краватці,
А ти взуй оксамитові капці.

Любка з Коломиї

Так співає відомий сучасний український поет і гуморист *Микола Савчук* з міста Коломиї. Пан Микола дуже цікавий як людина і художник слова. Його вірші «легенькі» і зрозумілі для людей. Хоча, у текстах приховано багато іронії, і ми не можемо сказати, що в його віршах є багато вразливого.

Далі ми читаємо вірш *Ой легонька коломийка*

Ішов любчик в полонину
З білими вівцями,
Забрав мою перстенину
З трьома камінцями.

Ой легонька коломийка

Іноді здається, що українські пісні сумні й меланхолічні, або занадто серйозні, але це зовсім не так. Навіть у найскладніші часи українцям не бракувало гумору, що також переросло в пісню:

Якби я був Полтавським соцьким,
Багато б дечого зробив:
Земля була б з одної каші

Та жирних гарних потрохів. *Якби я був Полтавським соцьким*

В пісні відкрито написано про всіх «гідних» і сприйняттям приходу до влади з почуттям гумору. Перед виборами вони обіцяють все:

Я б усі війська скасував би,
Усіх гетьманів і царів.
Війни ніколи не бувало б,

А тільки музика та спів. *Якби я був Полтавським соцьким*

Жартливі пісні мають у собі гумористичний, сатиричний та іронічний зміст. Вони присутні майже у всіх сферах життя. У цих віршах ми зустрічаємо веселий вплив через діалоги, монологи й антитези. Наприклад у пісні «Як служив я у пана»:

Як служив я в пана
Та й перше літо та й літо –
Заслужив я у пана
Курочку за літо.

V. ЕСТРАДНІ ПІСНІ

В даний час в Україні розвивають практично всі види музики. Народжуються і розвиваються талановитих музикантів: Софія Ротару, Степан Гіга, Руслана Лижичко, Ніна Матвієнко, Василь Попович, Святослав Вакарчук. Знакова подія в українській музиці відбулася у 2004 році - Євробачення. Переможцем конкурсу стала українська пісня “Дикі танці” у виконанні Руслани Лижичко. Англійський коментатор ВВС назвав її *принцесою - воїном*. В усіх країнах Європи (крім Швейцарії) пісня “Дикі танці” отримала найбільшу оцінку. Важливим є те, що в цій пісні були використані мотиви Карпатського регіону. На початку пісні ми почули звук славних трембіт, а потім з'явилися Руслана і танцюристи...

VI. ПІСНІ ПОБУТОВІ І ПРО ЖІНОЧУ ДОЛЮ

Найкраще, мабуть, описав долю української жінки поет Тарас Шевченко у поемі “*Вітер буйний*”. Доля жінок і муза *Слава* майже завжди пов'язані з долею України. Український *Ромео і Джульєтта* дуже добре описані в поемі Гайдамаки. Це *Ярема і Оксана*. Найбільш трагічна доля знаменитої *Катерини* Т. Шевченка:

Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люди,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине;
Піде в свою Московщину,
А дівчина гине... *Катерина*

Поема яскраво ілюструє відносини між Україною та Росією. Також багато є пісень про невдалий шлюб. У цих піснях описана трагічна доля української жінки, котра осуджує тяжке ярмо, вимушений акт шлюбу з нелюбом, п'яних чоловіків і жорстокість свекрухи. Часто тут присутня мачуха.

VII. ОБРЯДОВІ ПІСНІ

Обрядові пісні займають вагоме місце в житті українців. Раніше, за часів язичництва, оспівували зимове сонцестояння, а з прийняттям християнства стали оспівувати Різдво Христове. Музика цих пісень, а це колядки і щедрівки, урочиста і величава. Крім прославлення

народження Христа у колядках також оспівують і Україну – як трагічну її долю, так і відродження. Щедрівки більш жваві, мелодекламаційні і речитативні. Їх мелодія радісна. Додають веселощів і деякі персонажі, зокрема коза, циганка, Меланка. Вони під час щедрівок можуть і затанцювати. Ця практика походить ще з арійських часів.

Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна світу засіяла.

Нова радість стала

У давнину вважали, що жив дракон *Коротун*, який намагався з'їсти сонце. А всемогутня богиня Коляда у водах Дніпра народжувала нове сонце. Потім люди прогнали Коротуна, який хотів з'їсти нове сонце. І нарешті люди ходили з будинку в будинок, щоб повідомити всім людям благою звістку про народження нового сонця.

Коли на небі з'являлися нові зірки, люди починали весело кричати і співати про сонце, зірки і місяць. Церемонія колядування і звістка про народження Ісуса Христа передавалася з покоління в покоління і збереглася донині.

VIII. КОЛИСКОВІ ПІСНІ

Дитячі та колискові пісні - один з найдревніших жанрів української музики. Їх співали і співають для заколисування малих дітей. Колискові пісні важливі не тільки як засіб для дітей і їх сну, але й для відганяння невидимих злих сил. Тобто, вони впливали на здоров'я і безпеку дитини. Важливо, щоб діти чули слова і відчували ритм пісні. Цей ритм пов'язаний і з гойданням колиски. Вельми цікавим є поява у колисковій пісні тварин, наприклад кішки, яка є майже міфічним образом. В слов'янській традиції кішка завжди була присутньою як символ спокою.

Котику сіренький,
Котику біленький,
Котку волохатий,
Не ходи по хаті,
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти
Дитя буде спати.

Монотонні наспівування і вибрані слова мають завдання заспокоїти дитину і приспати її.

Коломийки -це ліричні вірші, написані у стилі танцю в 2/4 ритму. Коломийки як танці можна порівнювати з іншими слов'янськими

країнами: польський *краков'як*, словацька *коломайка*, сербське *коло*, македонське *оро*, словенською - полька. Все це нерозривно пов'язано між собою або написано в танцювальному русі. Більшість коломийок поширені в Західній Україні (Галичина). Їх розміщують у побутові пісні або в пісні приватного та сімейного життя. Це короткі вірші, які значною мірою узгоджується з одним або двома куплетами. Коломийки мають точний ритм і форму, мають 14 складів: на четвертому складі паузу після восьмого складу цезуру. Це означає, 4 + 4 + 6. Це є великою особливістю поетичного вираження.

Нема танцю на всім світі, як та коломийка,
Вона душу вириває із мого серденька;
Як заграю заспіваю, туга іще зає,
Бо то наша коломийка таку силу має.

Відомий лінгвіст і збирач українських коломийок *В. Гнатюк* вважав, що коломийки з'явилися у XVIII столітті і що це слід розуміти як *"абсолютну самостійну творчість національного генія"*. В коломийках співають практично про всі явища повсякденного життя, таких як сум, радість, гумор, сатира, іронія тощо.

І так, ми завершили нашу розповідь про силу і багатство української пісні. Перед нами стояло важке завдання вибрати 100 найкращих пісень, але воно було зреалізоване за допомогою подиху української душі і поезії. Особлива заслуга в цьому журналіста зі Львова (Україна) **Юрія АТАМАНЮКА**. Тому хочемо висловити велику подяку за надану допомогу у підготовці цього пісенника, за тексти пісень, ноти та цінні поради.

Андрій Гевка, 2010

I. UMETNIŠKE PESMI IN NARODNE ROMANCE

1. IN CVETE LAN, SINJE BARVE

*Besedilo: Vasil' Jahymovych,
Uglasbil: Ivan Sljota*

Kje ste lani-dolgini
Ležali ste in znova vstajali,
Slišali ste sinji,
Mnogo let so kukavice pele ...

Refren:

In lan cvete,
sinje, sinje,
In mati čaka, /2x
Svoj'ga sina.

Modreli so lani,
Zagrmelo od groma Polesje ...
Po cestah vojne
Modrooki sinovi so odšli.

Refren:

Počrneli lani -
In jih zlate niso pokosili.
Vsi so, se povili –
In vsi vstali iz plamena, dima!

Refren:

Spet cvetijo lani
Na modremu polju Polesja.
Vrnili se sinovi,
Kot heroji, do svojega doma.

Refren:

In lan cvete

3 Kje ste lani - dol - gi - ni.

6 Le-ža-li ste, in zno-va vsta-ja-li. In sli - ša li ste

9 vi: Mno-go let so ku-ka -vi -ce pe - le.

In lan cve-te. si - nje, si - nje, a ma - ti

2
12 In lan cvete

15 ča - ka svoj'-ga si - na. In lan cve - te,

18 si nje, si - nje. In ma - ti ča - ka, do - mov

si - na.

2. V POLJU STA DVA HRASTIČA

V polju sta dva hrastiča, tretji je zeleni,
Umira kozak v Ukrajini, kozak zelo mlad. 2x

On umira in umira, ne more umreti.
»Oj, pojdite, pripeljite, moje dekle k meni!« 2x

»Kako naj vemo, kozak mladi, da ti zares umiraš,
Zakaj hočeš ti pred smrtjo, da še dekle vidiš!« 2x

Zares umrl je, kozak mladi, že na parah leži,
Lepo je bil takrat oblečen, v rdeči kitajki.* 2x

Lepo je bil takrat oblečen, v rdeči kitajki,
Še lepše ga v grob spuščali, v zeleni rakvi. 2x

Zares umrl je, kozak mladi, kozaške besede,
Za njim ostal konj je črni in svetlo orožje. 2x

Oj, zbrali se vsi kozaki, v eni mali hiši,
In začeli so s posvetom: »Komu konja dati?« 2x

»Stotnik bo vzel si konja, ataman – orožje,
Naj dovoli pokopati kozaka s salvo** 2x

Stotniku so konja dali - atamanu – orožje,
Naj peljejo in spremljajo, kozaka do groba«. 2x

Tesali so drevo javor in javorjevino,
Za kozaka za mladega, novo domovino. 2x

Telo peljali, zraven konja, konj glavo povija,
Mlado dekle od žalosti, roke si lomila. 2x

»Lomi, lomi beli roki in majhen mezinec,
Ker zdaj ni ga, on odšel je, kozak in ljubimec«.

Oj, začeli so kozaka v jamo spuščati,
In začel je njegov konjič glasno rezgetati. 2x

* Kitajka – rdeče platno v katerega so zavijali mrliča

** Salva - časna salva ob smrti znamenitih oseb

V polju sta dva hrastiča

V po - lju sta dva hra - sti - ča,

3 tre - tji je ze - le - ni,

5 U - mi - ra ko - zak na U - kra -

7 - ji - ni, ko - zak mla - di.

3. VETER SILNI

Besedilo: Taras Ševčenko

Veter silni, veter silni!
Ti z morjem govoriš, -
Prebudi ga, zaigraj z njim,
Vprašaj sinje morje:
Morje le vè, kje je ljubi,
Kam ga je nosilo,
Pove naj mi, sinje morje!
Kje ga je zgubilo.

Kdaj je ljubčka utopilo -
Razbij sinje morje;
Šla bom iskat', svoj'ga ljubčka,
Utopim svoje gorje.
Utopim svojo zlo usodo,
Rusalka postanem,
Poiščem ga v valovih,
Na dno morja skočim.
Ko ga najdem, ga objamem,
Na srcu pogrejem.
Tedaj, valovi, nesite me,
Koder veter veje!

Če je ljubi na tej strani,
Vetrič, ti je znano,
Kod on hodi, kaj on dela,
Ker ti z njim govoriš.
Veter silni, veter silni!
Ti z morjem govoriš, -
Prebudi ga, zaigraj z njim,
Vprašaj sinje morje.

Kadar joče - še jaz jočem,
Če ne - pa zapojem;
Kdaj umrl je črnooki,
Še jaz bom umrla.
Tedaj pa nesi mojo dušo
Tja, kjer je moj ljubi;
Kot rdečo me kalino*
Posad' na gomilo.

Lažje mu bo v tujini
Siroti ležati -
Nad njim bode njega ljuba
Kot cvetlica stala.
Kot cvetlica in kalina
Bom nad njim cvetela,
Ne bo peklo tuje sonce,
Neznanci teptali
Ob večerih žalovala,
Zjutraj pa jokala;
Zaide sonce - zbrišem solze, -
Nihče ne bo videl.

Veter silni, veter silni
Ti z morjem govoriš,
Prebudi ga, zaigraj z njim,
Vprašaj sinje morje:

* Kalina = dobrovita, (slovenščina) drevo, simbol Ukrajine

Veter silni, veter silni!

Taras Ševčenko

Mirno

Ve - ter sil - ni, ve - ter sil - ni! Ti z mor -

7
- jem go - vo - riš, Pre - bu - di ga,

13
za - i - graj z njim, vpra-šaj si - nje mo - rje.

4. DVE BARVI

*Besedilo: Pavlychko Dmytro Vasyljovych,
Uglasbil: Oleksandar Bilash*

Ko sem bil majhen in začel spomladi
Iskati poti, ki peljejo v neznano,
Meni mati srajco je izvezla
Z rdečimi in črnimi
Z rdečimi in črnimi nitkami.

Refren:

Dve barvi ve dve moji, ve dve barvi dve,
Obe na platnu, obe v moji duši,
Ve dve barvi ve dve moji, ve dve barvi dve:
Rdeča kot ljubezen in črna – kot skrbi!

Peljalo me je brezčutno življenje,
Jaz pa sem vedno vračal se na svoj prag.
Prepletale, kot mamino vezenje,
Moje otožne, vesele,
Moje otožne in vesele poti.

Refren:

V moje oči je prišla sivina,
Jaz ničesar ne bom prinesel domov,
Le zavojček starega blaga
In izvezeno življenje
In izvezeno življenje na njem.

Refren:

Dve barvi

Besedilo: Pavlychko Dmytro Vasylyovych

4 Bil sem maj-hen in za-čel spo - mla - di

7 i - skat' po - ti, ki pe-lje-jo v ne-zna - no. Me - ni ma - ti

10 sraj - co je iz - ve - zla, z rde-či-mi in čr - ni - mi. Z

12 rde - či - mi in čr - ni - mi nit - ka - mi. Dve

15 bar - vi ve mo - ji, ve bar - vi dve. O - be na pla - tnu, v mo -

18 -ji du - ši obe, dve bar - vi mo - ji. R - de - ča kot lju - be - zen,

čr - na kot skr - bi!

5. ŠE NI UMRLA UKRAJINA

Avtor teksta: Pavlo Čubynskiy,

Uglasbil: Myhajlo Verbyckiy

Še ni umrla Ukrajina, ne slava ne volja,
Še nam bratje Ukrajinci, nasmiha se sreča.
Naj umrejo vsi sovragi, kot rosa na soncu,
Vladali smo in še bomo, mi na našem koncu.

Refren:

Dušo, telo, bomo dali za našo svobodo, }
Pokažimo, da smo bratje kozaškega roda. } 2x

Gremo, bratje, v boj krvavi od Sjana do Dona,
V naših krajih gospodarit noben'mu ne damo.
Črno morje se nasmiha, dedek Dneper se veseli,
Še se v naši Ukrajini sreča bo naspala.

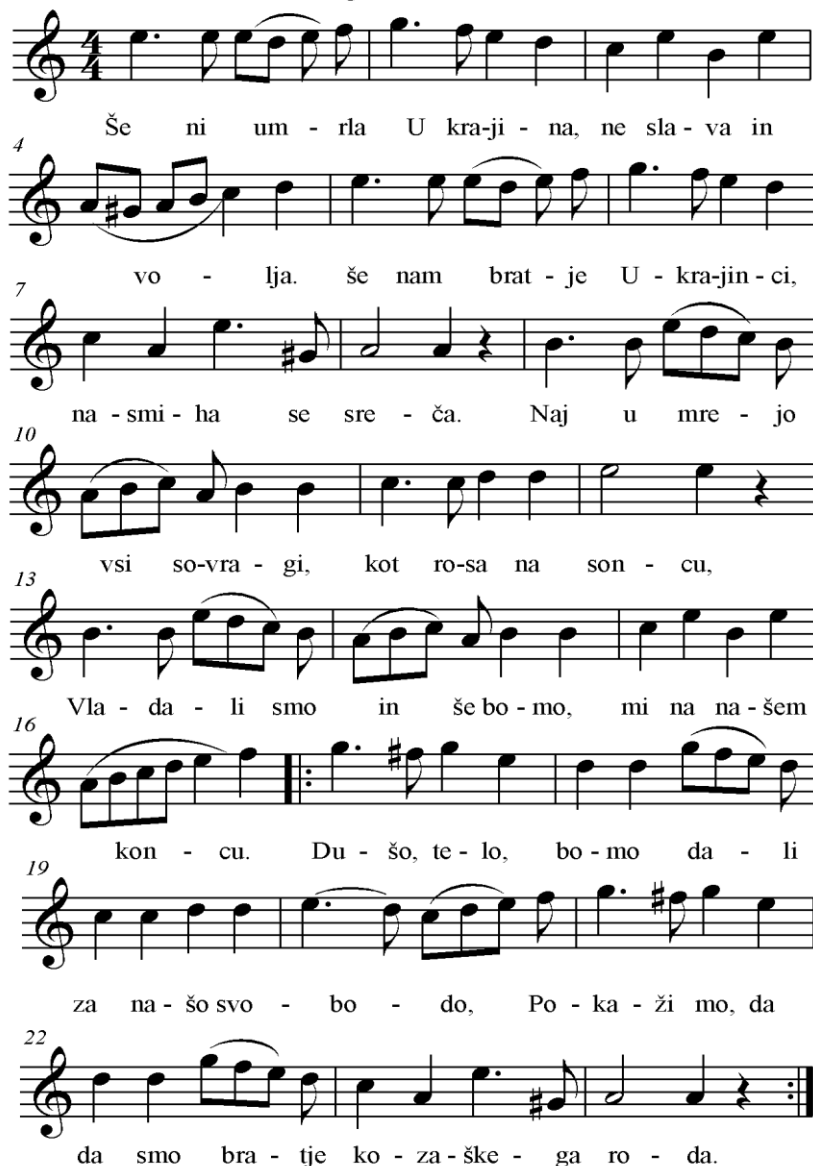
Refren:

In zagnanost, pridno delo, vedno se pokaže,
Še svobode v Ukrajini in pesem se razleže,
Od Karpatov se odbije, zadoni med stepe,
Ukrajine slava pride med vse te narode.

Refren:

Še ni umrla Ukrajina

Ukrajinska himna

Še ni um - rla U kra - ji - na, ne sla - va in
4 vo - lja. še nam brat - je U - kra - jin - ci,
7 na - smi - ha se sre - ča. Naj u mre - jo
10 vsi so - vra - gi, kot ro - sa na son - cu,
13 Vla - da - li smo in še bo - mo, mi na na - šem
16 kon - cu. Du - šo, te - lo, bo - mo da - li
19 za na - šo svo - bo - do, Po - ka - ži mo, da
22 da smo bra - tje ko - za - ške - ga ro - da.

6. GLEDAM JAZ V NEBO

Besedilo: Anatoly Solovyanenko

Gledam jaz v nebo in sebe sprašujem,
Zakaj nisem sokol, zakaj ne poletim,
Zakaj nisi, Bog moj, Ti peruti mi dal?
Jaz bi zemljo pustil in v nebo zletel!

Daleč nad oblaki, od sveta še dlje,
Poiskal bi srečo, v gorah – pozdrave,
In odseve zvezdic, ki sonce prosijo,
Da v siju jasnem vse gore utopijo.

Ker sreča me nikdar, zdi se, ni marala,
Bil sem le njen hlapec, in fantè brez doma;
Nesrečna usoda, nesreča med ljudmi:
Ali se kdo ukvarja s tujimi otroki? ...

Družim se zdaj z bedo, dobrote ne poznam,
Z grenkobo in zaman vsa leta preživljam,
V gorah sem spoznal, ena je resnica -
Oddaljeno nebo – moja je tolažba ...

Grenkoba je na svetu; in bo še bolj hudo -
Ko gledam v nebo, vse je bolj veselo.
V mislih pozabim, da sem jaz sirota!
In misel mi daleč, bolj visoko leta!

Ko imel bi krila, ta orlova krila,
Zemljo bi zapustil, letel v neznano
Kot orel hitrokrili v nebo bi poletel
V oblakih za vedno od sveta se skrival! ...

Gledam jaz v nebo

Umetniška pesem

5 Gle - dam jaz v ne - bo in se - be spra -

9 šu - jem. Za - kaj ni - sem so - kol, za - kaj ne po -

13 le - tim. Za - kaj ni - si, Bog moj, pe - ru - ti mi

dal. Jaz bi ze - mljo pu - stil in v ne - bo zle - tel!

The musical score is written on a single staff in treble clef, with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 3/4. The melody consists of eighth and quarter notes, with some rests. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes. The score is divided into four measures, with measure numbers 5, 9, and 13 indicated at the beginning of their respective lines. The final measure ends with a double bar line.

7. KO BOŠ ZRASEL, SIN MOJ

*Besedilo: Vasyl' Symonenko,
Uglasbil: Platon Mayboroda*

Zrasel boš ti sin moj in hodil po svetu,
S tabo bodo zrasle velike težave.

S tabo bodo vedno, bodo te spremljale 2x
Oči materine, tvoja bela hiša.

Če pa boš ti padel na bojnemu polju,
Pridejo z Ukrajine vrbe in topoli,

Stali bodo tiho, z listi zašumeli, 2x
In žalostno slovo dušici zapeli.

Možno je izbirat` prijatelja, brata,
Ni pa možno, sin moj, najti drugo mater:

Možno vse na svetu izbirati, sin moj, 2x
Izbrati pa ne moreš svoje Domovine.

Ko boš zrasel sin moj

Umetniška pesem

3 Zra - sel boš ti sin moj in ho - dil po sve - tu,

5 S ta - bo bo - do zra - sle ve - li - ke te - že - .

8 - ve. S ta - bo bo - do ve - dno,

11 bo - do te spre - mlja - le, o - či ma - te -

15 - ri - ne, tvo - ja be - la hi - ša. Če pa boš ti

19 pa - del na boj - ne - mu po - lju, Pri - de - jo z Ukra -

ji - ne vr - be in to - po - li.

The musical score is written for a single voice part in treble clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The time signature starts as 3/8 and changes to 12/8 at measure 5, then to 4/4 at measure 8, and finally to 3/4 at measure 11. The melody is simple and folk-like, with lyrics in Slovenian. The lyrics are: 'Zra - sel boš ti sin moj in ho - dil po sve - tu, S ta - bo bo - do zra - sle ve - li - ke te - že - . - ve. S ta - bo bo - do ve - dno, bo - do te spre - mlja - le, o - či ma - te - - ri - ne, tvo - ja be - la hi - ša. Če pa boš ti pa - del na boj - ne - mu po - lju, Pri - de - jo z Ukra - ji - ne vr - be in to - po - li.'

8. MAMINA VIŠNJA

*Besedilo: Dmytro Lucenko,
Uglasbil: Anatoly Paskhevykh*

Znova sanjam o otroštvu
Topla pomlad, lepa.
Višnja znova je cvetela,
Mati pa je žalostna.

Tam na vasi je spremljala
Usodo mojo, mladost ...
Veselo mi šelestela,
Mamina višnja in vrt.

V daljavi modri vetrovi,
Pomladi so za obzorji.
Zgodnje megle pri mami
Lasje, kot dim zacveteli.

Mati je v skrbih živela,
Sreča, želje, revščina ...
Veselo me je čakala
Mamina višnja na vrtu.
Vedno blizu in skrivnostna
Vse je tam, boli duša.
Zdi se mi, prihaja mama
Po stezici se bliža.

Vedno je bilo tako pri mizi
Kliče, v hišo pridem ...
Vedno viseli cvetovi
Mamina višnja in vrt.

Pesem ljubezni, otroštva
V srcu odmeva kot struna.
Kot posvečena molitev
Z rojstnega kraja tava.

Tako mine mi poletje
Ne razveseli duše ...
Jokajo beli cvetovi
Mamina višnja in vrt.

Mamina višnja

5 Zno - va sa - njam o o - tro - štvu.

To - pla je po - mlad, le - pa. Vi - šnja zno -

10 -va je cve - te - la, ma - ti ve - se - la, ti -

15 - ha. Tam na va - si je spre - mlja -

20 - la, u - so - do mo - jo, mla - dost.

25 Ve - se - lo mi še - le - ste - la. Ma - mi - na

30 viš - nja in vrt.

9. LUNA NA NEBU

Luna na nebu, zvezde se blešče,
Tiho po morju čolnič pluje.
V čolničku dekle pesmico poje, } 2x
Kozak sliši – srce umira. }

Pesem je mila, pesem je ljuba,
Vse o ljubezni, vse za ljubav.
Radi se 'meli, potem pa razšli, } 2x
Zdaj pa srečali za večno spet. }

Oči, oči, oči, oči dekleta,
Temne kot noč so, jasne kot dan,
Življenje moje ste ve skrajšale, } 2x
Kako znate zavajati ljudi ... }

Luna na nebu

Romansa

5 Lu - na na ne - bu, zve - zde se ble - šče

10 Ti - ho po mo - rju čol - nič plu - je. V čol - ni - čku

14 de - kle pe - smi - co po - je. Ko - zak sli -

- ši sr - ce u - mi - ra.

10. KAKOR VČERAJ

*Glasba: Igor Bilozir,
besedilo: L. Zapotichny*

Kakor včeraj, moja mati,
Zgodaj ste me Vi zbudili,
Sijaj sonca pozdravili so slavčki,
Pastirji so črede gnali,
Na piščalke so igrali,
Kot grlica Vi ste mi žvrgoleli.

Refren:

Že podarja sončece dan nam novi,
In je izvir še neizpetih pesmi,
Radodarno sonce v tej dobroti,
In v jutrih v zlati tej je čistoči,
Moč lepote črpaj ti iz zemlje,
Zapomni si vsak dan besede moje.

Kakor včeraj, moja mati,
Zgodaj ste me Vi zbudili,
In zarja se je razcvetela,
Vrba lase je razpustila,
Nad vodo se nagnila,
Veter v kraje Vašo pesem zasejal.

Refren:

Kakor včeraj, moja mati,
Zgodaj ste me Vi zbudili,
Veliko trenutkov sreče je odšlo.
Leta žalostno minevajo,
In vaši vnuki rastejo,
Dajem jim Vašo dobroto, toplino.

Refren:

Kakor včeraj

4 Ka-kor vče-raj, mo-ja ma-ti, zgo-daj ste me Vi zbu-di-li. Si-jaj son-ca po-zdra-vi-li so slav -

7 čki. Pa-stir-ji so čre - de gna - li, na piš-ča-lke so i - gra - li,

10 Kot gr-li-ca Vi ste mi žvr - go - le - li. Že po-dar - ja son - če - ce dan

13 nam no - vi, in je i - zvir še ne iz - pe - tih pe - smi,

16 Ra-do-dar - no son - ce v tej do-bro - ti, in v ju - trih v zla-ti tej je

19 či - sto - či. Moč le-po - te čr - paj ti iz zem - lje.

Za - pom - ni si be - se - de mo - je.

11. NOČ, LEPA MESEČNA

Noč, lepa, mesečna, posuta zvezdami,
Lahko šivanko najdeš!
Pridi mi ljubica, z delom utrujena,
Vsaj za trenutek v gaj!
Pridi mi ljubica, z delom utrujena,
Vsaj za trenutek v gaj!

Skupaj še sedeva pod malo kalino
In postal bom jaz gospod ...
Glej, moja ljubica, valove srebrne
Nad poljem gosta megla.
Glej, moja ljubica, valove srebrne
Nad poljem gosta megla.

V gaju je čarobno, kot da je padel sneg,
Ali misli, ali spi?
Stoji na lepi, na jasni mesečini
Listje nežno šelesti.
Stoji na lepi in na jasni mesečini
Listje nežno šelesti.

Nebo je neskončno, posuto z zvezdami,
Kakšna Božja lepota!
Z biseri krasnimi tam nad topoli, -
Igra se kaplja rose.
Z biseri krasnimi tam nad topoli, -
Igra se kaplja rose.

Ti nič ne brigaj se za bose nožice
Zmoči jih v hladno roso:
Jaz tebe, ljubica, do doma našega
Sam na rokah odnesel.
Jaz bom tebe, ljubica, do doma našega
Sam na rokah odnesel.

Ti nič ne brigaj se, ne zmrzneš, ti labodka:
Toplo, ni vetra, oblakov ...
In stisnil te bom k srcu svojemu,
Ono je vroče kot žar.
Stisnil te bom k srcu svojemu,
Ono je vroče kot žar.

Ti nič ne brigaj se, ker bodo slišali
 Tiho besedo tvojo:
 Noč je zaspana, vse nas začarala -
 Nič ni slišati v gaju!
 Noč je zaspana, vse nas začarala -
 Nič ni slišati v gaju!

Spijo sovragi tvoji, od dela utrujeni, -
 Ne moti nas njihov smeh ...
 Za nas, okradene, brez sreče naše,
 Je val ljubezni - kot greh?
 Za nas, okradene, brez sreče naše,
 Je val ljubezni - kot greh?

Noč, lepa mesečna

Umetniška pesem

5 Noč le - pa me - se - čna ob - su - ta zve - zda - mi,

10 La-hko, ši van ko naj deš! Pri - di mi

14 lju - bi - ca z de-lom u - tru - je - na, vsaj na tre -

nu - tek v gaj!

12. OJ, V LOGU RDEČA KALINA

Besedilo in glasba: Stepan Chernecky

Oj, v logu rdeča kalina, nagnila se je,
Zakaj naša slavna Ukrajina zaskrbljena je.
Mi zdaj našo rdečo kalino povzdignimo, }
In še našo slavno Ukrajino, hej, hej razveselimo! } 2x

Marširajo naši prostovoljci v krvavi boj
 Osvobajati brate-Ukrajince sovražnih verig.
 In mi bomo brate-Ukrajince osvobodili, }
 In še našo slavno Ukrajino, hej, hej razveselili! } 2x

Zravnaj se ti, rdeča kalina, imaš beli cvet,
Ne skrbi ti slavna Ukrajina, 'maš svobodni rod.
In mi bomo rdečo kalino še povzdignili,
In še našo slavno Ukrajino, hej, hej razveselili! } 2x

Hej, na polju pomladne pšenice raste zlati lan,
Začeli so strelci ukrajinski s sovražniki boj!
In mi bomo pomladno pšenico povzdignili,
In še našo slavno Ukrajino, hej, hej razveselili!

Ko zapiha veter siloviti iz širokih step,
 Proslavljeni po vsej Ukrajini Sičevi strelci *
 In mi bomo vseh teh strelcev slavo ohranili,
 In še našo slavno Ukrajino, hej, hej razveselili! } 2x

*Sičevi strelci ** - posebna enota v avstro-ogrski vojski (ukrajinski prostovoljci)

Oj, v logu rdeča kalina

4 Oj, v lo - gu r - de - ča ka-li - na, na - gni-la se

je. Za - kaj na - ša sla-vna U-kra-ji - na

7 za - skr-blje-na je. Mi zdaj na - šo

10 rde-čo ka-li-no pov-zdi-gni - mo. In še na - šo

13 slav-no U-kra-ji-no, hej, hej raz - ve - se - li-mo!

The musical score is written on five staves. The first staff is in 4/4 time, key of B-flat major. The second staff continues in 4/4. The third staff has a key signature change to E-flat major (three flats) and a time signature change to 3/4. The fourth staff has a time signature change to 2/4. The fifth staff has a time signature change to 3/4. The lyrics are written below the staves, with some words split across lines. A triplet of eighth notes is marked with a '3' and a bracket in the fifth staff.

13. GRMI, VZDIHUJE, DNEPER ŠIROKI

Besedilo: Taras Ševčenko

Grmi, vzdihuje, Dneper široki,	Petelin v tretje ni še pel,
Srditi veter krog ruje,	Nikjer nihče se ni javil,
Upogiba vrbe v tla visoke,	Sove v gaju je klic odmeval,
Valove močne dviguje. 2x	In jesen je še zajecal. 2x

In blede je mesec v tem času
Izza megle pogledoval,
Kakor čolnič v sinjem morju,
Se dvigoval in potapljal. 2x

Grmi, vzdihuje Dneper široki

Besedilo: Taras Ševčenko

6 Gr - mi, vzdi-hu je Dnep'r ši ro - ki.

11 Sr - di- ti ve - ter krog ru - je. U - po - gi -

16 vr - be v tla vi - so - ke. Va-lo - ve

mo - čne dvi - gu - je.

14. DRAGA MATI MOJA

(Pesem o brisači)

*Besedilo: Andrij Malyshko,
Uglasbil: Platon Mayboroda*

Draga mati moja, ponoči nisi spala,
Peljala si mene pri vasici v polja,
Na oddaljene poti ob zori si me pripravljala,
In brisačo vezeno za srečno usodo dala.
In brisačo vezeno za srečno usodo dala.

Naj na njej cvetijo vse te poti trnove,
Zeleni gozdički in slavčkov petje.
In tvoji zaskrbljeni, materinski prijazni nasmehi,
In te žalostne oči, dobre tvoje.
In tvoji zaskrbljeni, materinski prijazni nasmehi,
In te žalostne oči, dobre tvoje.

Vzel bom to brisačo, kot usodo jo razgrnem,
Ob tihem šelestenju trav in gozdov ščebetanje,
In na tej brisači naj oživi vse, česar se še spomnim -
In otroštvo, slovesa in zveste ljubezni.
In na tej brisači naj oživi vse, česar se še spomnim -
In otroštvo, slovesa in zveste ljubezni.

1960. leta

Draga mati moja

Pesem o (vezeni) brisači

Besedilo: Andrij Malyshko

Glazba: Platon Majboroda

Mirno

5 Dra-ga ma-ti mo - ja, po-no - či ni - si spa - la,

9 Pe - lja-la si me - ne pri va - si - ci v po - lja

Na od-da-lje-ne po - ti, ob zo - ri si me spre-mlja-la.

12 1. In bri - sa - čo ve - ze-no za sre-čno u-so-do da-la

16 2. -sa - čo ve - ze - no za sre-čno u - so - do da - la

15. SIN MOJ, RACE LETIJO

Besedilo: Bogdan Lepky, uglasbil: Oleksandar Bilaš

Ob zori je mati
Povijala sina
V času tem srečnem -
Zvezde svetijo.

- Poglej, ti moj otrok, {
Ko nad Ukrajino {
Ko nad našo hišo { 2x
Že race letijo. {

Ob zori bom, sin moj
Vedno poslušala,
Kdaj na nebu modrem
Krila šelestijo.

Prileti mi, sin moj, {
Ko nad Ukrajino, {
Ko nad našo hišo { 2x
Že race letijo. {

Ob zori je sinu
Šepetala mati:
Pod Rimsko so cesto
Škratje že zaspali.

Vstani, ti moj otrok, {
Ko nad Ukrajino, {
Ko nad našo hišo { 2x
Že race letijo. {

Svitanja je, sin moj,
Težko dočakati,
Še težje, ponoči
Gledat' v daljavo.

Ne pohajaj sin moj! {
Po tej Ukrajini, {
Ko nad našo hišo { 2x
Že race letijo. {

Sin moj, race letijo

Besedilo: Bogdan Lepky

5 Ob zo-ri je ma - ti, po - vi - ja - la si - na,

9 V ča-su tem sre - čne - mu zve-zde sve - ti - jo.

14 Po-glej, ti moj o - trok, ko nad Ukra-ji - no, ko nad na-šo hi -
- šo ra - ce po - le - ti - jo .

II. ZGODOVINSKE, KOZAŠKE IN DOMOLJUBNE PESMI

16. OTOŽNO JOKAJO SLAVČKI

Besedilo: Olexsandar Oles,

Uglasbil: Vasyl' Bezkorovajny

Otožno jokajo slavčki
Do srca ti segajo ...
Ljubi in ljubi, dekle ti, - 2x
Mladost nikoli ne vrne se! 2x

Občuti zemlje tresljaje
V strastnih objemih noči
Listje, cvetov šelestenje, 2x
Šopek trave, ki frči. 2x

Ti ne skrbi, kaj bo potem,
Pozabljanje, izdaja, -
Pomlad zdaj prihaja k nam, 2x
Pomlad zdaj imamo radi. 2x

Zvezde v vodi se kopajo,
Nad oblaki megle letijo ...
Vonji močni se širijo, 2x
Opite vrbe se upogibajo. 2x

Na trenutek ti pozabi
Svoje skrbi in gorje
In poslušaj glas v duši, 2x
Vlij ga v šumeče morje. 2x

Zakaj pa še stojiš tukaj,
Ko vse v naravi poje?
Uglasi zlate strune zdaj -, 2x
Pomlad pripravlja veselje! 2x

Ujemi vse življenje,
Čaraj, uživaj in misli,
Sredi sanj in pozabe 2x
Brezskrbno se zaljubi. 2x

Hitro pojdi pod zvon želja,
Z ognjem na obisk pesmi
Na veseli praznik cvetja 2x
Ljubezni, sanj in milosti. 2x

Otožno jokajo slavčki

Ljubezenska pesem

O - tož - no jo - ka - jo slav - čki, do sr - ca ti se -

5 - ga - jo. Lju - bi, lju - bi, de - kle ti. Mla - dost

8 na - ša ne vr - ne se! Lju // ne se!

17. STOJI TAM VISOKA GORA

*Besedilo: Leonid Glibov,
Glasba - narodna*

Stoji tam gora visoka,
Pod to goro je gaj, gaj ...
Zeleni gaj je poraščen,
Lep je kot pravi raj!
Zeleni gaj je poraščen,
Lep je kot pravi raj!

Pod gajem teče rečica,
Kot steklo se blešči,
Po dolini tej zeleni,
Nekam ona beži.
Po dolini tej zeleni,
Nekam ona beži.

Ob obali, ob tej tihi,
Privezani čolni,
Tri vrbe se povesele,
Velike so skrbi.
Tri vrbe se povesele,
Velike so skrbi.

Ker minilo bo poletje,
Postalo bo hladno,
Odletelo z njih bo listje,
Voda ga odnese.
Odletelo z njih bo listje,
Voda ga odnese.

Zaskrbljen sem nad rečico ...
Ona teče in odhaja,
Srce moje opešano,
Boli in umira.
Srce moje opešano,
Boli in umira.

Oj, rečica, moja modra!
In valovi tvoji,
Minili so dnevi sreče
In moje radosti!
Minili so dnevi sreče
In moje radosti!

K tebi, moja ljuba reka,
Še vrne se pomlad,
A mladost se ne povrne,
Ne bo se vrnila!
A mladost se ne povrne,
Ne bo se vrnila!

Stoji tam gora visoka,
Zeleni gaj šumi,
Ptičke pojo glasno,
Rečica se blešči ...
Ptičke pojo glasno,
Rečica se blešči ...

Kako lepo in veselo,
Živeti na svetu! ..
Zakaj pa zdaj srce moje
Umira in boli me?
Zakaj pa zdaj srce moje
Umira in boli me?

Boli srce zaskrbljeno
Še vrne se pomlad,
Mladost moja ... ne vrne se
Ne vrne se nikdar!
Mladost moja ... ne vrne se
Ne vrne se nikdar!

Stoji tam gora visoka

Besedilo: Leonid Glibov

Sto-ji tam go - ra vi - so - ka, Pod

5 to go - ro je gaj, gaj. Ze - le - ni

10 gaj je po - ra ščen. Ze - le - ni gaj - je

15 1. 2. po - ra - ščen

The musical score is written on four staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The melody is simple and folk-like. The lyrics are in Slovenian. The first staff ends with a repeat sign. The second staff has a measure rest for 5 measures. The third staff has a measure rest for 10 measures. The fourth staff has two endings, marked 1. and 2., both ending with a double bar line.

18. ČOLNIČ ZIBLJE SE

Čolnič se ziblje sredi vode,
Drsi ob valove veslo.
Bleščijo se vrtovi v sijaju lune,
Dremlje naselje oddaljeno.
Ljubo dekle ti, pridi, pridi, }
Pozabiva vsakdanje zlo. } 2x

Čolniček ziblje se zdaj na tej vodi,
In še ena trska,
Z vetrom povija se na vse strani,
In tišino razbija.
Ljubo dekle ti, pridi, pridi, }
Potolaži mojo dušo. } 2x

Čolnič ziblje se

Umetniška pesem

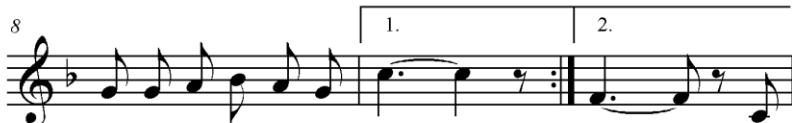
Mirno

Čol-nic se zi-blje po sre-di vo-de, dr-si ob vo-do ve-
Ble-šči-jo se vr-ti v si-ja-ju lu-ne, spi me-sto od-da-lje-

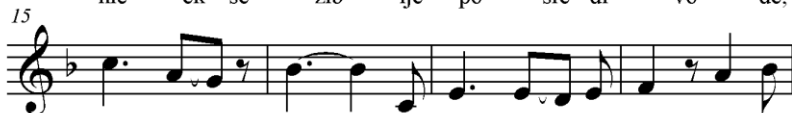
- slo. - slo. Lju-bo de-kle, pri-di, pri-di mi,
- no. - no

11 Po-za-bi-va zdaj vse zlo. zlo. Čol-

- nič - ek se zib - lje po sre-di vo - de,

15 in še ta ma-la trs-ka. Z ve-trom po-

19 - vija se na vse stra-ni, ti - ši - no raz - bi - ja.

23 Lju - bo de - kle ti, pri-di, pri - di mi.

19. ČRNE OBRVI, RJAVE OČI

Črne obrvi, rjave so oči,
Temne kot noč in jasne kot dan!
Oj, oči, oči, dekleta oči, }
Kje se učite zavajati ljudi? } 2x

Črne obrvi - trakca svileni,
Jaz bi vedno ljubil samo vas,
Ve rjave oči, oči dekleta,
Jaz bi vedno gledal samo na vas! } 2x

In ko vas ni tu, ve ste otožne.
Svetite v dušo kot zvezdice.
Ali imate v sebi ve kaj strupa }
Ali ste, morda, ve začarane? } 2x

Črne obrvi, rjave oči!
Hudo vas je gledati ves čas:
Ne moreš spati podnevi, po noči, }
Vedno boš mislil, oči, le na vas. } 2x

Črne obrvi, rjave oči

Umetniška pesem

Čr ne o - br - vi, rja - ve so o - či,

5 te-mne kot noč in ja - sne kot dan. Oj, o - či,

10 o - či, de - kle - ta, o - či, kje se uči - te za -

15 - va-jat lju - di?

20. ŽAMETNICE

Mykola Syngajivsky

Volodymyr Vermenych

Žametnice* posejala mati
V mojemu sončnem kraju,
Naučila pomladnice** peti
O svojem cvetočem upanju.

Ko na te žametnice pogledam,
Vidim mater ostarelo,
Vidim roke tvoje, moja mati,
Tvojo nežnost čutim, draga moja.

Jaz poznam ločitve in srečanja,
Vidim, čeprav sem v tujini
Žametnice iz rojstnega kraja,
Ki si jih posejala spomladi.

Refren:

Priletijo do našega polja
Iz daljnih krajev žerjavi.
Razcvetita se cvetje in usoda
Na moji ukrajinski zemlji.

Refren:

Žametnice

Ža - met - ni - ce po - se - ja - la ma - ti, v mo - je - mu son -

- čne - mu kra - ju. Na - u - či - la po - mla - dni - ce pe - ti.

O svo - jem cve - to - čem u - pa - nju. Ko - na

te ža - me - tni - ce po - gle - dam, vi - dim ma - ter o - sta - re - lo. Vi - dim

ro - ke tvo - je, mo - ja ma - ti, tvo - jo než - nost ču - tim, dra - ga mo - ja.

* Žametnica - enoletno zelišče z razvejanimi stebli, močno dišečimi listi in cvetovi

** Pomladnice (vesnianky) - pesmi o pomladi

21. VERHOVYNA, SVET SI NAŠ

Tekst I. Vahylevych,
Melodija – narodna

Verhovyna, ti svet si naš,
Hoj, kako je tam lepo!
Skozi igro mineva čas,
Svobodno, viharno, veselo.

Nikjer ga ni kraja, kraja, } 2x
Kot je Verhovyna! }
Rad bi tukaj jaz zaplesal }
Vsaj še eno uro! }

Z vrha na vrh, z bora na bor
Z veselo, v srcu mislijo,
V torbi je nož, v roki sekira,
Pripravljen junak je za boj.

V roki sekira, sekira, }
In kovana značka, } 2x
Ne bojim se Nemca, }
Noben'ga Poljaka! }

Hej, kje je že Podolje, kraj!
In vsi hribi Podoljanski,
In bori, stepa, jelke – maj,
In glasovi zveri, kriki!

Čeremoše, Čeremoše*, }
Bistra je tvoja voda! } 2x
Dekle z Verhovyny }
Prava lepotica!

* Čeremoše - kraj v Zahodni Ukrajini

Verhovyna, ti svet si naš

Domoljubna pesem

Ver - ho-vy - na, ti svet si naš. Hoj, ka-ko

4 je tam le - po! 3 Sko-zi i - gro mi - ne - va

7 čas, svo-bod -no, 3 ži-vo, ve - se - lo. Ni-kjer ga ni

11 kra-ja, kot je Ver-ho-vy-na! Rad bi tu-kaj jaz za-ple-sal vsaj še

16 e-no u - ro. Ni - kjer ga pa ni kra - ja kot je ta na - ša Ver-ho -

21 - vy - na! Rad bi tu - kaj jaz za-ple-sal vsaj še e - no u - ro.

The musical score is written on a single staff in treble clef. It begins in 3/4 time and changes to 2/4 time at measure 11. The melody features several triplet markings (indicated by a '3' over the notes). The lyrics are in Slovenian and are aligned with the notes. The score ends with a double bar line at measure 21.

22. HEJ, VI, STRELCI SIČEVI

Hej, vi, strelci Sičevi, en, dva, tri!
Deklet vaših srce bije, en, dva, tri!
Vi pa strumno korakajte, } 2x
In na nič vi ne glejte, } 2x
En, dva, en, dva, en, dva, tri! } 2x

Spredaj njihov stotnik jezdi, en, dva, tri!
On pa z njimi v boj zdaj hodi, en, dva, tri!
Je pogumen, heroj pravi, } 2x
Pod njim pa konjiček iskri, } 2x
En, dva, en, dva, en, dva, tri! } 2x

Gospod stotnik, kaj je bilo, en, dva, tri!
Denarja vam je zmanjkalo, en, dva, tri!
Tri dni kruha nismo jedli, } 2x
Samo mrzlo vodo pili, } 2x
En, dva, en, dva, en, dva, tri! } 2x

Ne govor'te samih laži, en, dva, tri!
Da smo vam denarje kradli, en, dva, tri!
Za čigav denar ste pili, } 2x
In ciganke ste ljubili, } 2x
En, dva, en, dva, en, dva, tri! } 2x

Gospod stotnik, ste slišali, en, dva, tri!
Ko so v krčmi vsi igrali, en, dva, tri!
Še pomnite komandirji, } 2x
Podboj' so se razleteli, } 2x
Ena,dva, ena, dva, en, dva, tri! } 2x

Hej, vi Strelci Sičevi

Domoljubna pesem

Hej, vi, vsi Strel-ci Si - če-vi, en, dva, tri!

5 De-klet va-ših sr-ce bi-je, en, dva, tri! Vi pa stru-mno

10 ko-ra-ka-jte, na ni-ko-gar vi ne gle-jte, en, dva. En dva!

15 En, dva, tri! Spre-daj nji-hov sto-tnik je-zdi, en, dva,

20 tri. On pa z nji-mi v boj zdaj hi -ti, en, dva, tri!

25 Je po-gu - men, he - roj pra-vi. Pod njim pa ko - nji - ček is - kri

29 En, dva, en, dva, en, dva, tri!

The musical score is written on a single staff in G minor (three flats) and 2/4 time. It consists of nine measures. The lyrics are in Slovenian and are aligned with the notes. The score includes measure numbers 5, 10, 15, 20, 25, and 29. The final measure (29) ends with a double bar line and repeat dots.

23. HEJ, TAM NA GORI SIČ GRE

Besedilo in glasba: K. Tryljovsky

Hej, tam na gori Sič nam gre,
Hej, zastavo rdečo nese.

Refren:

Hej, ti rdeča, naša slavna si družčina,
Hej, že maršira, en, dva, tri!
Hej, spredaj je naš košovij,*
Hej, kot ta orel stepski,
Refren:

Hej, in zadaj je pribočnik,
Hej, trd možakar, kot je zid.

Refren:

Na bokih so komandirji,
Hej, stražarji ognjevit,

Refren:

Hej, ataman, očka ti naš!
Hej, vodi očka, naprej nas!
Refren:

Hej, mladina, fant, pozor zdaj,
Hej, vsi vi k Siči pridite.

Refren:

Hej, naša Sič, ti draga,
Hej, kot mati si edina.

Refren:

Hej, poj veter, z modrih gora,
Hej, na naš prapor, na topir*

Refren:

Hej, zapoj veter iz vseh step,
Hej, daj nam moč kozakom vsem.

Refren:

Hej, daj nam moč in korajžo,
Hej, Ukrajini v slavo.

Refren:

Hej, tam na gori Sič nam gre

V tempu marša

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of D major (one sharp), and 2/4 time. It consists of three staves. The first staff contains the first line of music, ending with a double bar line. The second staff begins with a measure rest marked '7' and continues the melody. The third staff begins with a measure rest marked '12' and concludes the piece with a final double bar line. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across multiple notes.

Hej, tam na go - ri Sič nam gre, Hej za - sta - vo rde -
- čo ne - se. Hej, ti r - de - ča, na - ša slav - na
si dru - sči - na, hej, že mar - i ra, en, dva, tri!

*Košovij - poveljnik, ataman

*Topir - znamenita ukrajinska (goculska) sekira z dolgim ročajem

24. VEJA KALINE

*Besedilo: Stepan Galjabarda,
Uglasbila: Marija Shalajkevych*

Nam usoda ne dovoli, da v eni družini
Živimo dobro, srečno.
In veselimo se veje kaline,
V gaju nežno ljubiti do jutra.

Šepetat' skupaj božično molitev,
In na Vel'ko Noč slaviti Gospoda.
Z besedami tujcev ostrimi kot britev
Vsakega dne ranimo usta.

Refren: (2)

Vejo kaline ptiči 'majo
Za sinje morje jo nesejo.
Brez Ukrajine v tujini
Nekdo preživlja čase žalostne.

Za nas je prepozno vračanje domov,
Živeli smo, zgubila se Rimska cesta.
In pesem, ki se je mi še spomnimo,
Izginila je nekje v tujih dimih.

Naenkrat srce poleti kot ptica,
In ga že ne moremo ustavit'.
Ime tvoje, Ukrajina naj bo posvečeno,
Še zadnjič ti nas blagoslovi.

Refren: (3)

Veja kaline

5 Nam u - so - da ne do - vo - li, da v e - ni dru - ži - ni ži vi - mo do - bro, sre -

9 - čno, in ve - se - li - mo se ve - je ka - li - ne. V ga - ju ne -žno lju - bi - ti

13 do ju - tra. Še - pe - tat' sku - paj bo - ži - čno mo - li - tev, in na Vel - 'ko Noč sla - vi - ti Go -

17 - spo - da. Z be - se - da - mi tuj - cev o - stri - mi kot bri - tev, vsa - ke - ga dne ra - ni

21 - mo usta. Ve - jo ka - li - ne pti - či 'ma - jo: Za si - nje mo - rje .

jo ne - se - jo. Brez U - kra - ji - ne v tu - ji - ni, ne - kdo ži - vi ča

25 1. 2. se ža - lost - ne. // - vi - ča - se ža - lost - ne.

25. DOBER VEČER, ZELENA DOBRAVA!

»Dober večer tebi, zelena dobrava!
Pusti mene ti mladega prespati noč eno!«

»Ne sprejmem te kozak, govorijo grdo,
Vse čez tebe, mladi kozak, tvojo glavo trdo«.

»Dober večer tebi, temni gozdiček!
Sprejmi mene vsaj noč eno na slavo kozaško«.

»Ne sprejmem te kozak, še žal meni bode,
Ker v gaju golob sivi žalostno mi poje;

Ker po tebi, mladi kozak, sovrage me sprašuje,
Podnevi in noči v gaju le tebe iščejo.«

Ko zavpije, mladi kozak, od gaja do gaja:
»Pridite zdaj, vsi sovragi, jaz vas vse povabim!«

Dober večer zelena dobrava

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The melody is simple and folk-like, with some triplets and ties. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across notes. The first staff ends with a double bar line. The second staff begins with a measure rest of 4 measures, indicated by a '4' at the start. The third staff begins with a measure rest of 7 measures, indicated by a '7' at the start.

"Do - ber ve - čer te - bi, ze - le - na do -
- bra - va. Pu - sti me - ne ti mla - de - ga
pre - spa - ti noč e - no.

26. V SKRBEH SO GALIČANKE

V skrbah so Galičanke zaradi spremembe,
Odhajajo naši Strelci nekam 'z Ukrajine:
»Kdo bo zdaj poljubljal usta kot maline, }
Rjave oči naše in črne obrvi?« } 2x

»Ne skrbite Galičanke, tukaj smo vojaki,
Boljše bomo objemali, kot Strelci Sičevi,
Boljše bomo poljubljali, v usta, kot maline, }
Rjave oči vaše in črne obrvi?« } 2x

»Oj, ne bomo se z vojaki, nikoli me družile,
Nas ne boste vi vojaki nikdar objemali,
In ne boste poljubljali v usta kot maline, }
Rjave oči naše in črne obrvi?« } 2x

Ko pa bodo 'z Ukrajine Strelci se vrnili
Takoj bomo me ponovno, z njmi se družili,
Potem bodo poljubljali, v usta kot maline, }
Rjave oči naše in črne obrvi?« } 2x

V skrbah so Galičanke Domoljubna pesem

V skr-beh so Ga-li-čan-ke za-ra-di spre-me-mbe,
3 Od-ha-ja-jo na-ši Strel-ci ne-kam 'z U-kra-ji-ne: "Kdo nam bo po-lju-bljal
6 u-sta kot ma-li-ne? Rja-ve o-či na-še in čr-ne o-br-vi?"
9 -ne o-br-vi?"

27. OKRASILA SO DEKLETA

Okrasila so dekleta,
Strelčevo gomilo;
Lahko pa bi posadili
Rdečo kalino.
Lahko pa bi posadili
Rdečo kalino.

Nagnili se dve brezici,
Na levo in desno;
In po vejah veter veje,
Za Strelčevo slavo.
In po vejah veter veje,
Za Strelčevo slavo.

In še s peskom posipali,
Stezico okoli;
Namesto, da bi postiljali,
Brisačo na prestolu.*
Namesto, da bi postillali,
Brisačo na prestolu.

Okrasila so dekleta

O - kra - si - la so de - kle ta,
Strel - če vo go - mi lo; la - hko pa bi
po - sa - di - li r - de - čo ka - li - no.

* Prestol - v pravoslavnih cerkvah – visok štirikotni stolček, ki stoji v centru oltarja

28. ŠEL JE KOZAK NA BOJIŠČE

*Besedilo: Roman Kupchynsky,
Uglasbil: Myhajlo Hajvoronsky*

Šel je kozak na bojišče,
Rekel je: »Zbogom ti dekle,
Zbogom dekle moje črnooko,
Odhajam zdaj v tujino.
Zbogom dekle moje črnooko,
Odhajam zdaj v tujino.

Dekle mu je robček dalo,
Kozak pa je v boju padel,
Tema noči zakrila oči
Lažje b'lo je v grobu spati.
Tema noči zakrila mu oči
Lažje b'lo v je grobu spati.

Zdaj pa daj mi robček ti svoj,
Morda bom v boju umrl
Tema noči zakrije mi oči, -
Lažje bo v grobu spati.
Tema noči zakrije oči,
Lažje bo v grobu spati.«

Dobri ljudje so na silo,
Lepo dekle poročili.
Sredi polja topol se nagiba
Nad kozakovo gomilo.
Sredi polja topol se nagiba
Nad kozakovo gomilo.

Šel je kozak na bojišče

Domoljubna pesem

Šel je ko - zak na bo - ji - šče, Re - kel je:

6 "Zbo-gom ti de - kle. Zbo-gom de - kle mo - je čr - no -

12 o - ko, Od - ha - jam zdaj v tu - ji - no.

29. NALIJMO SI, BRATJE

Nalijmo si, bratje, v kristalne kozarce,
Da sablje ne rabimo, krogle da zgrešijo
Vse glave naše!
Da sablje ne rabimo, krogle da zgrešijo
Vse glave naše!

Da se Ukrajina nikdar več ne joka,
Da se naša slava, vsa kozaška slava,
Večno naj spominja.
Da se naša slava, vsa kozaška slava,
Večno naj spominja.

Kozaška je slava s krvjo prelita,
S sabljami sekana, z meči je prebita,
S solzami zalita.
S sabljami sekana, z meči je prebita,
S solzami zalita.

Nalijmo si bratje, dokler smo pri moči,
Dokler sije sonce, dokler do pohoda
Trobente ne zapojo.
Dokler sije sonce, dokler do pohoda
Trobente ne pojo.

Nalijmo si bratje

Domoljubna pesem

Na - lij - mo si, bra - tje, v kri - stal - ne ko -
zar - ce. Da sabelj ne ra bi - mo, kro - gle da zgre - ši
- jo vse gla ve na - še!

30. OJ, MOROZE, MOROZENJKO

Oj Moroze, Morozenjko,
Bil si slavni kozak!
Zarad' tebe, Morozenjko,
Zdaj vsaUkrajina joka!
Zarad' tebe, Morozenjko,
Zdaj vsaUkrajina joka!

Ne le Ukrajina,
Kakor mati tvoja,
Zajokala Morozenjka,
Stoje blizu doma.
Zajokala Morozenjka,
Stoje blizu doma.

»Ne jokaj se Morozenjka,
Ne jokaj, ne žaluj,
Pridi do nas, do kozakov,
In vina se napij!
Pridi do nas, do kozakov,
In vina se napij!«

»Zakaj pa bi jaz, kozaki,
Z vami vino pila:
Ko pa sin moj Morozenjko,
S Tatari se bojuje!
Ko pa sin moj Morozenjko,
S Tatari se bojuje!«

Izza gore, gore strme
Gre ponosna vojska,
In prvi je Morozenjko,
Jezdi siv'ga konja.
In prvi je Morozenjko,
Jezdi siv'ga konja.

Zjutraj bili se kozaki
Do poznega večera.
Kozakov padlo je veliko,
Tatarov ogromno.
Kozakov padlo je veliko,
Tatarov ogromno.

Niti en'ga od kozakov,
Niso ga ujeli;
Vsi so padli, ni povratka
Nobe'n se ni vrnil.
Vsi so padli, ni povratka,
Nobe'n se ni vrnil.

Ni se vrnil Morozenjko,
Njega so zajeli –
Mučili so mladeniča
Sovragi prekleti!
Mučili so mladeniča
Sovražniki prekleti!

Niso hot'li ustreliti,
Niti posekati,
Kruto so ga namučili,
Srce mu zlomili.
Kruto so ga namučili,
Srce mu zlomili.

Oni so ga privezali,
Na Sovur- gomilo*:
»Zdaj boš gledal Morozenjko,
Svojo Ukrajino!«
Zdaj boš gledal Morozenjko,
Svojo Ukrajino!«

Sovur- gomila - strateško pomemben hrib na tromeji med pokrajinami: Luganska, Donecka in Rostova*

Oj, Moroze, Morozenjko

Počasi, zaskrbljeno

Oj, Mo - ro - ze, Mo-ro zenj - ko, oj, ti si naš slav - ni

ko - zak. Zarad' te be, Mo - ro zenj - ko, vsa

U- kra - ji - na jo - ka. Ka-kor ma - ti tvo - ja.

31. OJ, NA GORI ŽITO ŽANJEJO

Oj, na gori žito žanjejo, 2x	Hej, vrni se Sahajdachny, 2x
Izza gore strme,	Vzemi svojo ženo,
Tiho po dolini	Vrni tobak, pipo,
Kozaki gredo.	Nevsakdanji!
Hej - po dolini,	Hej - po dolini,
Hej – po široki,	Hej – po široki,
Kozaki gredo!	Nevsakdanji!

Spredaj pa je Dorošenko*, 2x	“Z ženo mi se ne potuje, 2x
Pelje svojo vojsko,	Brez tobaka, pipe.
Vojsko, zaporoško,	Kozaku na poti
Ponosno.	Še prav pride!
Hej - po dolini,	Hej - po dolini,
Hej – po široki,	Hej – po široki,
Ponosno.	Še prav pride!

Zadaj pa je Sahajdachny*, 2x	Hej, kdo je v gozdu? Oglasi se! 2x
Ki zamenjal ženo	Da prižgemo eno,
Za tobak in pipo,	Da prižgemo pipo,
Nevsakdanji!	Brezskrbno!
Hej - po dolini,	Hej - po dolini,
Hej – po široki,	Hej – po široki,
Nevsakdanji!	Brezskrbno!«

* Sahajdachny in Dorošenko - znamenita kozaška poveljnika

Oj, na gori žito žanjejo

Kozaška pesem

Oj, na go - ri ži - to žanje - jo. Oj, na

6 go - ri ži - to žanje - jo. Iz - za go - re str - me ti -

11 - ho po do - li - ni, ko - za - ki gre - do. Hej po do - li - ni

17 hej, po ši - ro - ki, ko - za - ki gredo!

32. ZABUČAL JE VETER STEPSKI

Zabučal veter stepski,
Trava se povijala,
Padel v boju Sičevi strelec,
Dekle je zajokalo. 2X

Priletel vran je iz daljave
In žalostno krakal:
Vstani, kozak, moj mladenič,
Tvoje dekle se joka. 2X

A bil je fantič zelo mlad,
Hotel je le ljubiti,
Padel je, kot ta suhi listek,
Moral bo tu ležati. 2X

Zajokala vsaka mati,
Joka Ukrajina,
Ker veliko je kozakov
Zemlja že pokrila. 2X

Zabučal je veter stepski

Za - bu - čal je ve - ter step - ski, tra -
- va se po - vi - ja la. Pa - del v bo - ju Si - čev stre -
- lec, de - kle je za - jo - ka - lo.

33. TAM POD LVOVSKIM GRADOM

Tam pod Lvovskim gradom stari hrast stoji.
In pod tem hrastičem vojak tam leži.

On leži, ne diha, kakor da še spi.
Zlate kodre pa mu veter valovi.

A nad njim pa stara mati tam stoji.
In svojemu sinu nekaj govori:

»Sin moj, sin moj ljubi, ti skrb si moja,
Ne bi te ubili, če ne b' bila vojna.

Z očetom sva 'mela petero sinov.
Ti si bil najmlajši, sin moj, ti Andrej.

Ko si bil še majhen, oče se boril.
On je za Ukrajino glavo podaril«.

In za mamo zadaj ataman stoji.
In takole mami besede govori:

»Ne jokaj se, mati, sin je heroj bil,
On je Ukrajini glavo podaril«.

Visoka gomila, križ pa od breze.
In na tem križu trizob pozlačen je.

**Sičevi strelci – avstroogrski vojaki (prostovoljci)*

Tam pod Lvovskim gradom

Domoljubna pesem

6 Tam pod Lvov - skim gra - dom, sta - ri

11 hrast sto - ji. Tam pod Lvov - skim

16 gra - dom, sta - ri hrast sto - ji.

21 In pod tem hra - sti - čem,

vo - jak tam le - ži.

The musical score is written on a single staff in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of five lines of music. The first line starts with a treble clef and a key signature of one flat. The second line begins with a measure rest labeled '6'. The third line begins with a measure rest labeled '11'. The fourth line begins with a measure rest labeled '16'. The fifth line begins with a measure rest labeled '21'. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes. The score ends with a double bar line.

34. TIHA DONAVA

Tiha Donava, tiha Donava,
Bregove odnaša,
Mladi kozak, mladi kozak
Atamana vpraša:

- Spil sem vodo, spil sem mrzlo,
Nisem se odžejal.
Bom jo ljubil, ne pozabim,
Ker sem ji obljubil.

- Spusti mene, ti ataman,
Domov iz vojske
Zelo me pogreša, zelo je 'zmučeno
Doma dekle moje.

Tiha Donava, tiha Donava,
Bregove odnaša,
Mladi kozak, mladi kozak
Atamana vpraša:

- Rad bi spustil domov tebe,
Ti dolgo ostaneš,
Ko pa spiješ vodo mrzlo,
Na dekle pozabiš.

Tiha Donava

Kozaška pesem

5 Ti - ha Do - na - va, ti - ha Do - na - va, Bre-go - ve od -
- na - ša. Mla-di ko-zak, mla - di ko - zak, ata-ma - na vpra - ša.

35. UKRAJINA

Besedilo in glasba: Taras Petrynenko

Poti druge mi ni treba,
Ko zagledam Rimsko cesto.
Jaz grem od tebe in k tebi
Po zlatih tvojih stezicah.

Zame ni možno ne ljubiti,
Ti pa ne smeš ne cveteti.
Toliko je vredno živeti,
Dokler živiš in cvetiš ti.

Refren:
Ukrajina, Ukrajina!
Na koncu dolgih poti
Zvesto srce tvoj'ga sina,
Želim ti podariti.

Kadar ljubimo mi brezmejno,
Ko še ni blizu naš konec.
Še mi lahko, z našimi srci
Vnamemo na tisoče src.

Še nam sveča ni dogorela,
Še je naša mladost pri nas.
In če je vredno naše delo, -
Povedo ljudje in pove čas.

Refren:

Ukrajina

Domoljubna pesem

Po - ti dru - ge me ni ni tre - ba. Ko
- ki ni mo - žno ne lju - bi - ti. Ti

4
za - gle - dam Rim - sko ces - to. Jaz grem od te - be in k
pa ne smeš ne cve - te - ti. To - li - ko je vre - dno ži -

7
te - bi, po zla - tih tvo - jih ste - zi -
ve - ti, do - kler ži - viš in cve tiš

9
1. cah. - viš - ti 2. U - kra -

12
- ji - na, U - kra - ji - na! Na kon - cu dol - gih po -

15
ti. Zve - sto sr - ce tvoj' - ga si - na, že - lim

18
ti po - da - ri - ti.

III. LJUBEZENSKE PESMI

36. NAJ SE TI PETELIN ZAGNUSI

Naj se ti petelin zagnusi,
Ker mene zgodaj budi,
Prekratka je noč, kratka, } 2x
Nisem se naspala. }

Poslala me je mati,
S fanti se igrati:
»Zapleši, moja hčera, }
Jaz ti ne bom branila«. } 2x

Pričaraj, mi Bog, noči,
Na moje črne oči,
Pričaraj mi še drugo, } 2x
Za mene, dekle mlado. }

Jaz pa sem še plesala,
Kot riba v Donavi,
Kot riba z muhami, }
Jaz pa z mladimi fanti. } 2x

Poslala me je mati,
Zeleno žito žeti,
Jaz žita nisem žela, } 2x
V brazdi sem ležala.

Plesala bi do noči,
In še nočem zaspati,
Plesala bi do jutra }
Oj, Dana moja, Dana! } 2x

Naj se petelin zagnusi

Ljubezenska pesem

5 Naj se pe - te - lin za - gnu-si. Ker me - ne

10 zgo - daj bu - di. Pre-kra-tka je noč, kra - tka.

Ni - sem se še na - spa - la.

The musical score is written on three staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The melody is simple and folk-like. The lyrics are written below the notes, with line numbers 5 and 10 indicating the start of new lines of music.

37. PO VRTU HODILA, ROŽE TRGALA

Po vrtu hodila, rože trgala,	2x	Sem prihajala – tebe ni bilo.	2x
En'ga ljubila in začarala.	2x	Sem počakala in se vrnila.	
Začarala srce, dušo ti,	2x	Ne bom hodila, ne bom čakala.	2x
Zdaj pa jaz k tebi moram hoditi.		In svojo sestro ti bom poslala.	
Jaz bom hodila in te ljubila,	2x	S sestro bova vso noč stala	2x
Povem po pravici, ne bom te vzela.		Ne bova se 'mela, kakor sva se midva.	
Oj, ti moja punca, dobra in lepa,	2x	Ne bom ji rekel, le tebi,	2x
Zakaj do mene ti nisi prišla?		Ni tvoj'ga lička, ni takih obrvi ...	

Po vrtu hodila, rož'ce trgala

Ljubezenska pesem

Po vrtu ho-di - la, ro - že na-bra - la.

Po vrtu ho-di - la, ro - že na-bra - la.

En'ga lju - bi - la in ga za - ča - ra - la.

38. VZEL BOM BANDURO

Besedilo: M. Petrenko,

Predelal narodno pesem »Tam so moje oči ...«

Vzel bom jaz banduro, zaigral, kar znam,
Zaradi bandure bandurist sem zdaj. 2x

Zarad' njenih oči, ki sem jih ljubil,
Za rjave oči dušo bi ji dal. 2x

Marusina, srce, usmili se me
Vzemi moje srce, daj meni svoje. 2x

Marusja ne sliši, srca ne da mi,
Z drugimi se smeje, skrbi daje mi.

Krim je za gorami, tam sončece žge,
Moja golobica od žalosti še umre. 2x

Vzel bom banduro, zaigral, kar znam,
Zaradi bandure bandurist sem zdaj. 2x

Vzel bom banduro

Besedilo: M. Petrenko

Vzel bom jaz ban - du - ro, za i - gral kar

7 - znam. Za - ra - di ban - du - re

13 - ban - du - rist po - stal.

39. VISI JAB'KO

Visi jab'ko, visi,
Toda pasti mora,
Ko je dekle lepo – } 2x
Najti moža mora.

Ivan, ti moj Ivan,
Jaz bi te ljubila,
Če me ne bi mati, – } 2x
Zarad' tebe tepla.

Poroka, poroka,
Na poroki ljudje,
Ko bi jaz vedela, – } 2x
Kdaj že moj on bode.

Ksenja, moja Ksenja,
Ti si moje srce.
Poljub' mami roko, – } 2x
Mene pa na lička ...

Dekle ti iz hribov,
Kaj nosiš v torbi?
Daj mi, da popijem –
In bom se zaljubil. – } 2x

Visi jab'ko, visi,
Toda pasti mora,
Ko je dekle lepo — } 2x
Najti moža mora.

Visi jab'ko, visi

Ljubezenska pesem

The musical score is written on three staves in 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and folk-like. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables that span across notes. The first staff ends with a double bar line. The second staff begins with a measure rest marked '5'. The third staff begins with a measure rest marked '9'.

Vi - si jab'-ko, vi - si, to - da pa - sti mo - ra.

Ko je de - kle le - po, naj - ti mo - ža mo - ra. Po - ro - ka, po - ro - ka,

na po - ro - ki lju - dje. Ko bi jaz ve - de - la, kdaj že moj on bo - de.

40. VEJE, VEJE, SIVE GOSI

Veje, veje, sive gosi,
Ne môtite vode.
Zaprosili dekle lepo, -
Zjokal se kozak mladi.

Oj, nočem te, dekle moje,
Poročene ljubiti,
Raje pojdem v sinje morje,
V bistro vodo se utopiti.

Ne jokaj se, kozak mladi,
Ne jokaj se, ne skrbi,
Ko bom enkrat poročena,
Pridi, srček takrat k meni.

Ne utaplaj se, kozak mladi,
Ne utaplaj, mladenič,
Rekli so mi, vem še sama,
Ti me nisi nikdar ljubil ...

Veje, veje, sive gosi,

Ljubezenska pesem

Ve-je, ve-je, si-ve go-si, Ne mo-ti-te
vo-de. Za-pro-si-li de-kle le-po,
Zjo-kal se ko-zak mla-di.

41. GORELA SMREKA GORELA ...

Gorela smreka gorela ...
 Gorela smreka gorela ...
 Pod njo je pa dekle stalo, }
 Pod njo je pa dekle stalo, } 2x

Pajčolan beli, z resami,
 Pajčolan beli, z resami,
 Ne boš fantov videvala, }
 Ne boš fantov videvala. } 2x

Pod njo je pa dekle stalo,
 Pod njo je pa dekle stalo,
 Rjave je lase česalo }
 Rjave je lase česalo. } 2x

Oj, na tem hribčku so vrabčki.
 Oj, na tem hribčku so vrabčki.
 Oprostite mi fantje vi, }
 Oprostite mi fantje vi. } 2x

Oj, lasje, lasje vi moji.
 Oj, lasje, lasje vi moji,
 Dolgo v ponos ste mi bili }
 Dolgo v ponos ste mi bili. } 2x

Oj, v pristanu so račke.
 Oj, v pristanu so račke,
 Adijo deklice male, }
 Adijo deklice male. } 2x

V ponos več mi ne boste.
 V ponos več mi ne boste,
 Pod pajčolan vas skrijemo, }
 Pod pajčolan vas skrijemo. } 2x

Zažgali so smreko in še panj.
 Zažgali so smreko in še panj.
 Igra naj godba celi dan, }
 Igra naj godba celi dan. } 2x

Pod pajčolan in pod venec.
 Pod pajčolan in pod venec.
 Z vami več ne bom plesala, }
 Z vami več ne bom plesala. } 2x

Igra naj godba in dude,
 Igra naj godba in dude,
 Moji mami še žal bode, }
 Moji mami še žal bode, } 2x

Pajčolan beli, pod ruto.
 Pajčolan beli, pod ruto,
 Ne bom se z vami družila, }
 Ne bom se z vami družila. } 2x

Gorela je smreka gorela

Ljubezenska pesem

The musical score is written on a single treble clef staff in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes, with a repeat sign after the first line. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes. The score is divided into three systems, with measure numbers 7 and 13 indicated at the start of the second and third systems respectively.

Go - re - la smre - ka go - re - la Go - re - la smre - ka

7 go - re - la, pod njo pa je de - kle sta - lo, pod njo pa je de -

13 - kle sta - lo.

42. GOCULKA KSENIJA

Besedilo in glasba: Jaroslav Barnych

Temna noč je gore skrila,
In planoto vso zalila,
Prišla je podoba bela,
Gocul Ksen'jo je spoznal.
In gledal je oči modre,
Gledale so bore črne,
Besede ljubezni velike
Ljubi svoji šepetal:

Vroče poletje je minilo,
Gocul ljubi drugo skrito,
Z Goculko črnooko
Zadnjo noč se je poslovil.
V Čeremoši** so valovi,
Žalostne so modre oči
Samo veter v temnih borih
Žalno pesem je zapel:

Refren:

Refren:

Guculka Ksen'ja
Jaz bom ti na trembiti*
Edini na tem svetu,
Pesem ljubezni zapel.
Duša boli me,
Zvok trembite potuje,
Ko pa srce te ljubi,
Zagori nam kot žar.

Guculka Ksen'ja
Jaz bom ti na trembiti
Edini na tem svetu,
Pesem ljubezni zapel.
Duša boli me,
Zvok trembite potuje,
Ko pa srce te ljubi,
Zagori nam kot žar.

* Trembita - pihalni instrument, dolg 3-4 m (ali več)

** Čeremoša - reka v Zah. Ukrajini

Gucul'ka Ksenja

Ljubezenska pesem

Te-mna noč je go - re skri-la, in pla-no - to vso za -
In gle-dal je o - či mo-dre, gle - da - le so bo - re

4
- kri - la, pri - šla je po-do - ba be - la,
cr - ne, be - se-de lju-bez - ni veli - ke

7
1. go - cul Kse-n'jo je spo - znal, - tal. Gu - cu - ljka
lju - bi svo - ji še - pe - tal
2.

10
Kse - n'ja, jaz bom ti na trem - bi - ti,
- li - me, zvok trem - bi - te po - tu - je,

13
e - di - ni na te - mu sve - tu
ko pa sr - ce te lju - bi,

15
1. o lju - be - zni za - pel. Du - ša bo - - žar.
za - go - ri nam kot
2.

43. IVANKO, IVANKO

Ivanko, Ivanko,
Z druge strani vode,
Z druge strani vode.

Prišla bi do tebe – }
Prišla bi do tebe – } 2x
Mostec je voda sprala. }

Na plotu je slama,
Ne prihajaj, sta doma,
Ne prihajaj, sta doma,

Ko pa bo tam seno, }
Ko pa bo tam seno, } 2x
Pridi ti brezskrbno. }

Brv je zelo tanka,
Voda pa je mrzla
Jaz pa sem še mlada.

Lahko se polomi, }
Lahko se polomi } 2x
Lahko se utopim. }

Oj, pridi potihó,
Ko se bo stemnilo,
Ko se bo stemnilo.

Vrata pa škripajo, }
Sosedje pa lažejo. } 2x
Obidi jih, srček moj. }

Ivanko, ti zvečer
Pridi k meni tiho,
Pridi k meni tiho.

In jaz pa povem ti, }
In jaz pa povem ti } 2x
Kje sta, oče mati. }

Ljubezen, ljubezen,
Dekliško trpljenje,
Dekliško trpljenje,

Le enkrat se ljubi }
Le enkrat se ljubi. } 2x
In sto krat se čaka. }

Ivanko, Ivanko

I - van - ko, I - van - ko, z dru - ge stra - ni vo - de.

Z dru - ge stra - ni vo - de.

Pri - šla bi do te - be. Pri - šla bi do te - be.

Mo - stič vo - da spra - la.

44. PRIŠEL KOZAK NA SKRIVAJ

Prišel kozak na skrivaj }
K dekletu in ljubici je zvečer. } 2x

»Dekle moje, odkleni, }
Svoje – moje, srce, ti razveseli!« } 2x

»Ne bom ti odklepala, }
Ker ti bodeš, moje srce, se igral!« } 2x

Igrala sta do jutra, }
Ko izginila je zunaj vsa tema. } 2x

»Oj, kozak moj, zdaj beži }
In o meni, nič več ti ne govori.« } 2x

»Dekle moje, gaj šumi, }
Če me ljubiš, moje srce, pozabi!« } 2x

»Naj le šumi in gode }
Koga ljubim, vsaj malo, moj bode.« } 2x

Prišel kozak na skrivaj

Ljubezenska pesem

Pri-šel ko - zak na skri - vaj, pri - šel ko - zak
na skri - vaj, k de-kle-tu in lju - bi - ci je zve - čer.
k de-kle-tu in lju - bi - ci je zve - čer.

45. RJAVE OČI, ČRNE OBRVI

Rjave oči, črne obrvi,
Ne pozabim vas nikoli,
In v sanjah jaz vas vidim –
Ve vesele, jaz se jokam.

Oči! Ve čarobne dekliške, }
Ve moje ste edine, } 2x
Oh, kako ljubim vas }

Zdaj se vam jaz približujem
In z vami se še poljubljam,
Ve ste mene pogledale,
Ve me niste razumele.

Oči! Ve čarobne dekliške, }
Ve moje ste edine, } 2x
Oh, kako ljubim vas }

Poglejte ve še danes mene,
V tem trenutku, pogledajte me,
Zaradi vas jaz propadam,
Ker neskončno vas še ljubim.

Oči! Ve čarobne dekliške, }
Ve moje ste edine, } 2x
Oh, kako ljubim vas }

Rjave oči, črne obrvi

Ljubezenska pesem

4 Rja - ve o - či, čr - ne obr - vi, ne po - za - bim vas ni -

7 ko - li. In v sa - njah vas jaz vi - dim.

10 Ve ve - se - le, jaz se jo - kam. O - či

14 ve ča - ro - bne de - kli - ške, ve mo - je s te e - di - ne,

17 oh, ka - ko lju - bim vas. Oj, - ve o - či.

21 Ve ča - ro - bne de - kli - ške, ve mo - je ste e - di - ne,

oh, ka - ko lju - bim vas.

The musical score is written on a single staff in treble clef with a common time signature (C). It consists of 21 measures. The melody is simple and folk-like, with a mix of eighth and quarter notes. The lyrics are in Slovenian and are written below the staff, aligned with the notes. The score is divided into systems by bar lines. The first system contains measures 1-4, the second 5-7, the third 8-10, the fourth 11-14, the fifth 15-17, and the sixth 18-21. The final measure (21) ends with a double bar line.

46. CIGANKA MI PREROKBO DALA

Ciganka mi prerokbo dala,
Ciganka mi povedala,
Da noben'ga ne smem ljubiti,
Da noben'ga ne ljubim jaz.

Šla sem na morje in vzdihnala –
Valovi so se igrali,
Ljubi z ljubico se ločuje,
Desno roko ji ponuja.

Fantje ljubijo in pustijo }
In dekle ostane samo. } 2x

Prišel je trenutek, prišla je ura, -
Dekle v morje je skočilo,
Le sem ter tja, med valovi
Z desno roko je ona mahala:

Zapustijo te rjave oči,
Nehajo lička ljubiti,
Nehajo dekle ljubiti,
Z ljubico imenovati.

»Naj bogata te zdaj poljublja,
Naj bogata te ljubi kliče –
Ona ljubiti ne bo znala,
Kakor ljubila sem jaz tebe!«

Šla bom do gozda – in se skrila,
Naj poišče zdaj on mene,
Šla bom do morja, se utopila –
Naj nikoli ne bo več mene.

Ciganka mi prerokbo dala

Ljubezenska pesem

Ci - gan - ka mi pre - rok - bo da - la. Cig - an - ka

mi po - ve - da - la. Da no ben' - ga ne - smem lju -

- bi - ti. Da no ben' - ga ne lju - bim jaz.

47. NESE GALJA VODO

Nese Galja vodo,
 Poverek* se zvi-ja,
 Za njo hodi Ivan, }
 Kot bršljan se povija. } 2x

»Bil sem v sadovnjaku,
 Kukavica pela,
 Ti pa mene Galja, }
 Nisi rada imela«. } 2x

»Galja, moja Galja,
 Pil bi tvojo vodo.
 Ti si tako dobra, }
 Vsaj poglej me malo«. } 2x

»Bršljan je zelenel,
 Vodo ti bom dala,
 Vrni se moj Ivan, }
 Rada te bom imela«. } 2x

»Voda je v vodnjaku,
 Pojdi in napij se,
 Jaz bom v sadovnjaku, }
 Pridi in poglej me«. } 2x

»Zelo sem se trudil,
 Vode nisi dala,
 Večkrat sem se vračal, }
 Nisi me ljubila«. } 2x

Nese Galja vodo

Ljubezenska pesem

Ne - se Ga-lja vo - do. Po-ve-rek se zvi - ja.

3

Za njo ho-di I - van. Kot br-šljan se zvi - ja.

*Poverek - upognjena lesena palica za na ramo, na katero se obešajo vedra z vodo.

48. OJ, TI SLAVČEK MOJ!

(Ukrajinski tango)

Že sonce zahaja za gajem
Slavček na vrtu milo poje.
Jaz pa ves večer pogledujem,
In iščem ljubezen svojo!

Ker rad bi zvečer,
In s svojimi suhimi usti
Ji za ljubezen,
Ji za ljubezenj povedal!

Slavček pa je že v dolini,
Čudovite trilčke mi zlagal,
Svojemu dekletu izbrane
Prelepe pesmi daroval.

In že sem nad to bistro reko,
Stal in čakal zaskrbljeno,
In glej, nad strmo je stezico,
Moja ljuba z drugim prihajala.

Refren:

Oj, ti slavček moj!
Zakaj jaz tako peti ne znam!
In pa ne zmorem
Ljubi srca podariti.

In vedel sem, brez usmiljenja –
Ljubezen nikoli ni deljiva.
Zato sem rekel še besede:
»Ljubi njega, kot jaz tebe«.

Refren:

Oj, ti slavček moj

Ukrajinski tango

4 Že son-ce za-ha-ja za ga-jem. Slav-ček na vr-tu mi-lo
li-ni, ču-do-vi-te tril-čke mi

po-je. Jaz pa ves ve-čer po-gle-du-jem.
zla-gal, svo-je mu-de kle-tu iz-bra-ne

7 1. 2.
In iš-čem lju-be-zen svo-jo! Slav-ček pa je že v do- Pre-le-pe-pe-smi da-ro-

10 - val. Oj, ti slav-ček moj! Za-kaj jaz ta-ko pe-ti
In s svo-ji-mi su-hi-mi

13 ne-znam. In pa ne-zmo-rem.
u-sti li za lju-be-zen.

16 1.
Lju-bi sr-ca po-da-ri-ti. Ker rad bi

18 2.
ji za lju-be-zen po-ve-dal.

49. OJ, PLAVICE, PLAVICE

Oj, plavice*, ve plavice, rumene ste in ne modre?
V mojem ste ve življenju spomin žalostni pustile.
Pomnim še dobro, ko smo spomladi pri reki se igrali.
In plavic, plavic veliko, smo tam mi nabrali.

Pletla je Olja venček, z njim si je krasila glavo,
S krikom bedastim, bučnim, nizko nagnila se nad reko.

Oljo po rokah sem nosil, gledal v oči njene modre,
In poljubljal brezkončno, šepetal besede čarobne.

Olja, ti moja draga, zakaj si otožna stala?
- Ljubi, poglej, venček naš tiho po vodi plava.

Moje življenje plava otožno, do temne gomile,
Ker ne ljubiš ti mene, vedi, zarad' tebe umiram!

- Olja, ti moja draga Olja, jaz te zelo ljubim!
Ljubi, ko pride pomlad, ti spet plavice nabereš ...

Glej, in pomlad je zunaj, zakaj ne prideš, ljuba ti?
Sveži venček iz plavic ni še ovenel na gomili ...

Olja, ti moja ljubica Olja, nisi se šalila!
Olja, zakaj le, te je zgodaj pobrala gomila?

Oj plavice, plavice

Ljubezenska pesem

5 Oj pla - vi - ce, pla - vi - ce,

9 ru - me - ne ste in ne mo - dre?

13 V mo - jem ste vi živ - lje - nju

spo-min ža - lo - stni pu - sti - le.

The musical score is written on a single staff in 3/4 time, key of B-flat major. It consists of four lines of music. The first line starts with a treble clef and a key signature of two flats. The melody is simple, with a mix of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the staff, with line numbers 5, 9, and 13 indicating the start of new lines of text. The second line continues the melody and lyrics. The third line features a more complex rhythmic pattern with some chords. The fourth line concludes the piece with a final cadence.

* Plavica, (*Centaurea cyanus*) - cvet v žitu, modre barve. Štejemo ga za plevel.

50. DEKLE MOJE, ŠUMI GAJ

Dekle moje, šumi gaj,
Koga ljubiš ti pozablaj, pozablaj.
Dekle moje, šumi gaj,
Koga ljubiš, pozablaj!

Naj on šumi in še bo,
Če ga ljubim, moj naj bo, moj naj bo!
Naj on šumi in še bo,
Če ga ljubim, moj naj bo, moj naj bo!

- Oj, ti dekle, srce moje,
Če boš vzela ti mene, ti mene?
Oj, ti dekle, srce moje,
Če boš vzela ti mene, ti mene?

- Ne bom vzela jaz tebe:
Ker ni hiše pri tebi, pri tebi.
Ne bom vzela jaz tebe:
Ker ni hiše pri tebi, pri tebi.

- Greva, srce, v hišo tujo,
Dokler svoje ne zgradim, ne zgradim.
Greva, srce, v hišo tujo,
Dokler svoje ne zgradim, ne zgradim.

- Nared' hišo z lobode*,
V tujo hišo ne pelji me, ne pelji me
Nared' hišo z lobode,
V tujo hišo ne pelji me, ne pelji me.

Tuja hiša je takšna,
Kakor tašča hudobna, hudobna.
Tuja hiša je takšna,
Kakor tašča hudobna, hudobna.

Res ne žali, le teži,
Nikdar ona ne molči, ne molči.
Res ne laja, le teži,
Nikdar ona ne molči, ne molči.

Loboda - rastlina na vrtu*

Dekle moje, šumi gaj

Ljubezenska pesem

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 6/8 time. The melody is simple and folk-like. The lyrics are in Slovenian. The first staff contains the first line of the song. The second staff starts at measure 4 and contains the second line. The third staff starts at measure 7 and contains the third line, ending with a double bar line.

De-kle mo-je, šu - mi gaj. Ko - ga lju-biš, ti

4 po-za-bljaj, po-za - bljaj. De - kle mo - je, šu mi - gaj,

7 ko - lju - biš, ti po za-bljaj!

51. IZZA GAJA, GAJA

Izza gaja, gaja
Zelenega gaja,
Dekle mlado je oralo
S črnimi volički.
Dekle mlado je oralo
S črnimi volički.

Oralo, oralo,
Vrskati ni znalo.
In najelo je kozaka,
Na gosli igrati.
In najelo je kozaka,
Na gosli igrati.

Kozak je zaigral,
Z očmi mežikal ...
Ona pa bi rada ved'la,
Zakaj je mežikal:
Ona pa bi rada ved'la,
Zakaj je mežikal:

Ali zarad' volov,
Ali zarad' krave,
Ali zarad' njeng'a lička,
In črnih obrvi?
Ali zarad' njeng'a lička,
In črnih obrvi?

In voli in krave,
Vse to je minljivo.
Lička bela, obrvi črne
Nikdar ne zbledijo!
Lička bela, obrvi črne
Nikdar ne zbledijo!

Izza gaja, gaja

Ljubezenska pesem

The musical notation is written on two staves in a 2/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and folk-like. The first staff contains the first line of the melody, and the second staff contains the second line, starting with a measure rest (6). The lyrics are written below the notes.

Iz-za ga-ja, ga - ja, ze-le-ne-ga ga-ja, De-kle mla-do
je o - ra - lo, s čr - ni - mi vo - li - čki

52. OJ MARIČKA, ČIČERI

»Oj, Marička, čičeri,
Čičeri čičeri,
Razčeši mi še kodre,
Kodre, kodre, kodre.
Razčeši mi še kodre,
Kodre, kodre, kodre.«

»Vzemi rožo rdečo,
Rdečo, rdečo,
In rožmarin zeleni,
Zeleni, zeleni.
In rožmarin zeleni,
Zeleni, zeleni.«

»Jaz bi tebe česala,
Česala, česala,
Če bi mati ne ved'la,
Ne ved'la, ne ved'la,
Če bi mati ne ved'la,
Ne ved'la, ne ved'la.

Lepa si, kot rož'ca,
Rožica, kot roža.
Vzameš mene za moža,
Za moža, za moža.
Vzameš mene za moža,
Za moža, za moža.

Mati bo me gledala,
Gledala, gledala,
Kako se bom jezila,
Jezila, jezila.
Kako se bom jezila,
Jezila, jezila.»

Naj še veselje traja
Do jutra, do jutra,
Naj živi nam ljubezen,
Ljubezen, ljubezen.
Naj živi nam ljubezen,
Ljubezen, ljubezen.»

Oj, Marička, čičeri

"Oj, Ma - ri - čka, či - če - ri, či - če - ri, či - če - ri,

Raz-če-ši mi še ko - dri, ko-dri, ko-dri, ko-dri. Raz-če-ši mi

še ko - dri, ko - dri, ko - dri, ko - dri.

53. OJ, V VIŠNJEVEM SADU

Oj, v tem višnjevem sadu
 Slavček je milo ščebetel.
 Vitj – vitj – vitj,
 Tjoh – tjoh – tjoh,
 Aj – ja – ja, oh – oh – oh, 2x
 Slavček je milo ščebetel.

»Moja mati tebe pozna,
 Ti si kozak, ki rad zaigra.«
 Vitj – vitj – vitj,
 Tjoh – tjoh – tjoh,
 Aj – ja – ja, oh – oh – oh, 2x
 Ti si kozak, ki rad zaigra.«

Oj, v zelenem je sadu
 Kozak dekletu govoril.
 Vitj – vitj – vitj,
 Tjoh – tjoh – tjoh,
 Aj – ja – ja, oh – oh – oh, 2x
 Kozak dekletu govoril.

»Jaz mamici ne bom lagala,
 Da sem s tabo se ljubila!«
 Vitj – vitj – vitj,
 Tjoh – tjoh – tjoh,
 Aj – ja – ja, oh – oh – oh, 2x
 Da sem s tabo se ljubila!«

»Oj, ti dekle, ti črnooka,
 Ali pojdeš ti za mene?«
 Vitj – vitj – vitj,
 Tjoh – tjoh – tjoh,
 Aj – ja – ja, oh – oh – oh, 2x
 Ali pojdeš ti za mene?«

Oj, v višnjevem sadu Ljubezenska pesem

5 Oj, v te mu vi - šnje - vem sa - du,

9 slav-ček je mi - lo šče - be tal.

13 Vitj-vitj-vitj, tjoh-tjoh-tjoh, Aj - ja - ja, oh - oh - oh,

Slav-ček je mi - lo šče - be - tal.

54. OJ, HMELJ TI MOJ, HMELJ

»Oj, hmelj ti moj, hmelj ti,
Hmelj, ti moj zeleni,
Kje si, hmelj moj, zimo prezimil, }
Nič pa nisi zrasel!« } 2x

Prezimil sem zimo,
In prezimil drugo,
Prezimil sem v logu na kalini }
Zato nisem zrasel!« } 2x

»Oj, sin ti moj, sin moj,
Sin moj, ti mladenič,
Kje si sin moj, noči ti prebival, }
Nisi se sezuval?« } 2x

»Prenočil sem noč jaz,
Prenočil sem drugo,
Prespal pa sem pri mladi vdovi, }
Zdaj jo vzeti moram!« } 2x

»Oj, sin ti moj, sin moj,
Ti moj otrok mali,
Ne ženi ti se z mlado vdovo, }
Ker sreče ne najdeš! } 2x

Ker vdove srce, -
Kot v jeseni sonce, -
Ono sveti, sveti in ne greje, }
In te še zmrzuje. } 2x

A dekleta srce, -
Kot sonce spomladi, -
Oj, naj bode še tako megleno, }
Ono te pogreje!« } 2x

Oj, hmelj ti moj, hmelj

Ljubezenska pesem

4 "Oj, hmelj ti moj, hmelj ti. Hmelj ti moj ze -

7 le - ni. Kje si hmelj moj zi-mo pre-zi - mil?

Nič mi ni - si zra - sel?"

55. ČIGAV KONJ TAM STOJI

Čigav konj tam stoji,
Ki sivo grivo 'ma.
Všeč pa mi je bila,
Všeč pa mi je bila
Prelepa deklica.

2x

Deklica je prišla,
Ročico je dala,
»Oj, boljše bi bilo,
Oj boljše bi bilo,
Ljubezni ne spoznat'«.

2x

Ne le deklica,
Kot ta bela lička.
»Podaj že deklica,
Podaj že, prelepa,
Ročico na konja«

2x

Ljubezen, ljubezen
Ponoči do jutra.
Ko sončeca ne bo,
Ko sončeca ne bo,
Ljubezen bo odšla.

2x

Čigav konj tam stoji

Ljubezenska pesem

Či - gav konj tam sto - ji, ki si - vo gri - vo ima?

Všeč pa mi je bi - la, všeč pa mi je bi - la pre - le - pa

de - kli - ca.

56. OJ, ČRNA SI TI, ČRNA

Oj, črna si ti, črna
Črna si kot ciganka.
Zakaj si poljubila
Zakaj si poljubila, 2 x
Ti črnega Ivanka.

Na hribu dva hrastiča,
Oba sta zelenela, -
Tako sva si podobna, - 2x
Tako sva si podobna,
Oba sva črnopolta.

Oj, ti si poljubila,
Ivanka, ja, Ivanka, -
Vitek in visok je,
Vitek in visok je, 2 x
Še srajca je vezena.

Šel bom jaz v hribe,
Hrastiče bom objemal.
Od tebe pa ne pojdem,
Od tebe pa ne pojdem, 2x
Ljubezni ne zapustim.

Oj, ljubim te Marusja,
Ljubim tvojo lepoto,
Rad pa pogledujem, 2x
Rad pa pogledujem,
Ko ti greš po vodo.

Oj, peljal je vlak, peljal,
Marusja je jokala.
Ivanku obljubila,
Ivanku obljubila, 2x
Zvesto ga bo ljubila.

Ko ti greš po vodo.
In vračaš se s to vodo,
Rad pa pogledujem, 2x
Rad pa pogledujem,
Marusja jaz za tabo.

Oj, črna si ti, črna

Ljubezenska pesem

Oj, čr-na si ti, čr - na, čr-na si kot ci-gan -

- ka. Ti si po - lju-bi - la, ti si po - lju-bi-la

čr - ne - ga I - van - ka.

57. PO VRTIČKU HODIM

Po vrtičku hodim
In konjička vodim,
Zarad moje mame } 2x
Nisem se oženil. } 2x

Pripeljal sem Marusjo,
V kotu je stala:
»Ali boste mamica, } 2x
Za svojo me vzeli!« } 2x

Zaradi mamice,
In zaradi sestre.
Ne morem ljubice } 2x
Peljati do doma. } 2x

»Nočem te poznati
Ne bom te sprejela,
In mojega sina – } 2x
Nikdar ne boš 'mela! } 2x

Usoda, usoda
Kaj čem narediti,
Samo tebe ljuba } 2x
Hočem rad imeti! } 2x

Dala ti bom hčera,
Še črnega konja,
Pojdi zdaj od mene } 2x
Od sina mojega!« } 2x

»Marusja, Marusja,
Hudo je brez tebe,
Veliko večerov } 2x
Stal sem jaz pod vrbo. } 2x

»Jaz bom vzela konja,
Z njim se bom peljala,
Rada imam sina } 2x
In njega bom vzela!« } 2x

Po vrtičku hodim

Ljubezenska pesem

Po vr-ti-čku ho-dim. In ko-nji-čka vo-dim.

5 Za-rad' mo-je ma-me ni-sem se o-že-nil. Ni-sem se o-

1. 2.

10 že-nil.

58. PELJAL JE VLAK NA POT ODDALJENO

Besedilo: Volodymyr Sosjura

Peljal je vlak na pot oddaljeno,
Zaropotal vagon, utihnil,
Jaz pa sem še zadnjikrat pogledal
Na tiste, ki sem jih rad imel.

Stala si potrta na peronu,
In veter se je z lasmi igral,
V očeh tvojih sem videl solze,
Ti si se jokala – jaz pa vzdihoval.

Zbogom, moje ti preljubo dekle,
Peljem se v oddaljene kraje.
Morda se vrnem, morda pa umrem,
Spomni se name, ti dekle moje.

Ko bo vlak sopihal v daljavi,
Ponovno se name spomni,
Na zvok kitare in noč mesečno,
In na tvoje poljube goreče.

Smrt se sprehaja med nami v okopih,
Naboji strojnic nad nami žvižgajo,
A meni pa je zdaj že vseeno
Nič hudega, ni me strah umreti.

In teče kri iz boleče rane,
Po plašču se v travo zliva,
Tole pesem zate zdaj končujem,
Prišel čas je in jaz zdaj umiram.

Peljal je vlak na pot oddaljeno

Ljubezenska pesem

Pe-ljal je vlak na pot od - da - lje - no.

5 Za-ro - po - tal va - gon, u - tih - nil. Jaz pa

10 sem še za - dnji - krat po - gle - dal na vse

14 ti - ste, ki sem jih rad imel. Jaz pa

18 sem še za - dnji - krat po - gle - dal na vse

22 ti - ste, ki sem jih rad imel.

59. SEDIM JAZ PRI OKENČKU

Sedim jaz pri okenčku,
In zvezde pogledujem,
Sedim jaz pri okenčku,
V sebi premišljujem:

Ljubav - ljubezen, glas in cvet,
Ki zgodaj se razcveti,
Kot metuljček spomladanski,
Ki že zgodaj odleti.

Če pride ljubi moj, al' pa ne, } 2x
Ker vedno v sanjah se pojavlja? }
Ko približam se jaz oknu, }
On stoji in smehlja se. } 2x

Pazimo na srca naša, } 2x
In ne ljubimo se zgodaj, }
Ko cvetijo vrti spomladi }
Ne vrača se ljubezen. } 2x

»Moja ljuba! Moja ljuba!
Težko je pričak`vati,
Lica tvoja so upadla,
Ne morem te spoznati!

Ljubav, ljubezen je kot cvet
Izgine kje po svetu
Izgine kje v oddaljenih krajih,
Na poteh neznanih.

No, daj, ljuba, svoj obrazek, } 2x
Naj še enkrat te poljubim, }
Srce moje gori kot ogenj, }
Ljubezen do tebe čutim.« } 2x

Pridi, moja ti lastovka } 2x
Pridi, moja ti princeska }
Tebe ljubil bom vedno jaz. }
Iskreno, zares in zvesto. } 2x

Sedim jaz pri okenčku

Ljubezenska pesem

Se - dim jaz pri tem o - ken - čku, in

zve - zde po - gle - du - jem. Se - dim jaz

pri o - ken - čku in v se - bi pre - mi -

šlju - jem. Če pri - de, lju - bi, al' pa,

ne, ki v sa - njah mi po - ja - vlja se? Ko

pri - bli - žam se do o - kna, on sto - ji

in sme hlja se. Če // - lja se-

1. 2.

60. TEČE VODA ZELO MOTNA

Teče voda zelo motna	Lepo ti je bilo, mati,
»Moja ljuba, ti si jezna?«	Med svojimi izbirati:
»Nisem jezna, sem togotna: }	Ljubila si moj'ga ata }
Zarad' tebe sem tepena.« } 2x	Jaz pa ljubim le Ivana.« } 2x

Tepla me je mati včeraj	Oj, ko bi mi skupaj ž'veli
Zarad' oči Ivanovih,	Nam ljudje b' ne privoščili,
Še je rekla, da bo tepla, }	Ker sva midva usklajena }
Da bi Ivana, ne ljubila.« } 2 x	Kot kozarca pobarvana. } 2x

Jaz pa Ivana z'lo spoštujem,	Teče voda nad vasjo
Kjer ga srečam, ga poljubim,	Dekle pa je veselo:
Oj Ivan moj, srce moje, }	Ljubili se, veselili }
Nikjer takih, kot sva midva! } 2x	In čez leto poročili. } 2x

Mama moja, ti prijazna,	»Teče voda poleg mlina,
Tudi ti si bila mlada,	Mati moja, nisem kriva,
In hodila si z očetom, }	Ker sva tako usklajena }
Kakor zdaj jaz z Ivanom. } 2x	Kot kozarca pobarvana.« } 2x

Teče voda zelo motna

Ljubezenska pesem

The musical score is written on three staves in a 2/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is simple and folk-like, using eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes.

Te-če vo-da ze-lo mot-na. "Mo-ja lju-ba, ti si
 jez - na." "Ni-sem jez-na, sem to - got - na: zarad' te-be sem
 sem te - pe - na.

61. ČAS TEČE KOT REKA

Čas kot reka teče,
Odkar sem srečal te,
Odkar srečal sem te, moja ptička.
Dolgo, dolgo sem zrl, zaman oči
utrudil,
A spoznati tebe je bilo težko.

Ti si vitka, brhka,
Svetli so tvoji lasje,
Tvoje so oči otožne, žalostne,
In ustnice niso več take kot nekoč,
Povej, kdo poljublja jih brez mene?

Ko se srečava kdaj,
Pozdravi, nasmehni se vsaj,
Nasmehni se mi, kot si se nekoč,
Ker minila so leta, in že starši smo mi,
In naša ljubezen ne ugaša.

Na zelena polja
Padel je beli sneg,
Kjer sva včasih pogosto se igrala,
Po stezah je sneg, šla sva zaljubljena,
Jasne zarje nad nama so sijale.

Če boš slišala kdaj
Pri svojem okencu,
Kako nekdo joka, težko vzdihuje,
Ne vstajaj, ne vstajaj, ne prekinjaj sanj,
Vedi le, da te nekdo še rad ima.

Čas teče kot reka

Ljubezenska pesem

8 Čas kot re - ka te - če, od - kar sem sre - čal te. Od - kar

15 sre - čal sem te, mo - ja pti - čka. Do - lgo, do - lgo sem zrl, za - man o -

- či u - tru - dil. A spo - zna - ti te - be je b'lo te - žko.

The musical score is written on three staves in 3/8 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody is on the top staff, and the accompaniment is on the bottom two staves. The lyrics are written below the staves, with line numbers 8 and 15 indicating the start of new lines of music.

IV. ŠALJIVE PESMI

62. LJUB'CA S KOLOMIJE

Besedilo in glasba: Mykola Savčuk

Oj ti, ljub'ca moja s Kolomije*,
Na vratu ti biseri bleščijo,
Tvoji roki sta bolj beli od testa,
Tvoje oči so vnele pol mesta.

Refren:

Oj-joj-joj-joj-joj-joj-joj-joj-joj
a-ja-ja-ja-ja-ja-ja-ja-ja-jaj! Vem, vem,
vem,vem, vem, vem, vem, vem, vem,
Kako lepo je zvečer nam dvem',

»Pridi, pridi na srečanje z mano
Kjer je kostanj ali čremza drevo.
Pridem k tebi v vezeni kravati,
Ti pa obuj žametni copati.«

Refren:

»V park te bom peljal na drsanje
Takah sadov ti še nisi jedla.
Greva v kino, moja ščebetulja,
Potem pa ti jaz poljubim uho.«

Refren:

Ko pa se mesto odpravlja spat,
Zbežali bodo v hišo, vsi mački,
Ko bo svetilka, jasno zažarela,
Midva pa se bova, do jutra ljubila.

Refren:

Potem se pa bom odpravil do doma,
Ponoči je samota prehuda.
Tako zna povzdigniti mene
Prelepa dekle iz Kolomije.

Refren:

*Kolomija - Mesto v Zahodni Ukrajini

Ljub'ca moja s Kolomije

Šaljiva pesem

Gracioso

Oj ti, ljub'-ca mo - ja s Ko-lo - mi - je: na vra - tu ti bi -

7

14 - se-ri ble - šči - jo. Tvo-ji ro - ki sta bolj be - li od te - sta. In

21 o - či so vse - le pol me - sta. Oj-joj - joj-joj-joj - joj-joj-joj - joj

28 a - ja - ja - ja - ja - ja - ja - ja - aj! Vem-vem-vem-vem-vem-vem-vem-

- vem! Ka - ko le - po je zve - čer nam dvem',

63. RAD SEM IMEL DEKLE ČUDOVITO

Rad sem imel to dekle čudovito,
Ljubko, klepetavo in rdečelično.
Hej, hej, ha, uha - ha
Deklica – ribica mlada. 2x

Pošiljal sem snubce v nedeljo,
In čakal na ples, ohcet veselo
Hej, hej, ha, uha – ha,
Deklica – ribica mlada. 2x

Šli so svatje po vezene brisače,
Prinesli pa so nazaj buče
Hej, hej, ha, uha – ha,
Deklica – ribica mlada. 2x

Za vse kriv je oče dekleta,
Ona je bogata, pri meni revščina,
Hej, hej, ha, uha – ha,
Deklica – ribica mlada. 2x

Zarad' tega sem se hotel utopiti,
Voda pa je mrzla – lomi kosti.
Hej, hej, ha, uha – ha,
Deklica – ribica mlada. 2x

Hotel sem se s puško ustreliti
Smodnik se je zmočil v torbici.
Hej, hej, ha, uha - ha
Deklica – ribica mlada. 2x

Rad sem imel dekle čudovito

Šaljiva pesem

The musical score is written on a single staff in treble clef, with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. The melody is simple and rhythmic, with lyrics written below the notes. The score is divided into four systems, with measure numbers 6, 12, and 18 indicated at the start of the second, third, and fourth systems respectively. The lyrics are in Slovenian and match the text provided in the first block of the page.

Rad sem i-mel to de-kle ču-do-vi - to, lju-bko, kle-pe-
ta - vo, in rde-če-li - čno. Hej - hej, ha, u - ha
ha. De - kli-ca ti ri-bi - ca mla - da. De - kli - ca
ti ri-bi - ca mla - da.

64. OJ, NA GORI DVA HRASTA

Oj, na gori dva hrasta, 2x
Oj, na gori dva hrasta,
Oba se objemata.

»Ne sprašuj me, čigava sem 2x
Ne sprašuj me, čigava sem
Če ti pojdeš, grem še jaz!«

Veter piha, igra se, 2x
Veter piha, igra se
Kozak dekle sprašuje:

»Jaz sem hčera mamina 2x
Jaz sem hčera mamina, mamina,
Ljubezni sem vajena«.

»Oj, ti dekle, čigavo si? 2x
Oj, ti dekle, čigavo si?
A greš z mano plesati?«

»Jaz pa sinek atijev, 2x
Jaz pa sinek atijev, atijev,
Z vsako rad bi zaplesal«.

Oj, na gori dva hrasta

Šaljiva pesem

Oj, na go-ri dva hra - sta. Oj, na go-ri dva hra - sta,
7
dva, hra - sta. Oj, na go-ri dva hra-sta, o - ba se o - bje - ma - ta.

65. OJ LAHKOTNA KOLOMYJKA

Oj lahkotna kolomyjka*,
Lahkotna lahkotna,
In od take kolomyjke,
Zaboli te glava.
In ko hočeš kolomyjko
Zapeti, zapeti,
V skrbah si in se zjokaš,
In začneš misliti.

Šel bi ljubček v planine,
Z belimi ovčami,
Vzel bi s sabo še prstanček
S tremi kamenčki.
Kaj izbrati – ta prstanček
Ali pa denarce,
Ali pa se poročiti,
Oba sva še mlada.

Sedi Jura poleg zida,
Jaz pa poleg njega,
Lep je, matka, Jura, fantič
Naj se ne uroči.
Ali sem ti povedala,
Jura, ti moj, Jura,
Ne pij vode mrzle,
Bom ti jo pogrela.

Ne pij vode, ko je mrzla,
raje pij medico;
Slajše tvoje so ustnice,
Kakor so pri pevkah.
Oj moj Jura, Jurij,
Jurij kot kristalček,
Vsi pravijo, da te ljubim,
Jaz pa nič ne tajim.

Ni nam treba, moj ti Jurček,
Tajiti, tajiti,
Ko se midva tako ljubiva,
Kot majhni otroci.
Huculka moja mlada,
Huculka prelepa,
Ko se obuješ in opašeš,
Si kot rož'ca jasna.

Na tem kraju, pri potoku,
Hiške prebeljene,
A v Kosmaču** takšne punce,
Kot, da so popisane,
Pogledal bom na Kosmač,
V Kosmaču jame,
A v Kosmaču takšne punce,
Kot cvet od kaline.

*Kolomyjka – avtentični ukrajinski ples, ki se izvaja ob petju besedila

** Kosmač – mesto v Zahodni Ukrajini

Oj, lahkotna kolomyjka

Šaljiva pesem

Oj, lah-kot-na ko - lo-myj-ka, lah-kot - na lah - kot - na.

5 In od ta - ke ko - lo-myj-ke, za - bo-li te gla - va. In ko ho - češ

10 ko - lo-myj-ko za - pe - ti, za - pe - ti, v skr - beh si in se zjo - kaš,

15 in za - čneš mi - sli - ti. Šel bo ljub - ček v pla - ni - ne, z be - li - mi ov -

20 - ca - mi. Vzel bo s sa - bo še pr - stan - ček, s tre - mi ka - men - čki.

25 Kaj iz - bra - ti ta pr - stan - ček, a - li pa de - nar - ce, a - li pa se

30 po - ro - či - ti, o - ba sva še mla - da.

66. NA CESTI JE HROŠČ

Na cesti je hrošč, hrošč,
Na tej cesti črni ...
Poglej mene, dekle moje, }
Kako se jaz gibljem! } 2x

Na cesti je kavka,
Na cesti je črna ... } 2x
Poglej, mene mladi kozak, }
Kako sem jaz gibčna!

Kako sem jaz gibljem!
Po kom sem se vrgel, } 2x
Dali bodo kup denarja, }
Da bi se poročil!

Kako sem jaz gibčna!
Vitka in črnih obrvi,
Ko me vidiš – ti zajoči, }
Ker sem res prelepa. } 2x

Na cesti je hrošč

Šaljiva pesem

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of D major (one sharp), and 2/4 time. It consists of two staves. The first staff contains the melody for the first verse, with lyrics: "Na ce-sti je hrošč, hrošč. Na tej ce-sti čr - ni ... Po-glej me-ne". The second staff begins with a measure rest of 6, followed by the melody for the second verse, with lyrics: "de-kle mo - je ka - ko se jaz gib - ljem. - gib - ljem." The second staff includes two first endings, labeled "1." and "2.", which lead to different conclusions of the phrase.

Na ce-sti je hrošč, hrošč. Na tej ce-sti čr - ni ... Po-glej me-ne

6 de-kle mo - je ka - ko se jaz gib - ljem. - gib - ljem.

67. SOSEDA

Pa zapojmo pesem to veselo
Za sosedo, lepo, mlado,
O sosedi, zdaj, zapojmo,
Naj srca naša zaigrajo.

Oj, soseda, soseda, soseda,
Posodi mi rešeto, rešeto,
Jaz pa moko potresem, potresem
Jutri zjutraj prinesem, prinesem.

Še zapojmo pesem to veselo
Za Madžarko, lepo mlado,
O Madžarki, še zapojmo,
Naj srca naša zaigrajo.

Oj Madžarka, Madžarka, Madžarka,
Posodi mi ogledalo, ogledalo,
Da si brke zasučem, zasučem,
Jutri zjutraj ga vrnem, ga vrnem.

Še zapojmo pesem to veselo
O deklici, lepi, mladi,
O deklici zdaj, zapojmo,
Naj srca naša zaigrajo.

Ti mi dekle, ne verjem`, ne verjem`,
Zelo rad jaz potujem, potujem,
Jaz potujem tja in sem, tja in sem,
Dopadem se dekletom, dekletom.

Še zapojmo pesem to veselo
Za soprogo, lepo mlado,
O soprogi zdaj zapojmo,
Naj srca naša zaigrajo.

Jaz imam soprogo mlado, mlado,
Ne puščam je rad na vodo, na vodo,
Lahko mi se utopil, utopi,
Moral bi se še ženiti, ženiti.

Soseda

Šaljiva pesem

Pa za - poj - mo pe-sem to ve - se - lo. Za so -

6 - se - do, le - po mla - do. O so - se - di

11 zdaj za - poj - mo. Sr - ca na-ša za-i - graj - mo.

17 Oj, so - se - da, so - se - da, so - se-da, po - so -

22 - di mi re - še - to, re - še-to. Jaz pa mo - ko

27 po - tre - sem, po - tre-sem. Ju - tri zju - traj pri-ne - sem,

32 pri - ne - sem.

68. TI SI ME PREVARALA

Rekla si mi: »Pridi, pridi!«
Nisi rekla, kam naj pridem.
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Ti si me prevarala,
Ti si me začarala,
Ti si mene mladega,
Od razuma ločila!

Refren:

Rekla si mi: »Pri skladišču«,
Nisi rekla, pri katerem.
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »V ponedeljek,
Greva skupaj po zimzelen«.
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »Pridi v torek,
Poljubila me boš stokrat«,
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »Pridi v sredo,
Poiskati treba čredo.«
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »V četrtek,
Greva skupaj po kislico.«
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »Pridi v petek,
Greva skupaj po jagode.«
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »V soboto
Iskat' greva kakšno delo.«
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Rekla si mi: »V nedeljo
Greva skupaj na poroko.«
Jaz pa pridem, tebe ni, -
Ti si me prevarala!

Refren:

Ti si me prevarala

Hitro Šaljiva pesem

Re-kla si mi: "Pri-di, pri-di! Ni - si re - kla, kam naj pri-dem.

5 Jaz pa pri - dem, te - be ni. - Ti si me pre - va - ra - la.

9 Ti si me pre-va-ra-la, ti si me za - ča - ra-la, ti si me -

14 - ne mla - de - ga, od ra - zu - ma lo - či - la!

69. KO IMEL BI SIV'GA KONJA

Ko imel bi siv'ga konja – sedlo sem nabavil,
Peljal bi se k dekletu, ker jo zelo ljubim!

Refren:

Jaz pa pogledujem, kje je moja Marusja,
Jaz pa pogledujem, kje je moja Marusja,

Ko sem prišel do gostilne – šel sem se usesti.
In krompirček neolupljen dali so mi jesti.

Refren:

In jaz pa vse te krompirje po mizi obračam,
Piškoti so na polici, do njih se premikam.

Refren:

Pogasili so vse luči in šli počivati,
Jaz pa vzamem vse piškote in začnem bežati.

Refren:

Ko sem bežal jaz po temi, čez vse te ograje,
Gospodar me je dohitel – s šibo me udaril.

Refren:

In bežal sem jaz, bežal, čez vse te ovire,
Zapletal se v vejevje in naredil škodo.

Refren:

Ko imel bi siv'ga konja

Šaljiva pesem

6 Ko i-mel bi siv'ga ko-nja se-dlo sem na - ba - vil, pe-ljal bi se

9 do de - kle - ta, ker jo ze - lo lju - bim! Jaz pa

po - gle-du-jem, kam je šla Ma - ru - sja, jaz pa po-gle-du-jem

12 kje je mo - ja Ma - ru - sja. Jaz pa // Ma - ru - sja.

The musical score is written on a single staff in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of 12 measures. The melody is simple and rhythmic, with lyrics written below the notes. The score includes a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The lyrics are in Slovenian. The score is divided into two systems. The first system contains measures 6-9, and the second system contains measures 10-12. The lyrics are: 'Ko i-mel bi siv'ga ko-nja se-dlo sem na - ba - vil, pe-ljal bi se do de - kle - ta, ker jo ze - lo lju - bim! Jaz pa po - gle-du-jem, kam je šla Ma - ru - sja, jaz pa po-gle-du-jem kje je mo - ja Ma - ru - sja. Jaz pa // Ma - ru - sja.'

70. KO BIL BI JAZ POLTAVSKI VELJAK

Ko bil bi jaz poltavski veljak,
Veliko tega bi naredil:
Zemlja bila b' z en'ga testa
In velik' mastnih obrokov.

Po bregovih hodile b' svinje,
In v reki cmoke b' kuhali.
Na vrbah povsod rasle b' klobase,
In listje bilo bi kot mlinci.

In Črno morje bilo b' iz piva,
Dneper kot liker bi tekkel,
Po Donavi b' pritekla slivovka,
Žganje - tja, kjer ga nimajo.

Vodnjaki - polni dobrega slada,
Takšnega, ki te v nosu žgečka,
In človek ne bi imel mačka
Kolikor bo hotel, tol'ko bo pil.

Stare babice in mladenke,
Ponovno bodo dekleta:
Črnopolta, lepa, okrogla,
Kot mak bodo cvetela.

Zime bi za vedno ukinił,
In na zemlji bila bi pomlad,
Za sneg nihče ne bi spraševal,
In poletje bilo bi vsak dan.

Takrat bi vsi bili brez oblek,
Brez škornjev in brez pokrival,
Hodili kot svetniki na nebu,
Vsi brez srajce in brez hlač.

In vsa dekleta in mladenke,
Bile bi lepe, na izbiro:
Rdečelične, okrogle, bele,
Kdor bi s kom hotel, z njimi bi živel.

Jaz bi vse vojne ukinił,
Vse poveljnike, cesarje.
Vojne nikoli ne bi bilo,
Samo še glasba in petje.

Ko bil bi jaz poltavski veljak,
Veliko tega bi naredil:
In zdaj, fantje, nasvidenje,
Glejte, da si vratov ne zlomite.

Ko bil bi jaz poltavski veljak

Šaljiva pesem

8 Ko bil bi jaz pol - tav - ski ve-ljak, ve-li-ko te - ga bi nare -

15 dil. Zem-lja bi - la bi z en' - ga te - sta, in ve-lik' mast-nih

o - bro - kov.

71. KO SEM SLUŽIL PRI GOSPODU

Ko sem služil pri gospodu
In v prvem letu, letu -
Zaslužil sem pri njemu
Kurico za leto.
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi, hodi,
Piščančke vodi in jih vodi.

Ko sem služil pri gospodu
In v drugem letu, tem letu -
Zaslužil sem pri gospodu
Račico za leto.
In ta rasa drobno skače,
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi in hodi,
Piščančke vodi in jih vodi.

Ko sem služil pri gospodu
In v tretjem letu, v tretjem letu -
Zaslužil sem pri gospodu
Goskico za leto.
In ta goska sika – sika,
In ta rasa drobno skače
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi in hodi,
Piščančke vodi in jih vodi. .

Ko sem služil pri gospodu
In v četrtem letu, v četrtem letu -
Zaslužil sem pri gospodu
Purana za leto.
In ta puran dik-dik, dik-dik
In ta goska sika – sika
In ta rasa drobno skače
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi in hodi,
Piščančke vodi in jih vodi.

Ko sem služil pri gospodu
In v petem letu, v petem letu -
Zaslužil sem pri gospodu
Koštruna za leto.

Koštrun ima zvite roge,
Polomil si je vse noge,
In ta puran dik-dik, dik-dik
In ta goska sika – sika

In ta rasa drobno skače
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi in hodi,
Piščančke vodi in jih vodi.

Ko sem služil pri gospodu
In po šestem letu, in za šesto leto -
Zaslužil sem pri gospodu
Teličko za leto.

In telička z repom miga,
Koštrun ima zvite roge -
Polomil si je vse noge,
In ta puran dik-dik, dik-dik
In ta goska sika – sika
In ta rasa drobno skače
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi in hodi,
Piščančke vodi in jih vodi.

Ko sem služil pri gospodu
In v sedmem letu, v sedmem letu -
Zaslužil sem pri gospodu
Eno dekle za leto.
In to dekle se napilo,
Padlo s peči, se ubilo,
In to tele z repom miga,
Koštrun ima zvite roge -
Polomil si je vse noge,

In ta puran dik-dik, dik-dik
In ta goska sika – sika
In ta rasa drobno skače
In ta kura – je nemirna
Po vrtu hodi in hodi,
Piščančke vodi in jih vodi.

Ko sem služil pri gospodu

Ad libitum

4 Slu - žil sem go - spo - da , in v pr - vem
le - tu. Za - slu - žil pri nje - mu,
7 ku - ri - co za le - to. In ta ku - ra
10 je ne - mir - na, po vr - ti - čku ho - di in
13 ho - di. Pi - ščan - čke vo - di in jih
16 vo - di.

The musical score is written on a single staff in G major (one sharp) and 4/4 time. It begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is simple and homophonic. The lyrics are in Slovenian. The score is divided into measures by bar lines. Measure numbers 4, 7, 10, 13, and 16 are indicated at the start of their respective lines. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

V. ZABAVNE PESMI

72. KIJEV

Besedilo: Dmytro Lucenko,

Uglasbil: Igor Shamo

Poje morje, zeleni,
Tihi dan že ugaša.
Prirasli k srcu mojem,
Ste bregovi Dnepra.
Kjer zibajo se veje {
Zaljubljenih sanj ... { 2x
Kako naj te ne ljubim {
Ti Kijev moj! {

Spi utrujeno mesto
Z mirnim in spokojnim snom.
Sijaj ognja, kot biseri
Zgrinja se nad Dneprom.
In večeri žametni {
Sreče trenutki. { 2x
Kako naj te ne ljubim {
Ti Kijev moj! {

V očeh so ti lilije,
V srce jih bom zlil.
Naj povedo ljubljene,
Kako iskreno ljubim.
Sanjal bom in živel bom, {
Na krilih upanja ... { 2x
Kako naj te ne ljubim {
Ti Kijev moj! {

Kijev

Po - je mo-rje, ze - le - ni, ti - hi dan že uga - ša.

Pri - ra - sli k sr-cu mo - jem, ste bre-go-vi Dne - pra.

Kjer zi-ba-jo se ve - je, za - lju - blje - nih sanj ...

Ka - ko naj te ne lju - bim, ti, Ki - jev moj!

73. BREZ OBLJUB IN OPROŠČANJA

Besedilo in glasba: S. Lazo

Čez dva tedna – bo nastala suša
Požgalo sonce je rumene klene,
Jaz pa vsak dan tvoj pogled pogrešam,
Tvoj pogled poletni, oči zelene.

Refren:

Brez obljub in brez oproščanja,
Zgodilo se je, kakor se moralo.
Besede drug pomen imajo,
Midva sva se zmenila slabo.

Jaz pa prvič ne čakam na jesen,
Ker z njo poletje se ne vrača.
Veter se igra s tvojimi lasmi,
In jaz se jih ne morem dotaknit'!

Refren: - 2x

Vsaj za trenutek, vsaj za minutko
Ustavi se čas, in ti v avgustu.
Moja nesreča in moj greh,
Sreča je izginila na nebu.

Refren: - 2x

Brez obljub in oproščanja

3 Čez dva te-dna bo na-sta-la su - ša.

Po-žga-lo son-ce ru - me-ne je kle - ne.

5 Jaz pa vsak dan tvoj po-gled po - gre - šam.

7 Tvoj po-let-ni po-gled o - či ze - le - nih.

9 Brez o-bljub in brez o - pro - šca-nja,

11 Zgo-di - lo se, ka-kor je mo - ra-lo.

13 Be-se - de dru - gi po - men 'ma - jo.

15 1. 2.
Mi dva sva se zme-ni-la sla-bo. - sla-bo

74. RDEČI MAKI

Besedilo: Viktor Gerasymov

Uglasbil: Oleksandar Zlotnyk

Cvet na pomlad,
Iz mladih let,
Cvet davnih sanj –
Zemlje okras.
Stepe sijaj
Zares tako
Zvezda srca -
Rdeči mak.

Refren:

Maki rdeči,
Ti fantje nespanja,
Ljubezni prve, oproščanja znak.
Cvetijo, zoriijo,
Kot glas upov zgodnjih,
Njih cvet neveneči prihaja do nas.

Maki rdeči,
Ognji na peronih,
Odhaja vlakec na oddaljeno pot.
Naša srečanja
In oproščanja,
Ti ne pozabi, ljubezni ne pozab'.

Ne vračaj se
Nazaj ni poti,
Ne opešaj,
Cveti kot mak.
V višave,
Kot luč zasij,
Mak, čarovnik
Mladosti sanj.

Refren:

Vedi draga, ved' -
Minljivost let,
Cvetka srca
Vedno skupaj.
V večerih
In dneh ločitve
Gredo k tebi
V tvoje roke

Refren

Rdeči maki

Cvet na po-mlad, iz mla - dih let.

Cvet dav - nih sanj. Zem-lje o - kras.

Ste - pe si - jaj. Za - res ta - ko.

Zve - zda sr - ca, r - de - či mak.

Ma - ki r - de - či. Ti fan - tje ne - spa - nja.

Lju - be-zni pr - ve, o - pro - šča - nja znak.

Cve - ti - jo, zo - re, kot u - pov zgo-dnjih glas.

2
15 Rdeči maki

Njih cvet ne - ve - ne - či pri - haja do nas.

17

Ma - ki r - de - či, og - nji na pe - ro - nih.

19

Od - ha - ja vlak na od - da - lje - no pot.

21

Na - ša sre - ča - nja, in o - pro - šča - nja.

23

Ti ne po - za - bi, lju - be - zni ne pozab'.

75. ENA KALINA

Uglasbil - Ruslan Kvinta,
Besedilo: Vitaly – Kurkovskiy

Hudo, hudo, do konca ...
Ne glejte vi mene, igray, glasba, igray!
Hladno, hladno v duši ...
Vzemi vse, kar hočeš, nekaj mi pusti:

Eno kalino pod oknom,
Eno družino za mizo,
Eno stezico, da domov ne grem sama,
Eno ljubav v življenju,
Eno skrb do pozabe,
In Ukrajino, ker za vse nas je ena!

Hudo, hudo, do konca ...
Zakaj pa ti jočeš? Igraj, glasba, igray!
Kaplja gorja ne zalije,
Nalij mi še, ti kozak, ker pri nas je še:

Ena kalina za oknom,
Ena družina za mizo,
Ena stezica, da domov grem sama,
Ena ljubezen za življenje,
Ena skrb do pozabe,
In Ukrajina, ker za vse nas druge ni!

Hudo je, zaspala ne bom,
Lepše bom mislila na svojo pomlad,
In prišla bom do obzorja ...
Prvič, kakor zadnjič, igray mi glasba igray.

O tej kalini za oknom,
O tej družini za mizo,
O tej stezici, da domov grem sama,
O tej ljubezni za vse življenje,
O tej skrbi do pozabe,
In Ukrajini, ker za vse nas druge ni!

Ena kalina

4 Hu - do, hu - do, do kon - ca. Ne gle-jte na me - ne, i - graj, glas-ba,

8 igraj! Hla - dno, hla-dno na du - ši, vze-mi vse, kar ho-češ, ne-kaj mi pu-

- sti. Eno ka - li - no pod o - knom. E - no dru - ži - no za mi - zo. E - no ste-
do po - za - be. In U - kra -

11 1. 2.

14 zi - co, da do - mov ne grem sa - ma. E - no skrb, - ji - no, ker za vse nas je edi-

- na

76. PŠENIČNO OŽE

*Besedilo: Bogdan Steljmah,
Uglasbil: Igor Bilozir*

Oj, s treh višenj in s treh krošenj pada beli cvet
Na pragu očeta in mame.
Razhajajo se tri ceste v široki svet,
Tri so ceste in stezice.

Refren:

Zažvižgam – pokličem vranca
Čas je, moj konj, čas je, čas ...
Pred začetkom dneva,
Jaz bom osedlal konja,
Gostje so pri meni
Čaka srečna rodbina
Vsa moja rodbina ...

Vse, za kar živim vsak dan, vse, kar imam,
Razdelim z brati pošteno.
In smreke, cvet kaline, pesem slavčka,
In še ože* pšenično.

Refren:

Napoveduje večno pomlad kalinin cvet,
Prelepi slavčka napevi.
In pšenično ože bo objelo svet,
Narejeno v tej rodbini.

Refren:

**Ože - pšenična ali ržena vrv za vezanje požetih žitaric*

Pšenično ože

Oj, s treh vi-šenj in s treh kro-šenj pa - da be - li cvet.
 Na pra - gu o - če - ta, ma - me,
 raz-ha-ja - jo se tri ce-ste v ši - ro-ki svet.
 Tri so ce - ste in ste - zi - ce.
 Za-žvi-žgam, po - kli - čem vran - ca
 Čas je, moj konj, čas je, čas ...
 Pred za-čet-kom dne - va, jaz bom o-sed-lal ko - nja.
 Go-stje so pri me - ni. Ča - ka me dru-ži - na
 Mo - ja dru-ži - na ...

77. RDEČA ROŽA

Besedilo in glasba: Volodymyr Ivasjuk

Priznala boš meni,
Od kod so tvoji čari.
Brez tebe sem vse dni
V žalosti in skrbi.
Morda si kje v gozdu
Čarobne rože iskala,
Sončno rožo našla
In mene začarala.

Refren:

Rožice rdeče,
Ne išči, ko je tema, -
Ker si ti edina,
Verjemi mi ti.
Tvoja lepota –
Je kot ta čista voda
Je kot ta bistra voda
Modrih gora.

Videvam te v sanjah,
V dobrih zelenih
Na skritih stezicah
Ti prihajaš do mene.
Ni treba nositi
Meni rož in upov,
Ker si že zdavnaj ti
Prišla v moje sanje.

Refren:

Rdeča roža

Besedilo in glasba: Volodymyr Ivasjuk

Mirno

5 Pri-zna-la boš me - ni, od kod so tvo - je ča - ri?

9 Brez te-be sem vse dni, v ža - lo - sti in skr - bi.

13 Ali si kje v go - zdu, ča - ro-bne ro-že iska - la?

17 Son-čno ro - žo na - šla ? In me-ne za - ča - ra - la.

21 Ro - ži - ce rde - če, ne iš - či, ko - je te - ma, ker si

26 ti e - di - na, ver - je - mi mi vse to. Tvo - ja le -

30 po - ta, je kot či - sta vo - da, je kot bi - stra vo-da,

vo - da, mo drih gora.

78. ZAKAJ ROŽE NE VENEJO?

Prinesel ti bom rože,
Zamislil si bom želje.
Ne ovenijo v dveh dneh –
Ne oveni ljubezen.

In listje je še skupaj,
Sedmi dan pa blede,
Kakor sončece nežno,
Tvoje srce zagreje.

Refren:

Zakaj rože ne venijo?
Jaz te vprašam, ljubica,
Ne venijo, venijo,
Tako sem jaz hotela.

Na podarjene rože
Sem mislila takole:
Ne ovenijo v tednu
Ostala bom jaz s tabo.

Niso brsti pomladni
Niti cvetje v travi.
Cvetele bodo vedno
Večne rože ljubezni.

Prinesla ti bom rože,
Zamislil si bom želje
Ne ovenijo v tednu
Ne oveni ljubezen.

Refren:

Zakaj rože ne venejo

Zabavna pesem

Pri - ne-sel ti bom ro - že. Za-mi-slil si bom

4

že - lje: Ne ove-ne - jo v dveh dneh -

7

ne o - ve - ne lju - be - zen. Ko list-je je še

10

sku - paj, sed-mi dan pa ble-di - jo. Ka-kor son - če - ce

14

ne - žno, tvo - je sr - ce za - gre - je.

17

Za - kaj ro-že ne ve - nejo? Jaz te -be vpra-šam

20

lju- - bi - ca? Ne ve-ne - jo, ve - ne - jo.

2
23 Zakaj rože ne venejo

26 Ta - ko sem jaz ho - te - la. Za po-dar-je - ne

29 ro - že, sem mi - sli - la ta - ko - le:

32 Ne o-ve-ne - jo v te - dnu, o - sta - la bom jaz

ta - bo.

Detailed description: This is a musical score for a song. It consists of four staves of music. The first staff starts at measure 23 and ends at measure 25. The second staff starts at measure 26 and ends at measure 28. The third staff starts at measure 29 and ends at measure 31. The fourth staff starts at measure 32 and ends at measure 34. The lyrics are written below the notes. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff.

79. JAZ POJDEM NA DALJNE GORE

*Besedilo: Volodymyr Ivasjuk,
Uglasbil: Volodymyr Ivasjuk, 1968*

Jaz pojdem na daljne gore
V tihem večernem času
In zaprosil bom vetra odmev,
Naj ne spi, ne spi podnevi.

Letel bi na svobode krilih,
V ta široka pogorja,
Prinesel bi do jutra rože,
Rade jih 'majo oči modre.

Refen:

Ljuba moja, draga moja,
Cvet, prelepi cvet,
Jaz nesem v očeh k tebi,
Ves ta modri svet.

Na ustnicah so poljubi,
Vesele pesmi,
V rokah so pozdravi
In cvetje pomladno.

Če pa veter poleteti
V pogorje ne bo hotel,
Jaz vseeno najdem rože,
Rade jih 'majo oči modre.

Prebredel bom bistre reke
In dvignem se nad oblake,
In od zgoraj bom še gledal
Tvojo lepoto in čare.

Refren:

VI. BIVANJSKE PESMI – USODA ŽENSKE

80. JEZDILI KOZAKI OD DONA DO DOMA

Jezdili kozaki od Dona do doma
Prevarali Galjo – vzeli jo s sabo.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Prevarali Galjo – vzeli jo s sabo.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Prevarali Galjo – vzeli jo s sabo.

Gori, gori borček, gori, se upogiba,
Kriči Galja s krikom, kriči in preklinja.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Kriči Galja s krikom, kriči in preklinja.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Kriči Galja s krikom, kriči in preklinja

Pojdi Galja z nami, ti z nami kozaki
Boljše ti bo z nami kot pri tvoji mami.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Boljše ti bo z nami, kot pri tvoji mami.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Boljše ti bo z nami, kot pri tvoji mami.

»Kdor v gozdu sliši, naj si še zapomni,
Kdor še ima hčere, pa naj jih opomni.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Kdor še ima hčere, pa naj jih opomni.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Kdor še ima hčere, pa naj jih opomni.

Peljali so Galjo po temnih gozdovih,
Privezali Galjo za borček z lasmi.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Privezali Galjo za borček so z lasmi,
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Privezali Galjo, za borček so z lasmi.

Kdor še ima hčere, pa naj jih opomni.
Hodit v temne noči, naj jim ne dovoli.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Hodit v temne noči, naj jim ne dovoli.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Hodit v temne noči, naj jim ne dovoli.

In šli so po gozdu, zbirali vejevje,
Zažgali borček od zgoraj do konca.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Zažgali so borček od zgoraj do konca.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Zažgali so borček od zgoraj do konca
:

Javil se je kozak: »Jaz v polju prenočim,
In tvoje besede iz daljave slišim.«

Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
Javil se je kozak: »Po polju se sprehajam,
In tvoje besede iz daljave slišim.
Hej, ti Galja, Galja moja mlada,
In tvoje besede iz daljave slišim.«

Jezdili kozaki iz Dona do doma

Usoda ženske

Je-zdi-li ko - za - ki iz Do-na do do - ma. Pre-va-ra-li

6 Ga-ljo, vze-li so jo s sa - bo. Hej, ti Ga-lja, Ga-lja mo-ja

12 mla- da! Pre-va-ra-li Ga - ljo, vze-li jo s sa - bo.

81. KOZAK MLADI, KAM PA GREŠ

»Kozak mladi, kam pa greš?
Kakor sreče da nimaš?»
»Oj, ne joči, dekle ti, ne skrbi
In na moje srce se ti stisni.«
»Oj, ne joči, dekle, ne skrbi
In na moje srce se ti stisni.«

Čaka dekle neumno -
Mine jesen in pomlad.
Ni ga, ni ga, še kozaka, nikjer ni,
Zli sovragi so veseli.
Ni ga, ni ga, še kozaka, nikjer ni,
Zli sovragi so veseli.

»Jaz brez tebe umrla bom,
Ko ti pojdeš v tujino ...«
»Oj, ne joči, dekle, ne skrbi
In na moje srce se ti stisni.«
Oj, ne joči, dekle, ne skrbi
In na moje srce se ti stisni.«

Ko pa žito že zacveti,
Prišla novica do vasi:
»Ne vrne se k tebi tvoj kozak, ne -
Zaspal je v stepi, nesrečnik, na veke.
Ne vrne se k tebi tvoj kozak, ne -
Zaspal je v stepi, nesrečnik, na veke« ...

»Kaj pa tebe zdaj žene?
Vidim, da zapuščaš me.«
»Jaz se vrnem, srce, v jeseni,
Ko bo padlo listje s kaline.«
Jaz se vrnem, srce, jeseni,
Ko bo padlo listje s kaline.«

Kozak mladi, kam pa greš

6 "Ko-zak mla-di, kam pa greš? Ka-kor sre-če

11 da ni-maš, "Oj, ne jo-či, de-kle ti, ne skr-bi,

16 In na mo-je sr-ce se ti s ti-sni." "Ni ga ni-ga

21 še ko-za-ka, in ga ni., Zli so-vra-gi so že ve-se-li..

26 "Ne vr-ne se k te-bi tvoj ko-zak, ne. Za-spal je v ste-

-pi, ne-sre-čnik na ve-ke". Oj, ne jo-či, de-kle ti, ne skr-bi.

82. LETALA KUKAV'CA

Letala kukav'ca

Začela kukati

Ni to kukavica }

To je bila mati. } 2x

Ko bi mati vedela,

Kakšna je nesreča

Ona bi poslala, }

Po vrabčku kruha } 2x

Ni to kukavica

To je bila mati

Ki je prihitela, }

Hčerko, da tolaži. } 2x

Po vrabčku kruha

S kukavico soli

Oj, mati ti moja, }

Ne zbežiš usodi. } 2x

Letala kukav'ca

Usoda ženske

The musical score is written for a single melodic line on a treble clef staff. It begins with a key signature of one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the staff, with some words split across lines. The score includes measure numbers 4, 7, and 10. The piece ends with a double bar line.

4 Le - ta - la ku ka - v'ca . Za - če la - ku -
ka - ti. Ni to ku - ka - vi - ca.
7 To je bi - la ma - ti. Ni to ku - ka -
10 - vi - ca. To je bi - la ma - ti.

83. NE SPRAŠUJ, ZAKAJ SO MI OBJOKANE OČI

Ne sprašuj, zakaj so mi objokane oči,
Zakaj pogosto bežim v gaj,
In še tavam povsod do polnoči,
Ne sprašuj, ne sprašuj, ne sprašuj.

Ne sprašuj, zakaj venem, sušim se kot roža,
Ker jaz tako zvesto ljubim te
Zapustil ti si mene, siroto,
V posmeh in obrekovanje.

Ne sprašuj, ničesar ti ne bom povedala,
Videl si moje solze, obup.
Na besede sem zdaj ravnodušna
Ne razrešijo mi mojih muk.

Ne sprašuj, zakaj se sušim, venem,
Kakor roža brez sonca, vode,
Ko te ne bi jaz rada imela,
Nikdar ne bi spoznala nesreče.

Ti si ranil v prsih moje srce,
Zapustil si, užalostil me ...
Zdaj preklinjam jaz usodo svojo
In čase, ko sem ljubila te.

Zdaj prihajaš k meni vse noči
Ob tej uri, ko jaz trdno spim,
Poljubljaš moje zjokane oči,
In šepečeš: »Samo tebe ljubim!«

Jaz otiram objokane oči:
Povsod pa je nema praznina...
V tej tišini čarobne noči
Moja sreča je izginila.

Ko sem bila mlada in vesela,
Ščebetala kot v gaju ptička,
Nisem ved'la, da usoda vara,
Nisem vedla, da bom nesrečna.

Ne sprašuj

Usoda ženske

Ne spra - šuj, za-kaj so mi o - bjo - ka ne

5

o - či. Za - kaj po - go - sto be - žim v

9

gaj? In še ta - vam pov-sod do pol - no - či.

14

Ne spra - šuj, ne spra - šuj, ne spra - šuj.

84. OJ, VRBA, VRBA

Oj, vrba, vrba
Kje si zrasla
Kod je listje tvoje
Voda nesla?

Ljudje pravijo,
Da ne pije,
On pa v krčmo
Vsak dan gre.

Slavček je rekel:
»Tjoh – tjoh – tjoh – tjoh!«
Tečejo solze,
Velike kot grah.

Odnosla, odnesla,
Tiha voda ...
Jaz pa mlada,
Kot jagoda.

Jaz pa mlada,
Pa za njega
Nesem tolarje
Te zlate.

In kukavica:
»Ku – ku – ku – ku! ... «
Zakaj trpeti
Takšno muko?

Jaz pa mlada,
Kot jagoda.
Ne poročim se
Čez leto, dve.

Nesem tolarje
Te zlate -
Da kupim konja
Črnega.

V višnjevem vrtu
Sem prespala,
Razne ptice
Poslušala.

Poročena bom
Leta petega,
Za tega pijanca
Prekletega.

»Če kupiš konja –
Te bom ljubil,
Če ga ne kupiš,
Te bom ubil!«

Enkrat in dvakrat,
Konja kupila, -
Skoz' malo okno
Sem bežala.

Oj, vrba, vrba

Usoda ženske

Oj vr-ba, vr - ba, kje si zra-sla, kod je li - stje tvo-je
vo - da ne - sla?

85. OJ, POD TEM GAJEM ZELENIM

Oj, pod tem gajem zelenim
Hodi Dovbuš* zelo mlad.
On na nogo šepa
Na sekiro se on opira.

Na sekiro opira se
In prijatelje sklicuje:
»Oj, vi fantje, pojte, pojte –
Prekrilo bo stezo listje.«

»Oj, vi fantje, hitro, hitro
Pokrita bo steza s snegom.«
Da bi Kuta ne spustili,
Do Kosmača še prispeli.

Do Kosmača in do Zvonke
Štefanove ljube žene.
- Dober večer, Štefanova,
Je večerja že skuhana?«

Večerja še ni skuhana,
Ker Štefana ni še doma,
Štefan je odšel na delo,
Vrnil se bo v soboto.«

Ali bova večerjala
Ali vrata polomila ?
Imam vrata macesnova.
Ključavnica je čisto nova.«

»Ne zdržijo vrata tvoja,
Ko naslonim pleča svoja ...«
Dovbuš pleča že nastavlja,
Štefan z ganka** pa že strelja.

Ustrelil je v desno pleče,
Iz levega kri že teče.
»Oj, vi moji mladi fantje,
Na nosila dajte mene.

Na nosila dajte mene,
Nesite me do Gore Črne,
Tam sta bila oče, mati,
Tam jaz hočem počivati.

In, vi fantje, ne skrbite,
Srebro, zlato, podelite,
In Štefanu nekaj dajte,
Ljubil sem njegovo ženo.«

Oj, pod tem gajem zelenim

Moderato Usoda ženske

Oj, pod tem ga-jem ze - le - nim, ho -

- di Dov-buš ze - lo mla - di. On na no - go ma -

- lo še - pa, Na se - ki - ro se on pod-pi - ra. - ra

*Dovbuš - priimek

**Ganka – mansarda, podstrešje

86. OJ, V GAJU, PRI DONAVI

Oj, v gaju, pri Donavi	Oj bom, bom, bom, bom, bom, bom, }
Slavček še ščebeče.	Tam še godba gode. } 2x
On zdaj svojo malo ptičko	Bas tam gode, gosli pojo, }
V gnezdece vabi.	Ljubi moj pa pleše. } 2x

Oj, tjoh-tjoh i tjoh-tjoh-tjoh }	Oj, v gaju, pri Donavi
Slavček še ščebeče } 2x	Stojim osamljena.
On zdaj svojo malo ptičko }	Jokam, stokam in še jeccljam
V gnezdece kliče. } 2x	Ljubi zarad' tebe.

Oj, v gaju, pri Donavi	Oh, oh,oh, oh, oh, oh, oh, - }
Tam še godba gode.	Stojim osamljena. } 2x
Bas tam gode, gosli pojo,	Jokam, stokam in še jeccljam }
Ljubi moj pa pleše.	Ljubi zarad' tebe. } 2x

Oj, v gaju, pri Donavi

Oj, v ga - ju, pri Do-na - vi, slav - ček še šče be - če.

5 On zdaj svo - jo ma-lo pti - čko v gne-zde-ce kli - če.

9 Oj, tjoh - tjoh in tjoh-tjoh - tjoh, slav-ček še šče - be - če.

13 On zdaj svo - jo ma-lo pti - čko v gne-zde - ce kli - če.

87. V VIŠNJEVEM SADU

Oj, v tem višnjem sadu,
 Tam je moj slavček ščebetel.
 Domov hotela iti sem, }
 A ti pa nisi mi pustil. } 2x

Hčera moja, ni vse tako,
 »Ne vem, kje bila si noč celo, -
 Zakaj razpletla si lase, }
 Na očeh pa sled solze?« } 2x

Ti si moj in jaz sem tvoja,
 Glej, kako budi se zarja,
 Zbudila se bo mat' moja – }
 Vprašala bo, kje sem b'la. } 2x

»Lase moje razpletene,
 Kolegica razpletala,
 A na očeh pa sled solzà, }
 Ljubemu sem slovo dala.« } 2x

A ti pa ji povej tako.
 Kako je krasna majska noč,
 Pomlad prihaja, lepo je, – }
 Lepota začarala je vse. } 2x

»Mama moja, si že stara,
 Jaz pa še mlada, vesela,
 Živela bi rada, ljubila! }
 Mama, ne jezi se name.« } 2x

Oj, v višnjem sadu

Usoda ženske

Oj, v tem vi - šnje-vem sa - du. Tam je moj
 4 slav - ček šče - be - tal. Do - mov ho-te - la iti sem.
 7 A ti pa ni - si mi pu - stil. 1. Do - - stil. 2.

88. NA POLJU JE NJIVA

Na polju je njiva
Veliko majarona,
Tam je dekle žito želo, }
Lepo črnooko. } 2x

»Ko pa pojdeš domov,
Ne povej noben'mu.
Raznašali bodo vse to }
Kakor veter slamo! } 2x

Želo je in želo,
Šlo je počivati,
Prišel je kozak z Ukrajine, }
Moral kapo sneti. } 2x

Veter je nemiren,
Slama pa je lahka
Govorili bodo čez mene, }
Jaz pa sem še mlada! » } 2x

Moral kapo sneti.
»Dober dan, - ji reči –
Bog pomagaj, moje dekle, }
Tebi žito žeti! » } 2x

In res je ta slava
Po svetu tavalala
Dekle je temu kozaku }
Srce obljubilo. } 2x

Dekle pa je stalo
In mu povedalo,
Tako mu je povedala – }
S srcem imen'vala. } 2x

In res je ta slava
Po vsem tem mestecu,
Da je dekle tem kozaku, }
Še srajco izvezlo. } 2x

Na polju je njiva

Usoda ženske

Na po-lju je nji - va. Ve-lik' ma-ja - ro - na. Tam je de-kle

6
ži - to že - lo, le - po čr - no - o - ko.

89. ČIGAVO JE ŽITO, ČIGAVI SO ODKOSI

Čigavo je žito, čigavi odkosi*,
Čigavo dekle si razpustilo lase?
Lase je pustilo, plesat ni hodilo,
V mladega se fanta za vedno zaljubilo.

Spremljala je mati k vojakom sina,
Z mlado nevesto je v polju žela.
Žela je, žela je, žela – ni končala,
Do zahoda sonca topola postala ...

Prišel sin do doma: »Zdravo, moja mati!
Kje je moja žena, noče me čakati?»
»Ne sprašuj me, sin moj, za ženo ne vprašaj,
Vzemi s'kiro v roke – in topol posekaj.«

Udaril je prvič – ona se nagnila,
Udaril je drugič – ona je prosila:
»Ne sekaj me, ljubi, jaz sem tvoja draga,
In na mojih listih, otročč zaspalo.«

Čigavo je žito, čigavi odkosi?
Ne hitet' dekleta, razpletati las.
Čigavo je žito, čigavi so odkosi
Ne hitet dekleta, razpletati las.

Čigavo je žito, čigavi odkosi

Usoda ženske

3 Či - ga - vo je ži - to, či - ga -

6 - vi od - ko - si. Oj, či - ga - vo je ži - to

8 či - ga - vi od - ko - si. Či - ga - vo de - kle si

1. 2.

raz - ple - ta la - se? Či - ga // se?

Odkos* - sled pokošene trave

90. OBJOKANA KITARA

Zaspal je pristan, valov ni nikjer,
Vetrček počiva v vejevju vrb.
Nekje pa je jokala kitara, }
Tam je dekle srečalo pomlad. } 2x

»Zdaj odhajaš v neznane kraje,
Zelo je daleč vas moja.
Ne bo rekel Mesec za oblaki, }
Da sem tvoja ljubezen b'la. } 2x

Zdaj odhajaš v neznane kraje,
Mene pa boš samo pustil.
Nikdar ne boš ti name pomislil, } 2x
Z drugo boš počakal na pomlad.« } 2x

»Ne jokaj se, ne skrbi, ti dekle,
Ne jokaj, ne skrbi, ne jecljaj.
Čez leto, ko zacveti kalina, } 2x
Ob večeru me boš srečala.« } 2x

Mine leto težkega čakanja,
Prišla pomlad pričakovana.
In dekle je prišlo do kaline, } 2x
A ljubega pa tam ni našla. } 2x

Ni ga bilo, nikdar ne bo prišel,
Ker je taka dekleta usoda:
Bo spoznala, kako fante ljubiti } 2 x
Kako fantom naj ne zaupa. } 2 x

Zaspal je pristan, valov ni nikjer,
Vetrček v vrbah počiva.
Zdaj nič več, ne joka se kitara, } 2x
Tam dekle ne čaka na pomlad. } 2x

Objokana kitara

5 Zas - pal je pri - stan, va - lov ni ni - kjer,

10 ve - ter po - či - va v ve - je - vju vrb.

15 Ne - kje pa - je jo ka - la ki -

20 ta - ra. Tam je de - kle

25 sre - ča - lo po - mlad, ča - lo po -

- mlad.

91. S TE STRANI GORE, IN ŠE Z DRUGE GORE

S te strani gore, in še z druge gore,
Med temi visokimi gorami }
Prišla je zvezda. } 2x

Oj, to ni zvezda - je punca moja,
In s temi novimi vedri }
Po vodo je šla. } 2x

»Dekle ti moje, napoj' mi konja,
Iz tesanega novega vodnjaka,
Iz polnega vedra!« } 2x

»Kozak ti moj ljubi, ko bom tvoja,
Vzamem konja za svilen povodec, }
Bom ga napojila!« } 2x

»Dekle ti moje, zakaj nisi poročeno?«
»Revna sem b`la, kot dekla – služila, }
Moža nisem našla!« } 2x

»Dekle ti moje, sedi na konja,
In te peljem v to čisto polje }
Do mojega doma! } 2x

A v mojem domu ni dvorišča,
Samo en grm kaline }
Ki ni cvetela. } 2x

»Kalina moja, nisi cvetela?«
»Zima dolga je cvet zamrznila, }
In nisem cvetela!« } 2x

S te strani gore

4 S te stra ni go - re.

7 In še z dru ge go - re.

10 Med te - mi vi - so - ki - mi

go - ra - mi, pri - šla je zve -

13

zda.

92. TEČE REKA, NI VELIKA

Teče reka ni velika,
Z višnjevega sada.
Kliče kozak svoje dekle,
Da se pomenita.
Hej- hej-hej-hej,
Hej- hej-hej-hej.
Kliče kozak svoje dekle,
Da se pomenita.

Povej meni, moje dekle,
Kaj moram delati?
S tabo naj se zdaj oženim,
Ali drugo iščem?
Hej- hej-hej-hej,
Hej- hej-hej-hej.
S tabo naj se zdaj oženim,
Ali drugo iščem?

Jaz se s tabo, mladi kozak,
Menim in ne menim.
Jaz pa s tabo zvečer stojim,
Druge pogledujem.
Hej- hej-hej-hej,
Hej- hej-hej-hej.
Jaz pa s tabo zvečer stojim,
Druge pogledujem.

Ti si takšna, dekle moje,
In tvoja resnica.
Ponujam ti srce svoje,
Ti si pa krivična.
Hej- hej-hej-hej,
Hej- hej-hej-hej.
Ponujam ti srce svoje,
Ti si pa krivična.

Teče reka ni velika,
Z višnjevega vrta.
Kliče kozak svoje dekle,
Da se pomenita.
Hej- hej-hej-hej,
Hej- hej-hej-hej.
Kliče kozak svoje dekle,
Da se pomenita.

Teče reka, ni velika

Usoda ženske

Te - če re - ka ni ve - li - ka, z viš - nje ve - ga

4 sa - da. Kli - če ko - zak svo-je de - kle,

7 da se po - me - ni - ta. Hej - hej, hej - hej,

11 hej - hej, hej - hej. Kli - če ko - zak

14 svo - je de - kle, da se po - me ni - ta.

VII. OBREDNE PESMI

93. NEBO IN ZEMLJA

Nebo in zemlja, nebo in zemlja, danes vsi slavijo,
Angeli, ljudje; angeli, ljudje veselo praznujejo.

Refren:

Jezus rojen je, Bog pojavil se,
Angeli pojejo - Carja slavijo,
Pred njim klečijo, pastirji igrajo,
»Čudež, čudež je!« - pravijo.

V Betlehemu, v Betlehemu vesela novica.
Čista Devica, čista Devica, rodila je Sina.

Refren:

Angeli zraven, angeli zraven svojega so Kralja,
In v votlini in v votlini, povsod Njega volja.

Refren:

Trije pa carji, trije pa carji prihajajo
Mazilo, olje, mazilo, olje, zlato prinašajo.

Refren:

Carju in Bogu, Carju in Bogu cvetje darujejo.
Pastirji pa vsem, Pastirji pa vsem ljudem pravijo.

Refren:

Vsi rojenemu, vsi rojenemu Bogu poklon dajmo,
»Slava v višavah, slava v višavah« Njemu mi zapojmo.

Refren:

Nebo in zemlja

Koleda

Ne - bo in zem-lja, ne - bo in zem-lja, da - nes vsi sla -
An - ge - li, lju - dje; an - ge - li, lju - dje zdaj pa pra - znu -

4
i - jo. Je - zus ro - jen je, Bog po - ja - vil se.
- je - jo.

7
An-geli po - je - jo, Car - ja sla - vi - jo. Pred njim kle - či - jo, pa - stir -

10
ji pa nam i - gra - jo: "Ču-dež, ču-dež je!", pra - vi - jo.

94. NOVA RADOST JE PRIŠLA

Nova radost je prišla, in se je zgodila:
Nad votlino zvezda jasna svetu zasijala.

Kjer Jezus se rodil, Devica ga rodila,
Kot človeka, s pleniciami ubogo povila.

Pastirji z jagenjčki stoje pred otrokom
Na kolena vsi padajo, carja-Boga proslavljajo.

Slavimo tebe car, naš nebeški vladar,
In podari srečna leta tega doma gospodarju.

Tega doma gospodarju, njegovi družini,
Daruj srečo, vrni upe naši materi Ukrajini!

Nova radost je prišla

Obredna pesem

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The first staff contains the first line of the melody with lyrics 'No-va ra-dost pri - šla. In se je zgo -'. The second staff begins with a measure rest marked '4', followed by the continuation of the melody with lyrics 'di - la. Nad vot-li - no pa zve - zda ja - sna'. The third staff begins with a measure rest marked '7', followed by the final line of the melody with lyrics 'sve-tu je za-si ja - la.' and ends with a double bar line.

No-va ra-dost pri - šla. In se je zgo -

4 di - la. Nad vot-li - no pa zve - zda ja - sna

7 sve-tu je za-si ja - la.

95. ROD NAŠ PLEMENITI

Na polju kalina
Na polju rdeča
Prelepo nam cvete.

Refren:

Oj, rod naš ti krasni,
Rod naš ti prekasni,
Ne sramujmo se in spoštujmo se,
Ker veliko nas je.

Kdo je prvi cvetek –
Oče naš edini
Ki, prelepo nam cvete.

Refren:

Kaj pa drugi cvetek –
To je naša mati
Ki, prelepo nam cvete.

Refren:

Kaj pa tretji cvetek
Naša domovina
Ki, prelepo nam cvete.

Refren:

Oj, rod naš ti krasni

Obredna pesem

Na po-lju ka - li na, na po - lju rde - ča,
3
Pre - le - po nam cve - te. Oj,
6
rod naš ti kra-sni, rod naš ti pre - kra - sni,
9
Ne sra-muj - mo se in spo-štuj - mo se,
11
ker ve - li - ko nas - je.
13
Kdo je pr - vi cve - tek - o - če naš e - di ni,
15
pre - le - po nam cve - te. Oj
18
rod naš ti kra - sni, rod naš ti pre - kra - sni,

The musical score is written for a single voice part on a treble clef staff. It begins with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The melody is simple and folk-like, with a mix of eighth and quarter notes. The lyrics are in Slovenian and are written below the staff. The score is divided into measures, with measure numbers 3, 6, 9, 11, 13, 15, and 18 indicated at the start of their respective lines. The time signature changes from common time to 3/4 time at measure 11 and back to common time at measure 15. The piece ends with a final measure in 3/4 time.

2 Oj, rod naš ti krasni

21

Ne sra-muj - mo se in spo-štuj - mo se,

23

Ker ve - li - ko nas - je.

25

Kdo je dru - gi cve - tek? To je na - ša ma - ti.

27

Ki, pre - le - po nam cve - te. Oj,

30

rod naš ti kra - sni. Rod naš ti pre-kra - sni.

33

Ne sra - muj - mo se in spo - štuj - mo se.

35

Ker ve - li - ko nas - je.

37

Kaj pa tre - tji cve - tek? To je do - mo vi - na.

Oj, rod naš ti krasni 3

39 pre - le - po nam cve - te. Oj

42 rod naš ti kra - sni, rod naš ti pre - kra - sni,

45 Ne sra-muj - mo se in spo-štuj - mo se,

47 ker ve - li - ko nas - je.

96. OJ, SIVA JE TISTA KUKAVICA

Oj, siva je tista kukavica

Refren:

Silvestrovo, dober večer,
Dobrim ljudem vsem, na zdravje!

Vse vrtove sem že obhodila,
V enemu pa nisem še bila.
In v tem vrtu tri verande:
In na prvi – jasno sonce.

In na drugi je jasni mesec,
A v tretjem – drobne zvezde,
Jasni mesec – je gospodar
Jasno sonce – je pa žena,
Drobne zvezde – so otroci.

Oj, siva je tista kukavica

Obredna pesem

The musical score is written for a single voice on a treble clef staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The melody consists of two lines. The first line has a measure rest at the beginning, followed by notes for 'Oj, si - va je ti - sta ku - ka - vi - ca. Sil - ve - strvo.' The second line begins with a measure rest, followed by notes for 'Do - ber ve - čer, do - brim lju - dem vsem, na zdra - vje!'. The score ends with a double bar line.

Oj, si - va je ti - sta ku - ka - vi - ca. Sil - ve - strvo.

Do - ber ve - čer, do - brim lju - dem vsem, na zdra - vje!

97. ZELENI SE ŽITO ZELENO

Zeleni se žito zeleno
 Prijazni so gostje pri meni,
 Zeleno žito žanjci žanjejo, }
 Prijazni gostje me čakajo. } 2X

Zeleni se žito zeleno
 Prijazni so gostje pri meni,
 Zeleni se žito in še oves, }
 Tukaj zbral se je celi rod naš. } 2X

Zeleni se žito zeleno
 Prijazni so gostje pri meni,
 Zeleni se žito in še meja, }
 Prijazni so gostje kot duša. } 2X

Zeleni se žito zeleno
 Prijazni so gostje pri meni,
 In še ta hiša je premajhna }
 Ker vsa rodbina je k nam prišla. } 2X

Zeleni se žito zeleno
 Prijazni so gostje pri meni,
 Zeleni se žito pri vasi, }
 Prijazni so gostje pri mizi. } 2X

Zeleni se žito zeleno

Obredna pesem

Ze - le - ni se ži - to ze le - no. Pri - ja - zni so go - stje pri

me - ni. Ze - le - no ži - to žan - jci ža - nje - jo.

Pri - ja - zni me go - stje ča - ka - jo. - jo.

Jaz pojdem v daleke gore

4/4

4

7

10

13

16

19

22

25

28

31

1.

2.

8

8

Detailed description: This is a musical score for a piece titled 'Jaz pojdem v daleke gore'. The music is written in 4/4 time on a single staff. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The score is divided into measures, with measure numbers 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, and 31 indicated at the start of their respective lines. The melody is composed of eighth and quarter notes, with some measures containing rests. There are two first and second endings marked with '1.' and '2.' above the staff. The first ending leads back to the beginning of the piece, and the second ending leads to the final measure. The piece concludes with a double bar line.

VIII. OTROŠKE PESMI, USPAVANKE

98. PETELINA, PETELINČKA

Petelina, petelinčka,	Igraj, igray ti kozliček,
Oba grah mlatila,	Z nožicami tup, tup,
In dve kurici – nemirni	Moj ati in moja mama
Do mlina nosili.	Prineseta krop, krop.

Kozel melje, kozel melje,
Koza pa dosiplje,
In še mali je kozliček
Igral violino.

Dva petelina

Otroška pesem

The musical score is written for a single voice in treble clef, 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and rhythmic, with lyrics written below the notes. The score consists of two lines of music. The first line contains the first four measures of the song, ending with a repeat sign. The second line starts with a measure number '6' and contains the remaining measures, including a first and second ending bracketed together.

Pe - te - li - na, pe - te - lin - čka, sta gra - šek mla - ti - la. In dve ku - ri -

6

1. 2.

- ci ne - mir - ni do mli - na no - si - li. - si - li.

99. MAČEK MOJ SIVI

Maček moj sivi,
Maček moj beli,
Maček moj grobi,
Ne hodi po hiši,
Ne hodi po hiši,
Otroka ne budi,

Oj, spi otroček v zibelki,
Kot ta grahek v stroku.
Bode veter pihal
In vse grahe zibal.

Otrok hoče spati,
Ti ne smeš prestī,
Oj, za mačka predenje,
Za otroka dremanje.

Ko pa grahek zaropoče,
In Galunja spati hoče.
In ko grahek zagrmi,
Galjunečka naša zaspi.

A-a-a-a!

Maček sivi

Uspavanka

Ma - ček, ti moj si - vi, ma - ček, ti moj be - li.
Ne ho - di po hi - ši, o - tro - ka ne bu - di.

3
Ma - ček moj gro - bi, ne ho - di po hi - ši. Oj, za ma - čka je pre - de - nje.
o - trok ho - če spa - ti. In ti ne smeš pre - sti.

6
Za o - tro - ka dre - ma - nje. A - a lju - lji.

100. LISIČKA

Glasba: M. Lysenka

Sem lisička, jaz sestrična
In nisem brez dela –
Sem goskice pasla, 2x
Po polju hodila. 2x

Naj bo lepša, naj bo lepša
Moja mala hiška
Treba iti v vrtiček 2x
Rožice nabrati. 2x

In zdaj, ko je že nedelja
Moram počivati,
Svojo hiško zelo lepo 2x
Moram urediti. 2x

Lisička

Otroška pesem

Sem li - si - čka, jaz se - stri-čna, in ni - sem brez
de . la. Sem go - ski - ce pa - sla,
po po - lju ho - di - la. di - la.

I. ПІСНІ ЛІТЕРАТУРНОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА НАРОДНІ РОМАНСИ

1 А ЛЬОН ЦВІТЕ СИНЬО, СИНЬО

Слова Василя Юхимовича, муз. Івана Сльоти

Де льони-довгуни
Вилягали і гордо вставали,
Наслухали сини,
Скільки літ їм зозулі кували...

Приспів:

А льон цвіте
Синьо-синьо,
А мати жде /двічі
Додому сина.

Голубіли льони,
Та здригнулось від грому
Полісся...
По дорогах війни
Синьоокі сини розійшлися.

Приспів.

Почорніли льони –
Не здавались в полон золотими.
Полягали сини –
І вставали із пломеню-димув!..

Приспів.

Знов розквітли льони
У поліськім краю голубому.
Повертали сини,
Як герої, до рідного дому.

Приспів.

2 А У ПОЛІ ДВА ДУБОЧКИ

А у полі два дубочки, третій зелененький,
Погибає на Вкраїні козак молоденький. (Двічі)

Погибає, погибав, либонь хоче вмерти.
"Ой ідіте, приведіте, дівчину до смерті!". (Двічі)

"Ой знати ж ти, козаченьку, не справді вмираєш,
Що ти собі перед смертю дівчину бажаєш!" (Двічі)

Умер, умер козаченько, та й лежить на лавці,
Хорошенько його вбрали в червоній китайці. (Двічі)

Хорошенько його вбрали в червоній китайці,
А ще краще поховують в зеленій муравці. (Двічі)

Умер, умер козаченько й козацька мова,
А лишився кінь вороний і ясна зброя. (Двічі)

Ой зійшлися козаченьки, до одної хати,
Взяли раду козацьку: "Кому коня дати?" (Двічі)

"Сотникові коня дати, гетьманові - зброю,
Щоб позволив поховати козака з стрільбою. (Двічі)

Сотникові коня дати, гетьманові - зброю.
Щоб повезли, проводили козака до гробу". (Двічі)

Тешуть явір, тешуть явір, тешуть яворину,
Молодому козакові та й на домовину. (Двічі)

Тіло везуть, коня ведуть, кінь головку клонить,
Молодая дівчинонька білі ручки ломить. (Двічі)

"Ломи, ломи білі ручки й мізинного пальця,
Бо вже нема та й не буде козака-коханця". (Двічі)

Ой як взяли козаченька до гробу спускати,
Ой взяв за ним кониченько жалібненько ржати. (Двічі)

З ВІТРЕ БУЙНИЙ

Слова: Тарас Шевченко

Вітре буйний, вітре буйний!
Ти з морем говориш,—
Збуди його, заграй ти з ним,
Спитай синє море.
Воно знає, де мій милий,
Бо його носило,
Воно скаже, синє море,
Де його поділо.

Коли милого втопило —
Розбий синє море;
Піду шукать миленького,
Втоплю своє горе,
Втоплю свою недоленьку,
Русалкою стану,
Пошукаю в чорних хвилях,
На дно моря кану.
Найду його, пригорнуся,
На серці зомлію.
Тоді, хвиле, неси з милим,
Куди вітер віє!

Коли ж милий на тім боці,
Буйнесенький, знаєш,
Де він ходить, що він робить,
Ти з ним розмовляєш.
Вітре буйний, вітре буйний!
Ти з морем говориш,—
Збуди його, заграй ти з ним,
Спитай синє море.

Коли плаче — то й я плачу,
Коли ні — співаю;
Коли ж згинув чорнобривий, —
То й я погибаю.
Тоді неси мою душу
Туди, де мій милий;
Червоною калиною
Постав на могилі.

Буде легше в чужім полі
Сироті лежати —
Буде над ним його мила
Квіткою стояти.
І квіткою й калиною
Цвісти над ним буду,
Щоб не пекло чуже сонце,
Не топтали люде.
Я ввечері посумую,
А вранці поплачу.
Зійде сонце — утру сльози,—
Ніхто й не побачить.

Вітре буйний, вітре буйний!
Ти з морем говориш,—
Збуди його, заграй ти з ним,
Спитай синє море...

4 ДВА КОЛЬОРИ

Слова Дмитра Павличка, муз. Олександра Білаша

Як я малим збирався навесні
Піти у світ незаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними
Червоними і чорними нитками.

Приспів:

Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба,
Два кольори мої, два кольори:
Червоне – то любов, а чорне то журба!

Мене водило в безвісті життя,
Та я вертався на свої пороги.
Переплелись, як мамине шиття,
Мої сумні і радісні,
Мої сумні і радісні дороги.

Приспів.

Мені війнула в очі сивина,
Та я нічого не везу додому,
Лиш згорточок старого полотна
І вишите моє життя,
І вишити моє життя на ньому.

Приспів.

5 ГІМН УКРАЇНИ

Слова Павла Чубинського, музика Михайла Вербицького

Ще не вмерла України

Ще не вмерла України ні слава, ні воля,
Ще нам браття – українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці,
Запануємо ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу, тіло ми положим за нашу свободу }
І покажем, що ми, браття, козацького роду. } двічі

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краї панувати не дамо нікому.
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє.
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Приспів.

А завзяття, праця щира ще свого докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відіб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж народами.

Приспів.

6 ДИВЛЮСЬ Я НА НЕБО

Слова: Анатолія Солов'яненка

Дивлюсь я на небо та й думку гадаю,
Чому я не сокіл, чому не літаю,
Чому мені, Боже, Ти крилець не дав?
Я б землю покинув і в небо злітав!

Далеко за хмари, подалі від світу,
Шукать собі долі, на горі - привіту,
І ласки у зірок, у сонця просять,
У світі їх яснім все горі втопить.

Бо долі ще змалку здаюсь я нелюбий,
Я наймит у неї, хлопцюга прибудний;
Чужий я у долі, чужий у людей:
Хіба ж хто кохає нерідних дітей?..

Кохаюся з лихом, привіту не знаю,
І гірко, і марно свій вік коротаю,
У горі спізнав я, що тільки одна -
Далекеє небо - моя сторона...

І гірко на світі; як стане ще гірше –
Я очі на небо – мені веселіше.
І в думках забуду, що я сирота.
І думка далеко, високо літа!

Коли б мені крилля, орлячі ті крилля,
Я б землю покинув – і на новосілля
Орлом бистрокрилим у небо б полинув
І в хмарах навіки од світу втону!..

7 ВИРОСТЕШ ТИ, СИНУ

Слова Василя Симоненка
Музика Платона Майбороди

Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Виростуть з тобою приспані тривоги.

За тобою завжди будуть мандрувати 2 х
Очі материнські і білява хата.

А якщо впадеш ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі,

Стануть над тобою, листям затріпочуть, 2 х
Тугою прощання душу залоскочуть.

Можна вибрати друга і по духу брата,
Лиш не можна, сину, матір вибирати;

Можна все на світі вибирати, сину, 2 х
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

8 МАМИНА ВИШНЯ

Слова Дмитра Луценка, музика Анатолія Пашкевича

Знову наснилось дитинство
Тепле, мов гарна весна.
Вишня вдяглася в намисто,
Мама щаслива й сумна.

Здавна близьке й сокровенне
Все там, аж терпне душа.
Начебто й мама до мене
Стежкою в сад поспіша.

Там за село проводжала
Долю мою молоду...
Щиро мені щебетала
Мамина вишня в саду.

Знов, як бувало, до столу
Кличе, лиш в хату зайду...
Ронить зацвіток додолу
Мамина вишня в саду.

Вдаль голубими вітрами
Весни за обрій пливли.
Раннім туманом у мами
Коси, як дим, зацвіли.

Пісня любові й дитинства
В серці бринить, як струна.
Наче священна молитва
З рідного краю луна.

Мати в тривогах вінчала
Щастя жадане й біду...
Радо мене зустрічала
Мамина вишня в саду.

Та не порадує літо
Душу мою молоду...
Плаче тепер білим цвітом
Мамина вишня в саду.

9 МІСЯЦЬ НА НЕБІ

Місяць на небі, зіроньки сяють,
Тихо по морю човен пливе.
В човні дівчина пісню співає, } двічі
А козак чує - серденько мре. }

Пісня та мила, пісня та люба,
Все про кохання, все про любов.
Як ми любились, та й розійшлися, } двічі
Тепер зійшлися навіки знов. }

Ой, очі, очі, очі дівочі,
Темні, як нічка, ясні, як день,
Ви ж мені, очі, вік вкоротили, } двічі
Де ж ви навчились зводить людей ... }

10 НІБИ ВЧОРА

Музика Ігоря Білозіра,
слова Л.Запотічного

Ніби вчора, рідна мамо,
Ви мене будили рано,
Промінь сонця зустрічали солов'ї,
Пастухи череду гнали,
На сопілках вигравали,
Горлицею туркотіли Ви мені.

Приспів:

Вже дарує сонечко новий нам день,
Джерельце неспіваних іще пісень,
Щедро ти черпни у ньому доброти,
А у ранків золотистих чистоти,
Диво-сили набирайся у землі,
Пам'ятай, щодень, слова мої.

Ніби вчора, рідна мамо,
Ви мене будили рано
А світанок дивограєм розцвітав.
Верби коси розпустили,
До водиці нахилили,
Вітер в краї Вашу пісню засіва.

Приспів:

Ніби вчора, рідна мамо,
Ви мене будили рано
Скільки митей світанкових відійшло.
Літа з сумом відлітають,
Ваші внуки підрастають,
Відаю їм Вашу ласку і тепло.

Приспів:

11 НІЧ ЯКА МІСЯЧНА

Ніч яка місячна, зоряна ясная,
Видно, хоч голки збирай!
Вийди, кохана, працю зморена,
Хоч на хвилиночку в гай!
Вийди, кохана, працю зморена,
Хоч на хвилиночку в гай!

Сядемо вкупочці тут під калиною
І над панами я пан...
Глянь, моя рибонько, - срібною хвилею
Стелеться полем туман.
Глянь, моя рибонько, - срібною хвилею
Стелеться полем туман.

Гай чарівний, ніби променем всипаний,
Чи загадвся, чи спить?
Он на стрункій та високій осичині
Листя пестливо тремтить.
Он на стрункій та високій осичині
Листя пестливо тремтить.

Небо незміряне всипане зорями,
Що то за Божа краса!
Перлами ясними ген під тополями, -
Грає краплиста роса.
Перлами ясними ген під тополями, -
Грає краплиста роса.

Ти не лякайся, що ніженьки босії
Вмочиш в холодну росу:
Я ж тебе, вірная, аж до хатиноньки
Сам на руках однесу.
Я ж тебе, вірная, аж до хатиноньки
Сам на руках однесу.

Ти не лякайся, що змерзнеш, лебедонько:
Тепло - ні вітру, ні хмар...
Я пригорну тебе до свого серденька,
А воно палке, як жар.
Я пригорну тебе до свого серденька,
А воно палке, як жар.

Ти не лякайся, що можуть підслухати
Тиху розмову твою:
Нічка приспала всіх та сном окутала -
Ані шелесне в гаю!
Нічка приспала всіх та сном окутала -
Ані шелесне в гаю!

Сплять вороги твої змуджені працею, -
Нас не сполоха їх сміх...
Чи ж нам, окраденим долею нашою,
Й хвиля кохання - за гріх?
Чи ж нам, окраденим долею нашою,
Й хвиля кохання - за гріх?

12 ОЙ У ЛУЗІ ЧЕРВОНА КАЛИНА

Слова і музика Степана Чарнецького

Ой у лузі червона калина похилилася,
Чогось наша славна Україна зажурилася.
А ми тую червону калину підіймемо, }
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо! } двічі

Марширують наші добровольці у кривавий тан
Визволяти братів-українців з ворожих кайдан.
А ми наших братів-українців визволимо, }
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо! } двічі

Не хилися, червона калино, маєш білий цвіт.
Не журися, славна Україно, маєш вільний рід.
А ми тую червону калину підіймемо, }
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо! } двічі

Гей, у полі ярої пшениці золотистий лан,
Розпочали стрільці українські з ворогами тан!
А ми тую ярую пшеницю ізберемо, }
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо! } двічі

Як повіє буйнесенький вітер з широких степів,
Та й прославить по всій Україні січових стрільців.
А ми тую стрілецькую славу збережемо, }
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо! } двічі

13 РЕВЕ ТА СТОГНЕ ДНІПР ШИРОКИЙ

Слова: Тараса Шевченка

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма. (2)

І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав. (2)

Ще треті півні не співали,
Ніхто нігде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів. (2)

14 РІДНА МАТИ МОЯ (ПІСНЯ ПРО РУШНИК)

Слова Андрія Малишка, музика Платона Майбороди

Рідна мати моя, ти ночей не доспала
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя на долю дала.
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші твої.
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка
І засмучені очі хороші, блакитні твої.

Я візьму той рушник, простелю наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров,
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю -
І дитинство й розлука і вірна любов.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю -
І дитинство й розлука й твоя материнська любов.

1960 р.

15 СИНУ, КАЧКИ ЛЕТЯТЬ

Слова Богдана Лепкого, музика Олександра Білаша

На світанку мати
Сповивала сина
В час, коли про долю
Зорі лебедять.
– Глянь, моя дитино, {
Через Україну, {
Через нашу хату { двічі
Вже качки летять. {

На світанку сину
Нашептала мати:
– Під Чумацьким шляхом
Чумаченьки сплять.
Встань, моя дитино, {
Через Україну, {
Через нашу хату { двічі
Вже качки летять. {

На світанку сину
Буду наслухати,
Коли в небі синім
Крила зашумлять.
Прилітай, дитино, {
Через Україну, {
Через нашу хату { двічі
Вже качки летять. {

На світанку сину,
Важко не діждати,
А ще важче в ночі
Очі видивлять.
Не блуди, дитино! {
Через Україну, {
Через нашу хату { двічі
Вже качки летять. {

16 СМІЮТЬСЯ – ПЛАЧУТЬ СОЛОВ'І

Слова Олександра Олеся, музика Василя Безкоровайного

Сміються-плачуть солов'ї

І б'ють піснями в груди...

Цілуй, цілуй, цілуй її, - } *двічі*

Знов молодість не буде! } *двічі*

Ти не дивись, що буде там,

Чи забуття, чи зрада, -

Весна іде назустріч нам, } *двічі*

Весна в цей час нам рада. } *двічі*

На мент єдиний залиши

Свій сум, думки і горе,

І струмись власної душі } *двічі*

Улий в шумляче море. } *двічі*

Лови летючу мить життя,

Чаруйсь, хмільй, впивайся,

І серед мрій і забуття } *двічі*

В розкошах закохайся. } *двічі*

Поглянь: уся земля тремтить

В палких обіймах ночі,

Лист квітці мрійно шелестить, } *двічі*

Траві струмок воркоче. } *двічі*

Відбилися зорі у воді,

До хмар летять тумани...

Там ллються пахощі густі, } *двічі*

Там гнуться верби п'яні. } *двічі*

Чого ж стоїш без руху ти,

Коли весь світ співає?

Налагодь струни золоті – } *двічі*

Бенкет весна справляє! } *двічі*

Сміливо йди під дзвін чарок,

З вогнем, піснями в гості

На свято радісне квіток, } *двічі*

Кохання, снів і млости. } *двічі*

17 СТОЇТЬ ГОРА ВИСОКАЯ

Слова Леоніда Глібова («Журба»). Мелодія народна.

Стоїть гора високая,
Попід горою гай, гай...
Зелений гай, густесенький,
Неначе справді рай!
Зелений гай, густесенький,
Неначе справді рай!

Під гаєм в'ється річенька,
Як скло вода блищить,
Долиною зеленою
Кудись вона біжить.
Долиною зеленою
Кудись вона біжить.

Край берега у затишку
Прив'язані човни,
Там три верби схилилися,
Мов журяться вони,
Там три верби схилилися,
Мов журяться вони,

Що пройде красне літечко,
Повіють холоди,
Осіплеться з них листячко
І понесе вода.
Осіплеться з них листячко
І понесе вода.

Журюся й я над річкою...
Біжить вона, шумить,
А в мене бідне серденько
І мліє, і болить.
А в мене бідне серденько
І мліє, і болить.

Ой річенько, голубонько!
Як хвилички твої,
Пробігли дні щасливі
І радощі мої!
Пробігли дні щасливі
І радощі мої!

До тебе, люба річенько,
Ще вернеться весна,
А молодість не вернеться,
Не вернеться вона!..
А молодість не вернеться,
Не вернеться вона!..

Стоїть гора високая,
Зелений гай шумить,
Пташки співають голосно,
І річенька блищить...
Пташки співають голосно,
І річенька блищить...

Як хороше, як весело
На білім світі жить!..
Чого ж у мене серденько
І мліє, і болить?
Чого ж у мене серденько
І мліє, і болить?

Болить воно та журиться,
Що вернеться весна,
А молодість... не вернеться,
Не вернеться вона!
А молодість... не вернеться,
Не вернеться вона!

18 ЧОВНИК ХИТАЄТЬСЯ

Човник хитається серед води,
Плеще о хвилю весло.
В місячнім сяйві біліють сади,
Мріє далеко село.
Люба дівчино, прийди, прийди, }
Забудем деннеє зло. } двічі

Човник хитається серед води,
Тільки одні комиші,
З вітром шуткуючи на всі лади,
Ворушать тишу тиші.
Люба дівчино, прийди, прийди, }
Дати розраду душі. } двічі

19 ЧОРНІ БРОВИ, КАРІІ ОЧІ

Чорнії брови, карії очі,
Темні, як нічка, ясні, як день!
Ой очі, очі, очі дівочі, }
Де ж ви навчилися зводить людей? } двічі

Вас і немає, а ви мов туга,
Світите в душу, як дві зорі.
Чи в вас улита якась отрута, }
Чи, може, справді ви знахарі? } двічі

Чорнії брови – стрічки шовкові,
Все б тільки вами я любувався.
Карії очі, очі дівочі, }
Все б тільки я дивився на вас! } двічі

Чорнії брови, карії очі!
 Страшно дивиться весь час на вас:
 Не будеш спати ні вдень, ні вночі, }
 Все будеш думать, очі, про вас. } двічі

20 ЧОРНОБРИВЦІ

Слова Миколи Сингаївського,
Музика Володимира Верменича

Чорнобrivців насіяла мати
У моїм світанковім краю,
Та й навчила веснянки співати
Про квітучу надію свою.

Приспів:

Як на ті чорнобrivці погляну,
Бачу матір стареньку,
Бачу руки твої, моя мамо,
Твою ласку я чую, рідненька.

Я розлуки та зустрічі знаю,
Бачив я у чужій стороні
Чорнобrivців із рідного краю,
Що насіяла ти навесні.

Приспів.

Прилітають до нашого поля
Із далеких країв журавлі.
Розцвітають і квіти, і доля
На моїй українській землі.

Приспів.

II. ІСТОРИЧНІ, КОЗАЦЬКІ ТА ПАТРІОТИЧНІ ПІСНІ

21 ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ!

Слова І. Вагилевича. Мелодія народна.

Верховино, світку ти наш,
Гей, як у тебе тут мило,
Як вир реве, плине ту час,
Свобідно, шумно, весело.

Ой немає краю, краю }
Над ту Верховину! } двічі
Коби мені погуляти }
Хоч одну годину! }

З верха на верх, а з бору в бір
З легкою в серці думкою,
В чересі крис, в руках топір,
Бує легінь до бою.

Є у мене топір, топір, }
Ще й кована бляшка, } двічі
Не боюся того німця, }
Ані того ляшка! }

Ей, що мені Поділля край!
Нам полонина - Поділля,
А бори - степ, ялиця - май,
А звіра голос - весілля!

Черемоше, Черемоше, }
Бистра твоя вода! } двічі
Дівчинонька з Верховини, }
Гарна твоя врода! }

22 ГЕЙ, ВИ, СТРІЛЬЦІ СІЧОВІЇ!

Гей, ви, стрільці січовії, раз, два, три!
Ваших дівчат серце мліє, раз, два, три!
Ви вперед все поступайте, } *двічі*
Ні на що не оглядайтесь, } *двічі*
Раз, два, раз, два, раз, два, три! } *двічі*

Попереду сотник їде, раз, два, три!
Він до бою з нами піде, раз, два, три!
Сам із себе хлопець бравий, } *двічі*
Під ним коник дуже жвавий, } *двічі*
Раз, два, раз, два, раз, два, три! } *двічі*

Пане сотник, що то стало, раз, два, три!
Що в нас грошей дуже мало, раз, два, три!
Три дні хліба вже не їли, } *двічі*
Лиш холодну воду пили, } *двічі*
Раз, два, раз, два, раз, два, три! } *двічі*

Не кажіть же нам у очі, раз, два, три!
Що ми вкрали ваші гроші, раз, два, три!
За чий ж ви гроші пили, } *двічі*
І циганочок любили? } *двічі*
Раз два, раз, два, раз, два, три! } *двічі*

Пане сотник, чи ви чули, раз, два, три!
Як музики в корчмі грали, раз, два, три!
Пам'ятайте, командири, } *двічі*
Щоб не злетіли ковніри, } *двічі*
Раз, два, раз, два, раз, два, три! } *двічі*

23 ГЕЙ, ТАМ, НА ГОРІ, СІЧ ІДЕ

Слова і музика К.Трильовського

Гей, там, на горі, Січ іде,
Гей, малиновий стяг несе.

Приспів:
Гей, малиновий, наше славне товариство,
Гей, марширує, раз, два, три!

Гей, попереду кошовий,
Гей, як той орел степовий.
Приспів.

Гей, а позаду осавул,
Гей, твердий хлопець, як той мур.
Приспів.

Гей, а по боках чотарі,
Гей, то сторожі огневі.
Приспів.

Гей, отамане, батьку наш!
Гей, веди, батьку, вперед нас!
Приспів.

Гей, молод, хлопче, позір май,
Гей, та до Січі приставай.
Приспів.

Гей, наша Січа дорога,
Гей, як та мати, всім одна.
Приспів.

Гей, повій, вітре, з синіх гір,
Гей, на наш прапор, на топір.
Приспів.

Гей, повій, вітре, зі степів,
Гей, дай нам силу козаків.
Приспів.

Гей, дай нам силу й відвагу,
Гей, Україні на славу.

24 ГІЛКА КАЛИНИ

Слова Степана Галябарди,
Музика Марії Шалайкевич

Нам доля не дозволила в єдиній родині
Жити в щасті і добрі.
Радіти рідній гілочці калини,
В саду кохатись ніжно до зорі.

Шептати разом на Різдво молитву,
І на Великдень славити Христа.
До слів чужих немов до леза бритви
Ми ранимо щодня свої уста.

Припів: (2)

Гілку калини, птахи візьміть
За море синє її несіть.
Без України на чужині
Хтось доживає літа сумні.

Нам пізно повертатися додому,
Як жили - висох наш чумацький шлях.
І пісня, що ізмалечку знайома,
Розтанула вже десь в чужих димах.

Та раптом серце скинеться як птиця,
І вже його не встигнемо зловить.
Ім'я твоє, Вкраїно да святиться,
В останній путь ти нас благослови.

Приспів. (3)

25 ДОРИВЕЧІР ТОБІ, ЗЕЛЕНА ДІБРОВО!

"Добри́вечі́р тобі́, зеле́на дібро́во!
Пере́ночу́й хоч ніче́ньку мене́, молодого!"

"Не пере́ночую́, бо славо́ньку чу́ю
А про тво́ю, коза́ченьку, голо́вку буйну́ю".

"Добри́вечі́р тобі́, ти, те́мний байра́че!
Пере́ночу́й хоч ніче́ньку ти волю́ коза́чу".

"Не пере́ночую́, бо жа́ль мені́ буде́,
Що́сь у лузі́ сизий го́луб жа́лібне́нько гуде́;

Вже́ ж про тебе́, коза́ченьку, й воро́ги пита́ють,
Що́ дня й но́чі в те́мнім лузі́ все тебе́ шука́ють".

Гей, як кри́кне коза́ченько до га́ю, до га́ю:
"Наї́жджайте, во́ріженьки, сам вас на́кликаю!"

26 ЗАЖУРИЛИСЬ ГАЛИЧАНКИ

Зажурилися галичанки та й на туя зміну,
Ой виходять наші стрільці десь на Україну:
“Хто ж нас поцілує в уста малинові, }
В карі оченята, в чорненькії брови?” } двічі

“Не журіться, галичанки, є ще і військові,
Ті ще краще обіймають, ніж стрільці січові.
Ті вас поцілують в уста малинові, }
В карі оченята, в в чорненькій брови”. } двічі

“Ой не будуть більш військові з нами приставати,
І не будуть нас військові за стан обіймати;
Ні, не поцілують в уста малинові, }
В карі оченята, чорненькії брови. } двічі

Аж як ви із України вернетесь знову
І, як перше, знов підете з нами на розмову,
Тоді вже цілуєте в уста малинові, }
В карі оченята, в чорненькі брови”. } двічі

27 ЗАКВІТЧАЛИ ДІВЧАТОНЬКА

Заквітчали дівчатонька
Стрілецьку могилу;
Замість мали посадити
Червону калину.
Замість мали посадити
Червону калину.

Ще й пісочком посипали
Стежечку навколо;
Замість мали постелити
Рушник до престолу.
Замість мали постелити
Рушник до престолу.*

Схилилися дві берези
Наліво й направо;
А у вітах вітер грає
Про стрілецьку славу.
А у вітах вітер грає
Про стрілецьку славу.

**У християнських церквах – високий чотирикутний столик, що стоїть у центрі вівтаря*

28 ЇХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ

Слова Романа Купчинського,
Музика Михайла Гайворонського

Їхав козак на війноньку,
Сказав: "Прощай, дівчинонько,
Прощай дівчино, чорнобривонько,
Їду в чужу сторононьку.
Прощай дівчино, чорнобривонько,
Їду в чужу сторононьку.

Дай же, дівчино, хустину,
Може, я в бою загину,
Темної ночі накриють очі, -
Легше в могилі спочину.
Темної ночі накриють очі,
Легше в могилі спочину".

Дала дівчина хустину,
Козак у бою загинув,
Темної ночі накрили очі, -
Легше в могилі спочинув.
Темної ночі накрили очі,
Легше в могилі спочинув.

Добрії люди насили
Взяли вродливу дівчину.
Ген серед поля гнеться тополя
Та на козацьку могилу.
Ген серед поля гнеться тополя
Та на козацьку могилу.

29 НАЛИВАЙМО, БРАТТЯ, КРИШТАЛЕВІ ЧАШІ

Наливаймо, браття, кришталеві чаші,
Щоб шаблі не брали, щоб кулі минали
Голівоньки наші!
Щоб шаблі не брали, щоб кулі минали
Голівоньки наші!

Щоби Україна повік не плакала,
Щоби наша слава, козацькая слава,
Повік не пропала.
Щоби наша слава, козацькая слава,
Повік не пропала.

А козацька слава кровію полита,
Січена шаблями, рубана мечами,
Ще й сльозами вміта.
Січена шаблями, рубана мечами,
Ще й сльозами вміта.

Наливаймо, браття, поки ще є сили,
Поки до схід сонця, поки до походу
Сурми не сурмили.
Поки до схід сонця, поки до походу
Сурми не сурмили.

30 ОЙ МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ

Ой Морозе, Морозенку,
Ти славний козаче!
За тобою, Морозенку,
Вся Україна плаче!
За тобою, Морозенку,
Вся Україна плаче!

Бились зранку козаченьки
До ночі глухої.
Козаків лягло чимало,
А татар - утрое.
Козаків лягло чимало,
А татар - утрое.

Не так вся Україна,
Як рідная мати, -
Заплакала Морозиха,
Стоя біля хати.
Заплакала Морозиха,
Стоя біля хати.

Ні один козак не здався
Живим у неволі;
Полягли всі, не вернуться
Ні один додому.
Полягли всі, не вернуться
Ні один додому.

"Ой не плач же, Морозихо,
Не плач, не журися,
Ходім з нами, козаками,
Мед-вина напийся!
Ходім з нами, козаками,
Мед-вина напийся!"

Не вернувся й Морозенко,
Голова завзята -
Замучили молодого
Вороги прокляті!
Замучили молодого
Вороги прокляті!

"Чогось мені, козаченьки,
Мед-вино не п'ється:
Десь-то син мій, Морозенко,
З татарами б'ється!
Десь-то син мій, Морозенко,
З татарами б'ється!"

Вони, ж його не стріляли
І на чверті не рубали,
Тільки з його, молодого,
Живцем серце взяли.
Тільки з його, молодого,
Живцем серце взяли.

Із-за гори, із-за кручі
Горде військо виступає,
Попереду Морозенко
Сивим конем грає.
Попереду Морозенко
Сивим конем грає.

Взяли його, поставили
На Савур-могилу:
"Дивись тепер, Морозенку,
На свою Україну!"
"Дивись тепер, Морозенку,
На свою Україну!"

31 ОЙ НА ГОРІ ТА Й ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

Ой на горі та й женці жнуть,
(Двічі)
А попід горою,
Яром - долиною
Козаки йдуть.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Козаки йдуть!

Попереду Дорошенко, (Двічі)
Веде своє військо,
Військо запорізьке,
Хорошенько.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Хорошенько.

А позаду Сагайдачний, (Двічі)
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку,
Необачний!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Необачний!

Гей, вернися, Сагайдачний, (Двічі)
Візьми свою жінку,
Віддай тютюн - люльку,
Необачний!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Необачний!

“Мені з жінкою не возиться,
(двічі)
А тютюн та люлька
Козаку в дорозі
Знадобиться!
Гей, долиною,
Гей широкою,
Знадобиться!

Гей, хто в лісі, озовися! (двічі)
Та викрешем вогню,
Та закурим люльку,
Не журися!
Гей, долиною,
Гей широкою,
Не журися!”

32 ПОВІЯВ ВІТЕР СТЕПОВИЙ

Повіяв вітер степовий,
Трава ся похилила.
Впав в бою січковий стрілець,
Дівчина затужила.

А був то хлопець молодий,
Йому лише кохати,
Він впав, мов той сухий листок,
Повік буде лежати.

Летить ворон з чужих сторін
Та й жалібноенько кряче:
Вставай, козаче молодий,
Твоя дівчина плаче.

Заплаче мати не одна,
Заплаче Україна,
Бо не одного козака
Земля сира накрила.

33 ТАМ ПІД ЛЬВІВСЬКИМ ЗАМКОМ

Стрілецька пісня

Там, під Львівським замком, старий дуб стоїть.
А під тим дубочком січовик лежить.

Там, під Львівським замком, старий дуб стоїть.
А під тим дубочком січовик лежить.

Він лежить не дише, він неначе спить.
Золоті кучері вітер шелестить.

А над ним старенька матінка стоїть.
І до нього стиха слова говорить:

"Сину ж ти, мій сину, дитино моя.
Були б ти не вбили, якби не війна.

Було вас у батька п'ятеро синів.
Ти був наймолодший, сину мій Андрій.

Як ти був маленьким, батько воював.
Він за Україну голову поклав".

А позаду неньки отаман стоїть.
І до неї стиха слова говорить:

"Не плач, стара мати син героєм став,
Він за Україну голову поклав".

Висока могила, хрест березовий.
А на тому хресті тризуб золотий.

34 ТИХИЙ ДУНАЙ

Тихий Дунай, тихий Дунай
Бережечки зносить.
Молодий козак, молодий козак
Отамана просить:

— Пусти мене, отамане,
Із війська додому,
Бо вже скучила, бо вже змучилась
Дівчина за мною.

— Ой рад би я пустить тебе,
Так ти довго будеш,
Ти напийся води холодної,
Дівчину забудеш.

— Пив я воду, пив холодну
Та й не напивався.
Любить буду, не забуду,
Кого обіцявся.

Тихий Дунай, тихий Дунай
Бережечки зносить.
Молодий козак, молодий козак
Отамана просить:

35 УКРАЇНА

Слова і музика Тараса Петриненка

Дороги іншої не треба,
Коли зорить Чумацький Шлях.
Я йду від тебе і до тебе
По золотих твоїх стежках.

Мені не можна не любити,
Тобі не можна не цвісти.
Лиш доти варто в світі жити,
Поки живеш і квітнеш ти.

Приспів:
Україно, Україно!
Після далечі доріг
Вірне серце твого сина
Я кладу тобі до ніг.

Коли кохаєш до нестями,
Іще не скоро наш кінець.
Ще, може, нашими серцями
Розпалим тисячі сердець.

Ще свічка наша не згоріла,
Ще наша молодість при нас.
А те, чи варте наше діло, -
То скажуть люди й скаже час.
Приспів.

ІІІ. ПІСНІ ПРО КОХАННЯ

36 БОДАЙ СЯ КОГУТ ЗНУДИВ

Бодай ся когут збудив,
Що рано мене збудив, -
Малая нічка, мала, } двічі
Я ще ся не виспала. }

Причини, Боже, ночі
На мої чорні очі,
Причини ще й другу } двічі
На мене молодую. }

Послала мене мати
Зелене жито жати,
А я жита не жала, } двічі
В борозенці лежала. }

Послала мене мати
До хлопців погуляти:
“Погуляй трохи, доню, }
Я ж тобі не бороню”. } двічі

А я собі гуляю,
Як рибка по Дунаю,
Як рибка з окунцями, }
Я, молода, з хлопцями. } двічі

Гуляла би до ночі
Та й спатоньки не хочу,
Гуляла би до рана, }
Ой Дана ж моя, Дана! } двічі

ДАНА , -и, ж. Слов'янська і праукраїнська Богиня Води – втілення жіночого
першопочатку буття.

37 В САДУ ГУЛЯЛА, КВІТИ ЗРИВАЛА

В саду гуляла, квіти зривала, - (2)
Кого любила - причарувала.

Причарувала серце і душу, - (2)
Тепер до тебе ходити мушу.

Ходити буду, любити буду, - (2)
Скажу по правді: сватать не буду.

Ой ти дівчино, гарна та пишна, (2)
Чом ти до мене вчора не вийшла?

Я виходила - тебе не було. (2)
Я постояла та й повернулась.

Я більш не вийду, я більш не стану. (2)
А вишлю сестру такую саму.

А я з сестрою всю ніч постою - (2)
Не та розмова, що із тобою.

Не та розмова, не тії слова, (2)
Не тєє личко, не тії брови. ...

38 ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ

Слова М. Петренка.

Народна переробка вірша М. Петренка «Туди мої очі..»

Взяв би я бандуру та й заграє, що знав.
Через ту бандуру бандуристом став. (Двічі)

А все через очі, коли б я їх мав,
За ті карі очі душу б я віддав. (Двічі)

Марусино, серце, пожалій мене,
Візьми моє серце, дай мені своє. (Двічі)

Маруся не чує, серця не дає,
З іншими жартує, жалю завдає

Де Крим за горами, де сонечко сяє,
Там моя голубка з жалю завмирає. (Двічі)

Взяв би я бандуру та й заграє, що знав;
Через ту бандуру бандуристом став. (Двічі)

39 ВИСИТЬ ЯБКО

Висить ябко, висить,
Але впасти мусить,
Коли дівка файна — } двічі
Вийти заміж мусить.

Весілля, весілля,
На весіллі люди.
Якби мені знати, } двічі
Коли моє буде.

Дівчино-горянку,
Що несеш у дзбанку?
Дай ми ся напити — } двічі
Буду тя любити.

Іванку, Іванку,
Я би-м тя любила,
Якби мене мати } двічі
За тебе не била.

Ксеню моя, Ксеню,
Ти, моє серденько.
Цілуй маму в ручку, } двічі
А мене в личенько. ...

Висить ябко, висить,
Але впасти мусить,
Коли дівка файна — } двічі
Вийти заміж мусить.

40 ГИЛЯ-ГИЛЯ, СІРІ ГУСИ

Гиля-гиля, сірі гуси,
Не колотіть води.
Посватали дівчиноньку -
Плаче козак молодий.

Не плач, не плач, козаченьку,
Не плач, серце, не журись,
Як я сяду на посаді,
Прийди, серце, подивись.

Ой не хочу, дівчинонько,
На твій посад дивитись,
Лучче піду в синє море,
В бистру річку топиться.

Не топися, козаченьку,
Не топися, молодий,
Кажуть люди, сама знаю,
Що ти мене не любив. ...

41 ГОРІЛА СОСНА, ПАЛАЛА

Горіла сосна, палала...
Горіла сосна, палала,
Під нев дівчина стояла, }
Під нев дівчина стояла, } двічі

Під нев дівчина стояла.
Під нев дівчина стояла,
Русяву косу чесала, }
Русяву косу чесала. } двічі

Ой коси, коси ви мої.
Ой коси, коси ви мої,
Довго служили ви мені, }
Довго служили ви мені. } двічі

Більше служить не будете.
Більше служить не будете –
Під білий вельон підете, }
Під білий вельон підете. } двічі

Під білий вельон, під вінок.
Під білий вельон, під вінок,
Більш не підете у танок, }
Більш не підете у танок. } двічі

Під білий вельон, під хустку.
Під білий вельон, під хустку,
Більш не підете за дружку, }
Більш не підете за дружку. } двічі

Під білий вельон з кінцями,
Під білий вельон з кінцями,
Більш не підеш ти з хлопцями, }
Більш не підеш ти з хлопцями. } двічі

Ой на горбочку горобці.
Ой на горбочку горобці,
Прощайте, ви, мої хлопці, }
Прощайте, ви, мої хлопці. } двічі

Ой на ставочку качата.
Ой на ставочку качата,
Прощайте, мої дівчата, }
Прощайте, мої дівчата. } двічі

Горіла сосна ще й той пенъ.
Горіла сосна ще й той пенъ,
Грайте музики цілий день, }
Грайте музики цілий день. } двічі

Грайте музики ще й дуди.
Грайте музики ще й дуди,
Най моїй мамці жаль буде, }
Най моїй мамці жаль буде. } двічі

42 ГУЦУЛКА КСЕНЯ

Слова і музика Ярослава Барнича

Темна нічка гори вкрила,
Полонину всю залила,
А в ній постать сніжно – біла, -
Гуцул Ксеню в ній пізнав.
Він дивився в очі сині,
Тихо спершись на соснині,
І слова палкі любові
Він до неї промовляв:

Приспів:

Гуцулко Ксеню,
Я тобі на трембіті
Лиш одній в цілім світі
Розкажу про любов.
Душа страждає,
Звук трембіти лунає,
А що серце кохає,
Бо гаряче мов жар.

Вже пройшло гаряче літо,
Гуцул іншу любить скрито,
А гуцулку чорнобриву
В ніч останню він прощав.
В Черемоші грали хвилі,
Сумували очі сині,
Тільки вітер на соснині
Сумно пісню вигравав:

Приспів.

43 ІВАНКУ, ІВАНКУ

Іванку, Іванку,
З того боку ярку,
З того боку ярку.
Прийшла б я до тебе, }
Прийшла б я до тебе, } двічі
Знесла вода кладку. }

Кладка тонесенька,
Вода студененька,
А я молоденька.
Могла би зламатись, }
Могла би зламатись, } двічі
Могла б я втопитись. }

Іванку, вечірком
Прийди милий тайком,
Прийди милий тайком.
Дам я тобі знати, }
Дам я тобі знати, } двічі
Чи є батько й мати. }

На плоті – солома,
Не йди –старі вдома,
Не йди – старі вдома.
А як буде сіно, }
А як буде сіно, } двічі
Можеш зайти сміло. }

Ой прийди тихенько,
Як стане темненько,
Як стане темненько.
Ворота скрипкові, }
Сусіди брехливі. } двічі
Обходь їх, серденько. }

Кохання, кохання,
Дівоче страждання,
Дівоче страждання.
Лиш раз любовання, }
Лиш раз любовання, } двічі
А сто раз чекання. }

44 ІШОВ КОЗАК ПОТАЙКОМ

Ішов козак потайком }
До дівчини, серденько, вечірком. } двічі

“Ой, дівчино, відчини, }
Своє-моє серденько звесели!” } двічі

“Ой не буду відчинять, }
 Бо ти будеш, серденько, жартувать”. } двічі

Жартували до зорі, }
Поки стало виднесененько надворі. } двічі

“Ой, козаче, утікай }
Та й на мене славоньки не пускай”. } двічі

“Ой, дівчино, шумить гай, }
Кого любиш, серденько, забувай”. } двічі

“Нехай шумить, хай гуде, }
Кого люблю змалечку, мій буде”. } двічі

45 КАРІ ОЧІ, ЧОРНІ БРОВИ

Карі очі, чорні брови,
Не забуду вас ніколи,
І у сні я вас бачу –
Ви смієтесь, а я плачу.

Очі! Ви чарівні дівочі, }
Ви мої одинокі, } двічі
Ох, як я люблю вас }

Раз до вас я наближався
І я вами любувався,
Ви на мене гляділи,
Ви мене не розуміли.

Очі! Ви чарівні дівочі, }
Ви мої одинокі, } двічі
Ох, як я люблю вас }

Гляньте ви на мене нині,
Гляньте зараз, в цій хвилині,
Я за вами пропадаю,
Бо безмежно вас кохаю.

Очі! Ви чарівні дівочі, }
Ви мої одинокі, } двічі
Ох, як я люблю вас }

46 МЕНІ ЦИГАНКА ВОРОЖИЛА

Мені циганка ворожила,
Мені циганка казала,
Щоби я хлопців не любила,
Щоб не любила хлопців я.

Бо хлопець любить та й покине – }
А ти, дівчино, будь сама } двічі

Покине карі оченята,
Покине личко цілувати,
Покине дівчину любити,
Ще й миленькою називати.

Піду до лісу – загублюся,
Нехай шукає він мене,
Піду до моря і втоплюся –
Нехай не буде більш мене.

Прийшла на море і зітхнула –
Весела хвиля виграє,
Милий з милою розстається,
Праву рученьку подає.

Прийшла хвилина, прийшла година –
Дівчина в море пірнула,
Лиш де-не-де поміж хвилями
Правою рученькою махає:

“Нехай багачка тебе любить,
Нехай багачка милим зве –
Вона любить так не зуміє,
Як я любила, милий, тебе”.

47 НЕСЕ ГАЛЯ ВОДУ

Несе Галя воду,
Коромисло гнеться,
За нею Іванко, }
Як барвінок в'ється. } двічі

“Галю ж моя, Галю,
Дай води напиться.
Ти така хороша, }
Дай хоч подивиться”! } двічі

“Вода у криниці,
Піди та й напийся,
Я буду в садочку, }
Прийди подивися”. } двічі

“Прийшов у садочок,
Зозуля кувала,
А ти ж мене, Галю, }
Та й не шанувала”. } двічі

“Стелися, барвінку,
Буду поливати,
Вернися, Іванку, } двічі
Буду шанувати”. }

“Скільки не стелився -
Ти не поливала,
Скільки не вертався, }
Ти не шанувала”. } двічі

48 О СОЛОВІЮ!

(Українське танго)

Вже сіло сонечко за гаєм
І соловей в саду співає.
А я весь вечір виглядаю,
Шукаю милую свою!
А соловейко при долині
Чудові трелі вигравав,
Своїй дівчині він любимій
Чарівні пісні дарував.

Приспів:

О соловію!
Чому я так співать не вмію!
І не зумію
Її серденько привітати.
А вечорами
Своїми спраглими вустами
Я про кохання,
Я про кохання розкажу!

І вже над бистрою рікою
Стою у парі із журбою,
А там стежиною крутою
Вже з іншим любка моя йде.
Я знаю точно, без вагання –
На двох не ділиться кохання.
Отож скажу на прощання:
“Люби його як я тебе”.

Приспів.

49 ОЙ ВОЛОШКИ, ВОЛОШКИ

Ой волошки, волошки, чом ви не жовті, а сині?
Ви у моєму житті спомин сумний залишили.

Пам'ятаю я, раз навесні ми біля річки гуляли
І волошок, волошок безліч ми там назбирали.

Виплела Оля вінок, ним уквітчала голівку,
З криком шаленим, гучним низько схилилась над річку.

Олю на руки я брав, в очі дивився їй сині,
І цілував без кінця, шептав слова чарівнії.

- Олю моя дорога, чого ж ти стала сумною?
- Милий, дивися: вінок тихо поплив за водою.

Моє життя так пливе сумно, аж в темну могилу,
Бо ти не любиш мене; знай, через тебе я гину!

- Олю моя дорога, Олю тебе я кохаю!
- Милий, як прийде весна, знов волошок назбираю...

Ось і весна надворі; чом не виходиш ти, мила?
Свіжий вінок з волошок ще не зів'яв на могилі...

Олю моя дорога, Олю моя жартівлива!
Олю, навіщо тебе рано забрала могила?

50 ОЙ ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ

Ой дівчино, шумить гай,
Кого любиш – забувай, забувай.
Ой дівчино, шумить гай,
Кого любиш – забувай!

Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю – мій буде, мій буде.
Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю – мій буде, мій буде!

- Ой дівчино, серце моє,
Чи підеш ти за мене, за мене?
Ой дівчино, серце моє,
Чи підеш ти за мене, за мене?

- Не піду я за тебе:
Нема хати у тебе, у тебе.
Не піду я за тебе:
Нема хати у тебе, у тебе.

- Підем, серце, в чужую,
Поки свою збудую, збудую.
Підем, серце, в чужую,
Поки свою збудую, збудую.

- Постав хату з лободи,
А в чужую не веди, не веди
Постав хату з лободи,
А в чужую не веди, не веди.

Чужа хата така,
Як свекруха лихая, лихая.
Чужа хата така,
Як свекруха лихая, лихая.

Хоч не лає, так бурчить,
А все ж вона не мовчить, не мовчить.
Хоч не лає, так бурчить,
А все ж вона не мовчить, не мовчить.

51 ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ

Ой за гаєм, гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька
Воликом чорненьким.
Там орала дівчинонька
Воликом чорненьким.

Орала, орала,
Не вміла гукати,
Та й найняла козаченька
На скрипочку грати.
Та й найняла козаченька
На скрипочку грати.

Козаченько грає,
Бровами моргає...
Вража ж його мати знає,
На що він моргає:
Вража ж його мати знає,
На що він моргає:

Чи на мої воли,
А чи на корови,
Чи на моє біле личко,
Чи на чорні брови?
Чи на моє біле личко,
Чи на чорні брови?

Воли та корови
Усі поздыхають,
Біле личко, чорні брови
Повік не злиняють!
Біле личко, чорні брови
Повік не злиняють.

52 ОЙ МАРІЧКО, ЧИЧИРИ

"Ой Марічко, чичири,
Чичири, чичири,
Розчеши ми кучері,
Кучері, кучері.
Розчеши ми кучері,
Кучері, кучері".

"Я би тобі чесала,
Чесала, чесала,
Коби мати не знала,
Не знала, не знала.
Коби мати не знала,
Не знала, не знала.

Мати буде дивити,
Дивити, дивити,
Як ся буду ганьбити,
Ганьбити, ганьбити.
Як ся буду ганьбити,
Ганьбити, ганьбити".

"На ти ружу черлену,
Черлену, черлену,
Розмаринку зелену,
Зелену, зелену.
Розмаринку зелену,
Зелену, зелену"

Ой ти файна, як ружа,
Як ружа, як ружа,
Буду тобі за мужа,
За мужа, за мужа.
Буду тобі за мужа,
За мужа, за мужа.

Хай весілля гуляє
До рання, до рання,
Хай нам буде кохання,
Кохання, кохання.
Хай нам буде кохання,
Кохання, кохання".

53 ОЙ, У ВИШНЕВОМУ САДОЧКУ

Ой, у вишневому садочку
Там соловейко щебетав.
Віть-віть-віть,
Тьох-тьох-тьох,
Ай-я-я, ох-ох-ох, 2
Там соловейко щебетав.

Ой у зеленому садочку
Козак дівчину вговоряв.
Віть-віть-віть,
Тьох-тьох-тьох,
Ай-я-я, ох-ох-ох, 2
Козак дівчину вговоряв.

»Ой ти дівчино, чорноброва,
Ой чи підеш ти за мене?«!
Віть-віть-віть,
Тьох-тьох-тьох,
Ай-я-я, ох-ох-ох, 2
Ой чи підеш ти за мене?»

«Моя матуся тебе знає,
Ти той козак, що все гуляє.»
Віть-віть-віть,
Тьох-тьох-тьох,
Ай-я-я, ох-ох-ох, 2
Ти той козак, що все гуляє.»

«А я матусі не злякаюсь,
Якщо з тобою покохаюсь!»
Віть-віть-віть,
Тьох-тьох-тьох,
Ай-я-я, ох-ох-ох, 2
Якщо з тобою покохаюсь!»

54 ОЙ ХМЕЛЮ, МІЙ ХМЕЛЮ

“Ой хмелю ж мій, хмелю,
Хмелю зелененький,
Де ж ти, хмелю, зиму зимував, }
Що й не розвивався?” } двічі

Зимував я зиму,
Зимував я другу,
Зимував я в лузі на калині, }
Та й не розвивався!..” } двічі

“Ой сину ж мій, сину,
Сину молоденький,
Де ж ти, сину, нічку ночував, }
Що й не роззувався?” } двічі

“Ночував я нічку,
Ночував я другу,
Ночував я у тії вдовиці, }
Що сватати мушу!” } двічі

“Ой сину ж мій, сину,
Ти моя дитино,
Не женися на тій удовиці, }
Бо щастя не буде!” } двічі

Бо вдовине серце –
Як осіннє сонце, -
Воно світить, світить, та не гріє, }
Все холодом віє. } двічі

А дівоче серце –
Як весняне сонце, -
Ой хоч воно та й хмарнесеньке, }
А все теплесеньке!” } двічі

55 ОЙ, ЧИЙ ТО КІНЬ СТОЇТЬ

Ой, чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька.
Сподобалась мені,
Сподобалась мені 2 х
Тая дівчинонька.

Не так дівчина,
Як біле личенько.
«Подай же, дівчино,
Подай же, гарная, 2 х
На коня рученьку».

Дівчина підійшла,
Рученьку подала...
«Ой краще б я була,
Ой краще б я була 2 х
Кохання не знала».

Кохання, кохання
З вечора до рання.
Як сонечко зійде,
Як сонечко зійде, 2 х
Кохання відійде.

56 ОЙ, ЧОРНА Я СИ, ЧОРНА

Ой, чорна я си, чорна,
Ой чорна, як циганка.
Щем си полюбила,
Щем си полюбила, 2
Чорнявого Іванка.

Ой том си полюбила,
Іванка, так, Іванка,—
Високий та стрункий,
Високий та стрункий, 2
Сорочка вишиванка.

Ой люблю тя, Марусю,
Люблю за твою вроду,
Люблю дивитися,
Люблю дивитися, 2
Як ти ідеш по воду.

Як ти ідеш по воду,
Вертаєшся з водою,
Люблю дивитися,
Люблю дивитися
Марусе, за тобою».

На горі два дубочки,
Обидва зелененькі,—
Ми такі паровані,
Ми такі паровані, — 2
Обоє чорнявенькі.

Ой піду я до гору,
Та й дубом поколишу.
Я звідси не поїду,
Я звідси не поїду, 2
Кохання не залишу».

Ой рушив поїзд, рушив,
Маруся заплакала.
Іванкові призналась,
Іванкові призналась, 2
Що вірно покохала.

57 ПО САДОЧКУ ХОДЖУ

По садочку ходжу,
Кониченька воджу,
Через рідну неньку } *двічі*
Нежонатий ходжу. } *двічі*

Через рідну неньку,
Через рідні сестри
Не можу кохану } *двічі*
Додому привести. } *двічі*

Доле моя, доле,
Що мені діяти,
Тільки тебе одну } *двічі*
Буду вік кохати! } *двічі*

“Марусе, Марусе,
Жаль ми за тобою,
Не один я вечір } *двічі*
Стояв під вербою. } *двічі*

Привів я Марусю,
Стала у куточку:
“Прийміть мене, мамцю, } *двічі*
За рідну дочку!” } *двічі*

“Тебе я не знаю,
Тебе не приймаю,
Мій син молоденький — } *двічі*
За тебе не даю! } *двічі*

Ой на тобі, доню,
Коня вороного,
Відчепись від мене } *двічі*
І від сина мого!” } *двічі*

“Коня, мамцю, візьму
І на нім поїду,
Твого сина люблю } *двічі*
І за нього піду!” } *двічі*

58 РУШИВ ПОЇЗД В ДАЛЕКУ ДОРОГУ

Слова Володимира Сосюри

Рушив поїзд в далеку дорогу,
Сколихнувся вагон і помчав,
І останній я раз подивився
На те все, що так вірно кохав.

Ти сумна на пероні стояла,
Вітер коси твої розплітав,
На очах в тебе сльози стояли,
Ти ридала – я тяжко зітхав.

Прощавай, моя люба дівчино,
Бо я їду в далекий той край.
Може, вернусь, а може, загину,
Ти про мене, дівчино, згадай.

Коли поїзд у даль загуркоче
Згадаються знову мені,
Звук гітари і місячні ночі,
Й поцілунки гарячі твої.

Ходить смерть моміж нами в окопах,
З гармат кулі над нами свястять,
А мені вже тепер однаково
І не страшно в бою умирать.

Тече кров із болючої рани,
По шинелі спливає в траву,
Я цю пісню для тебе кінчаю,
Бо напевно, що скоро умру.

59 СИДЖУ Я КРАЙ ВІКОНЕЧКА

Сиджу я край віконечка,
На зорі споглядаю,
Сиджу я край віконечка,
Та й так собі гадаю:

Чи прийде, милий, ти, чи ні, } двічі
Що часто так мені сниться? }
Підходжу ближче до вікна, }
А він стоїть, сміється. } двічі

Ага, мила! Ага, мила!
Як тяжко виглядати,
Личко твоє помарніло,
Красоньки не пізнати.

Так дай, мила, уста свої, } двічі
Нехай ще раз поцілую, }
Серце моє горить вогнем, }
Любов до тебе я чую. } двічі

Любов-кохання, мов той цвіт,
Що зрання розцвітає,
Мов той метелик навесні,
Що рано відлітає.

Тож бережіть серця свої, } двічі
Щоб не кохалися зрання, }
Бо зацвітуть сади навесні, }
Не вернеться кохання. } двічі

Любов-кохання як той цвіт
Полине десь світами
Полине десь в далекий світ
Незнаними шляхами.

- Прилинь моя ти ластівко } двічі
Прилинь моя ти царівно. }
Тебе кохати буду я }
Правдиво щиро й вірно. } двічі

60 ТЕЧЕ ВОДА КАЛАМУТНА

Тече вода каламутна.
"Мила моя, чом ти смутна?"
"Я не смутна, я сердита: }
Через тебе була бита. } двічі

Била мене мати зночі
За Йванкові карі очі,
Ще й казала - буде бити, }
Щоби Йванка не любити. } двічі

А я Йванка так шаную,
Де ся зустріну, там цілую,
Ой Іванку, серце моє, }
Нема таких, як ми двоє! } двічі

Мамко моя солоденька,
І ти була молоденька,
Ти ходила так за батьком, }
Як я тепер за Іванком. } двічі

Тобі було добре, мати,
Серед своїх вибирати:
Ти любила мого батька. — }
Я люблю чужого Йванка. } двічі

Ой якби ми в'єдно жили,
Нам би люди завиділи,
Бо ми такі паровані, }
Як горнятка мальовані. } двічі

Тече вода коло села,
А дівчина вже весела:
Любилися, кохалися - }
Через рочок побралися. } двічі

"Тече вода коло млина,
Мамко моя, я не винна,
Бо ми такі паровані, }
Як горнятка мальовані". } двічі

61 ЧАС РІКОЮ ПЛИВЕ

Час рікою пливе,
Як зустрів я тебе,
Як зустрів я тебе моя пташко.
Довго-довго дививсь, марно очі трудив,
А впізнати тебе було важко.

Ти висока, струнка,
В тебе руса коса,
В тебе очі сумні, невеселі,
І уста вже не ті, які були колись,
Скажи, хто цілував їх без мене?

Як зустрінеш колись,
Привітайсь, усміхнись,
Усміхнись, як колись усміхалась,
Бо пройшли вже роки, і ми стали батьки,
Але наша любов не пропала.

На зелені луги
Впали білі сніги,
Де з тобою ми часто гуляли.
По дорогах зими йшли, закохані ми,
Ясні зорі над нами сяли.

Як почуєш колись
Біля свого вікна,
Що хтось плаче і важко зітхає,
Не вставай, не вставай, не тривож свого сна,
Тільки знай, що тебе хтось кохає.

IV. ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

62 ЛЮБКА З КОЛОМІЇ

Слова і музика Миколи Савчука

Ой ти, любко моя з Коломиї,
В тебе сяє пацьорка на шиї,
В тебе ручки біліші від тіста,
Твої очі чарують півміста.

Приспів:

Ой-йой-йой-йой-йой-йой-йой-йой-йой!
А-я-я-я-я-я-я-я-йй!
Цьом-цьом-цьом-цьом-цьом-цьом-цьом-цьом-цьом!
Ой, як добре в цей вечір нам двом

Вийди, вийди на здибанку нині
При каштані або черемшині.
Я прийду в вишиваній краватці,
А ти взуй оксамитові капці.
Приспів:

Я тебе поведу в парк на льоди,
Ти такого не їла ще з роду.
Підем в кіно, моя щебетушко,
Я тебе поцілую у вушко.
Приспів:

А як місто вкладеться вже спати,
Повтікають всі коти до хати,
Ліхтарі будуть ясно світитись,
А ми будем до ранку любитись.
Приспів:

А відтак помандрую додому,
Хоч вночі трошки страшно самому.
Та мене підбадьорити вміє
Файна дівчина із Коломиї.
Приспів:

63 МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ ЧЕПУРНЕНЬКУ

Мав я раз дівчиноньку чепурненьку,
Любу щебетушечку рум'яненьку.
Гей, гей, га, уха-ха,
Дівчино-рибчино молода. (Двічі)

Посилав я старостів у неділю,
Думав - погуляємо на весіллі.
Гей, гей, га, уха-ха,
Дівчино-рибчино молода. (Двічі)

Мали повернутися з рушниками,
Але повернулися з гарбузами.
Гей, гей, га, уха-ха,
Дівчино-рибчино молода. (Двічі)

Всьому супротивився батько рідний,
Бо вона багата, а я бідний.
Гей, гей, га, уха-ха,
Дівчино-рибчино молода. (Двічі)

Думав я втопитися з тої злості,
Та вода холодная - ломить кості.
Гей, гей, га, уха-ха,
Дівчино-рибчино молода. (Двічі)

Думав застрелитися із рушниці,
Порох був замочений в порошниці.
Гей, гей, га, уха-ха,
Дівчино-рибчино молода. (Двічі)

64 ОЙ НА ГОРІ ДВА ДУБКИ

Ой на горі два дубки, (Двічі)
Ой на горі два дубки, два дубки
Зібралися до купки.

Вітер дуба хитає, (Двічі)
Вітер дуба хитає, хитає
Козак дівку питає:

“Ой дівчино, чія ти? (Двічі)
Ой дівчино, чія ти, чія ти,
Чи вийдеш ти гуляти?”

“Ой не питай, чія я, (Двічі)
Ой не питай, чія я, чія я,
Як вийдеш ти – вийду я!

А я донька мамчина, (Двічі)
А я донька мамчина, мамчина,
Цілуватись навчена”.

“А я в батька один син, (Двічі)
А я в батька один син, один син,
Погуляти хоч би з ким”.

65 ОЙ ЛЕГОНЬКА КОЛОМИЙКА

Ой легонька коломийка,
Легонька, легонька,
Та від тої коломийки
Болить головонька.
Та як станеш коломийки
Співати, співати,
Затужиш ти, та й заплачеш,
Та й станеш думати.

Ішов любчик в полонину
З білими вівцями,
Забрав мою перстенину
З трьома камінцями.
Або мені перстенину,
Або мені гроші,
Або ми сі побираймо
Обоє хороші.

Сидить Юра коло мура,
А я трошки збоку,
Який, мамко, Юра файний,
Лишень го нівроку.
Чи я тобі не казала,
Юрію, Юрію,
Не пий воду студеньку,
Я тобі нагрію.

Не пий воду студеньку, але пий
медочок;
Солодіші твої губки
Від тих співаночок
Ой Юрію, Юрієчку,
Юрію-кришталю,
Кажуть люди, що ти люблю,
Сама си не таю.

Нащо нам сі, Юрієчку,
Таїти, таїти,
Коли ми ся так любимо,
Як маленькі діти.
Гуцулочко молоденька,
Гуцулочко красна,
Як сі вбуєш, опережеш,
Як та чічка ясна.

На тім боці при потоці
Хатки повбивані,
А в Космачі такі дівки,
Як намальовані.
Подивлюся я на Космач,
А в Космачі ями,
А в Космачі такі дівки,
Як цвіт на калині.

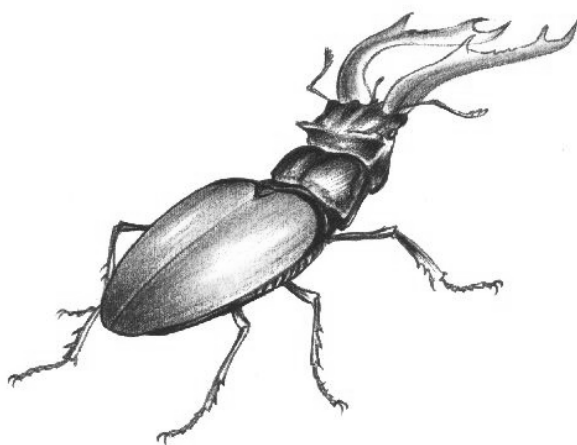
66 ПО ДОРОЗІ ЖУК, ЖУК...

По дорозі жук, жук,
По дорозі чорний...
Подивися, дівчинонько, }
Який я моторний! } двічі

Який я моторний
І у кого вдався,
Хіба ж даси копу грошей, }
Щоб по женихався! } двічі

По дорозі галка,
По дорозі чорна...
Подивися ж, козаченьку, }
Яка я моторна! } двічі

Яка я моторна,
Гнучка, чорнобрива,
Як побачиш – аж заплачеш, }
Що я вередлива! } двічі

67 СУСІДКА

Заспіваймо пісню веселеньку
Про сусідку молоденьку,
Про сусідку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо.

Ой, сусідко, сусідко, сусідко,
Позич мені решітку, решітку,
А я муки підтрясу, підтрясу
Завтра вранці принесу, принесу.

Заспіваймо пісню веселеньку
Про венгерку молоденьку,
Про венгерку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо.

Ой, венгерко, венгерко, венгерко,
Позич мені люстерко, люстерко,
Най сі вуса підкручу, підкручу,
Завтра вранці доручу, доручу.

Заспіваймо пісню веселеньку
Про дівчину молоденьку,
Про дівчину заспіваймо,
Серце наше звеселяймо.

Ти, дівчино, не вір ми, не вір ми,
Бо я хлопець мандрівний, мандрівний,
Я мандрую сюди там, туди там,
Подобаюсь дівчатам, дівчатам.

Заспіваймо пісню веселеньку
Про жіночку молоденьку,
Про жіночку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо.

Маю жінку молоду, молоду,
Не пущу її по воду, по воду,
Могла би ся втопити, втопити,
Мусив би ся женити, женити.

68 ТИ Ж МЕНЕ ПІДМАНУЛА

Ти сказала: “Прийди, прийди!”
Не сказала, куди, куди.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів:

Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела,
Ти ж мене, молодого,
З ума-розуму звела!

Ти сказала: під комору,
Не сказала, під котору.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: в понеділок
Підем разом по барвінок.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: у вівторок
Поцілуєш разів сорок,
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: у середу
Підем разом по череду.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: у четвер
Підем разом по щавель.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: у п’ятницю
Підем разом по суніці.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: у суботу
Підем разом на роботу.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

Ти сказала: у неділю
Підем разом на весілля.
Я прийшов – тебе нема, –
Підманула, підвела!

Приспів.

69 ЯКБИ МЕНІ СИВИЙ КІНЬ

Якби мені сивий кінь – я сідельце маю,
Поїхав би до дівчини, бо її кохаю!

Приспів:

А я все дивлюся, де ж моя Маруся,
А я все дивлюся, де ж то моя Маруся.

Я приїхав до гостини – запросили сісти.
Нечищену бараболю поставили їсти!

Приспів.

А я тую бараболю по столу качаю.
Паляниці – по полиці! Я на них моргаю.

Приспів.

Погасили каганці, полягали спати.
Я за тую паляницю – і давай тікати.

Приспів.

Як тікав я через тин, через перелази,
А хазяїн мене – дрином аж чотири рази!

Приспів.

Утікав я, утікав, через огороди,
Зачепивсь за гарбузиння,
Та й наробив шкоди.

Приспів.

70 ЯКБИ Я БУВ ПОЛТАВСЬКИМ СОЦЬКИМ

Якби я був Полтавським соцьким,
Багато б дечого зробив:
Земля була з одної каші
Та жирних гарних потрохів.

Я зиму зовсім скасував би,
І на землі була б весна.
Про сніг ніхто не споминав би,
І літо в нас було щодня.

По берегах ходили б свині.
А в річці – галушки б варив.
На вербах скрізь росли б ковбаси,
А листя все було б з млинців.

Не треба було б нам одежі,
Ані чобіт, ні жупанів.
Ходили б, як святі на небі,
Без сорочок і без штанів.

А Чорне море було б з пива,
Дніпро вишнівкою текло.
Дунай прилив би нам слив'янки,
Горілки де-не-де було.

А всі дівчата й молодиці
Були б всі гарні на підбір:
Рум'яні, круглі, білолиці.
Хто з ким хотів, той з тим і жив.

Криниці були б з добрим квасом,
Таким, щоб в носі закрутив.
І чоловік з похмілля часом
Скільки хотів би, стільки й пив.

Усі війська я скасував би.
Усіх гетьманів і царів.
Війни ніколи не бувало б,
А тільки музика та спів.

Старі баби і молодиці
Знову дівчатами були:
Чорняві, гарні, круглолиці,
Як ті маківки цвіли.

Якби я був Полтавським соцьким,
Багато ще чого б зробив,
А поки, хлопці, прощавайте,
Коли б хтось шию не набив.

71 ЯК СЛУЖИВ Я В ПАНА

Ой, служив я в пана, та й на перше літо,
Заробив я в пана курочку за літо.

А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

Ой, служив я в пана, та й на друге літо,
Заробив я в пана качечку за літо.

А та кача дрібно скаче,
А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

Ой, служив я в пана, та й на третє літо,
Заробив я в пана індика за літо.

А той індик, пиндик-пиндик,
А та кача дрібно скаче,
А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

Ой, служив я в пана, на четверте літо,
Заробив я в пана баранця за літо.

А той баран круторогий, заліз бабі поміж ноги,
А той індик, пиндик-пиндик,
А та кача дрібно скаче,
А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

Ой, служив я в пана, та й на п'яте літо,
Заробив я в пана корову за літо.

А корова му-му-му.
А той баран круторогий, заліз бабі поміж ноги,
А той індик, пиндик-пиндик,
А та кача дрібно скаче,
А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

Ой, служив я в пана, та й на шосте літо,
Заробив я в пана та й бика за літо.

А той бик корові втик,
А корова му-му-му.
А той баран круторогий, заліз бабі поміж ноги,
А той індик, пиндик-пиндик,
А та кача дрібно скаче,
А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

Ой, служив я в пана, тай на сьоме літо,
Заробив я в пана дівчину за літо.

А та дівка напилася, впала з печі й забилася,
А той бик корові втик,
А корова му-му-му.
А той баран круторогий, заліз бабі поміж ноги,
А той індик, пиндик-пиндик,
А та кача дрібно скаче,
А та кура-чубатура по садочку ходить та й ходить
І курчаток водить та й водить...

,

V. ЕСТРАДНІ ПІСНІ

72 КИЄВЕ МІЙ

Слова Дмитра Луценка,
Музика Ігоря Шамо

Грає море зелене,
Тихий день догора.
Дорогими для мене
Стали схиля Дніпра,
Де колишуться віти {
Закоханих мрій... { двічі
Як тебе не любити, {
Києве мій! {

В очі дивляться канни,
Серце в них переллю.
Хай розкажуть коханій,
Як я вірно люблю.
Буду мріяти й жити {
На крилах надій... { двічі
Як тебе не любити, {
Києве мій! {

Спить натомлене місто
Мирним лагідним сном.
Ген вогні, як намисто,
Розцвіли над Дніпром.
Вечорів оксамити, {
Мов щастя прибій. { двічі
Як тебе не любити, {
Києве мій! {

73 НІ ОБІЦЯНОК, НІ ПРОБАЧЕНЬ

Слова і музика С.Лазо

Іще два тижні – і запалає
Пожежа сонця у жовтім клені.
Я погляд твій кожен день шукаю,
Твій літній погляд очей зелених.

Приспів:

Ні обіцянок, ні пробачень,
Все сталося само собою.
Слова набули нових значень,
Ми ж не змінилися з тобою.

Я в перший раз не чекаю осінь,
Бо з нею в літо не повернутись.
І вітер грає твоїм волоссям,
А я не можу і доторкнутись!

Приспів – (двічі).

Хоча б на мить, хоча б на хвилинку,
Спинити час, і тебе, серпневу.
Моя біда, і моя провина,
Що наше щастя розтало в небі.

Приспів – (двічі).

74 МАКИ ЧЕРВОНІ

Слова Віктора Герасимова, музика Олександра Злотника

Цвіт навесні
Із юних літ,
Цвіт давніх снів –
Краса землі.
Степ осява
Привітно так
Серця зоря –
Червоний мак.

Приспів:
Маки червоні –
Юначе безсоння,
Кохання першого прощальний знак.
Квітнуть, зоріють,
Мов ранні надії,
Їх цвіт нев'янучий голрить у нас.
Маки червоні...
Вогні на пероні –
Відходить поїзд у далеку путь.
Наші стрічання
І розставання
Ти не забудь, кохання, не забудь.

Ти повертай
Стежки назад,
Не облітай,
Цвіти, як мак.
У височінь
Проміння сій,
Мак, чарівник
Юначих мрій.

Знай, мила, знай, -
Хай мчать літа,
Квітка душі
Не обліта.
У вечори
І дні розлук
Лине вона
До твоїх рук.

Приспів.

75 ОДНА КАЛИНА

Музика Руслана Квінти,
Слова Віталія Куровського

Сумно, сумно аж за край...
Не дивись на мене, грай, музико, грай!
Зимно, зимно на душі...
Забирай, що хочеш, тільки залиши

Одну калину за вікном,
Одну родину за столом,
Одну стежину, щоб до дому йшла сама,
Одну любов на все життя,
Одну журбу до забуття
І Україну, бо в нас іншої нема!

Сумно, сумно аж за край...
Так чого ж ти плачеш? Грай, музико, грай!
Крапля горя не зальє,
Наливай, козаче, бо у нас ще є

Одна калина за вікном,
Одна родина за столом,
Одна стежина, щоб до дому йшла сама,
Одна любов на все життя,
Одна журба до забуття
І Україна, бо в нас іншої нема!

Сумно, так і не засну,
Краще буду думать про свою весну
Та й вийду за небокрай...
Вперше, як в останнє, грай, музико, грай

Про ту калину за вікном,
Одну родину за столом,
Одну стежину, щоб до дому йшла сама,
Одну любов на все життя,
Одну журбу до забуття
І Україну, бо в нас іншої нема!

76 ПШЕНИЧНЕ ПЕРЕВЕСЛО

Слова Богдана Стельмаха, музика Ігоря Білозіра

Ой три вишні, три розлогі зронять білий цвіт
На порозі батька й неньки.
Розійдуться три дороги у широкий світ,
Три дороги-доріженьки.

Приспів:

Кликну-свисну вороного
Час, мій коню, час, час...
Перед брамою дня
Осідлаю коня,
Нині в гості мене
Жде щаслива рідня,
Вся моя рідня...

Все, чим я живу щоднини, все, що маю я
Розділю з братами чесно.
І смереки, цвіт калини, пісню солов'я,
І пшеничне перевесло.

Приспів.

Провіщує вічну весну калиновий цвіт,
Дивні співи солов'їні.
А пшеничне перевесло перев'яже світ,
Побрата в одній родині.

Приспів.

77 ЧЕРВОНА РУТА

Слова і музика Володимира Івасюка

Ти признайся мені,
Звідки в тебе ті чари?
Я без тебе всі дні
У полоні-печалі.
Може, десь у лісах
Ти чар-зілля шукала,
Сонце-руту знайшла
І мене зчарувала?

Приспів:

Червону руту
Не шукай вечорами, –
Ти у мене єдина,
Тільки ти, повір.
Бо твоя врода –
То є чистая вода,
То є бистрая вода
З синіх гір.

Бачу я тебе в снах,
У дібровах зелених
По забутих стежках
Ти приходиш до мене.
І не треба нести
Мені квітку надії,
Бо давно уже ти
Увійшла в мої мрії.

Приспів:

78 ЧОМУ КВІТИ НЕ В'ЯНУТЬ?

Принесу тобі квіти,
Загадаю бажання.
Не зів'януть за два дні -
Не зів'яне кохання.
А вони пелюстками
Сьомий день багряніють,
Наче сонце ласкаве,
Твоє серденько гріють.

Приспів:
Чому квіти не в'януть?
Я спитав тебе, мила,
Ой не в'януть, не в'януть,
Бо я так захотіла.
На даровані квіти
Загадала з любов'ю:
Не зів'януть за сім днів
Будем разом з тобою
То не проліски ранні
І не айстри шовкові.
То горять полум'яно
Вічні квіти любові.
Принесу тобі квіти,
Загадаю бажання
Не зів'януть за сім днів
Не зів'яне кохання.
Приспів.

79 Я ПІДУ В ДАЛЕКІ ГОРИ

Слова і музика Володимира Івасюка

1968

Я піду в далекі гори
У вечірнюю годину
І попрошу вітра зворів,
Щоб не спав, не спав до днини.

Щоб летів на вільних крилах
У широкі полонини
І приніс до ранку квіти,
Що так люблять очі сині.

Приспів:

Мила моя, люба моя,
Квіте ясен цвіт,
Я несу в очах до тебе
Весь блакитний світ.

Я несу в устах цілунки,
Радісні пісні,
А в руках несу я ласку
Й квіти весняні.

Якщо ж вітер полетіти
В полонини не захоче,
Все одно знайду я квіти,
Що так люблять сині очі.

Перейду я бистрі ріки
І піднімусь аж за хмари,
І шляхи мені покажуть
Твою вроду, твої очі.

VI. ПІСНІ ПОБУТОВІ І ПРО ЖІНОЧУ ДОЛЮ

80 ЇХАЛИ КОЗАКИ ІЗ ДОНУ ДОДОМУ

Їхали козаки із Дону додому,
Підманули Галю - забрали з собою.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Підманули Галю - забрали з собою.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Підманули Галю - забрали з собою.

"Ой хто в лісі чує, нехай той рятує,
Ой хто дочок має, нехай навчає.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Ой хто дочок має, нехай навчає.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Ой хто дочок має, нехай навчає.

Поїдемо з нами, з нами, козаками,
Лучче тобі буде, як в рідної мами.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Лучче тобі буде, як в рідної мами.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Лучче тобі буде, як в рідної мами.

А хто дочок має, нехай навчає -
Темної ночі гулять не пускає.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Темної ночі гулять не пускає.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Темної ночі гулять не пускає".

Везли, везли Галю темними лісами,
Прив'язали Галю до сосни косами.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Прив'язали Галю до сосни косами.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Прив'язали Галю до сосни косами.

Обізвався козак: "Я в полі ночую,
Я твій голосочок здалека почую.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Обізвався козак: "Я в полі пахаю,
Я твій голосочок здалека пізнаю
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Я твій голосочок здалека пізнаю".

Розбрелись по лісу, назбирали хмизу,
Підпалили сосну од гори до низу.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Підпалили сосну од гори до низу.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Підпалили сосну од гори до низу.

Горить сосна, горить, горить і палає,
Кричить Галя криком, кричить-промовляє.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Кричить Галя криком, кричить-промовляє.
Ой ти, Галю, Галю молодая,
Кричить Галя криком, кричить-промовляє:

81 КОЗАЧЕНЬКУ, КУДИ ЙДЕШ

"Козаченьку, куди йдеш?

Невже жалю не маєш?"

"Ой не плач же, дівчино, не журись

Та до мого серденька пригорнись".

"Ой не плач же, дівчино, не журись

Та до мого серденька пригорнись".

"Я без тебе загину,

Як ти підеш в чужину..."

"Ой не плач же, дівчино, не журись

Та до мого серденька пригорнись".

"Ой не плач же, дівчино, не журись

Та до мого серденька пригорнись".

"Чи тебе лихо жене?

Бачу - зрадиш ти мене".

"Я вернуся, серденько, восени,

Як упаде листячко з калини".

"Я вернуся, серденько, восени,

Як упаде листячко з калини".

Ждала дівка навісна -

Мина осінь і весна.

Нема, нема козаченька та й не чуть,

Злії воріженьки вже кують.

Нема, нема козаченька та й не чуть,

Злії воріженьки вже кують.

А як жито зацвіло,

Прийшла звістка у село:

"Не вертатись вже до тебе козаку -

Заснув в степу він, сердега, довіку..."

"Не вертатись вже до тебе козаку -

Заснув в степу він, сердега, довіку..."

82 ЛЕТІЛА ЗОЗУЛЯ

Летіла зозуля
Та й стала кувати.
Ой то не зозуля }
То рідная мати. } двічі

Ой то не зозуля
То рідная мати
Вона прилетіла }
Дочку рятувати. } двічі

Якби мати знала
Яка в неї біда
Була б передала }
Горобчиком хліба } двічі

Горобчиком хліба
Зозулею солі
Ой мамо ой мамо }
Як важко без долі. } двічі

83 НЕ ПИТАЙ ЧОГО В МЕНЕ ЗАПЛАКАНІ ОЧІ

Не питай, чого в мене заплакані очі,
Чого часто тікаю я в гай
І блукаю я там до півночі,
Не питай, не питай, не питай.

Не питай, чого в'яну і сохну, як квітка,
Бо так щиро кохаю тебе.
Ти покинув мене, сиротину,
На посміх, поговір для людей.

Не питай, бо нічого тобі не скажу я,
Бачив ти мої сльози і сум.
А нещирі слова та байдужі
Не розвіють тяжких моїх дум.

Не питай, чом я сохну та в'яну,
Як та квітка без сонця й води,
Бо коли б я тебе не любила,
То не знала б ніколи біди.

А ти вирвав з грудей моє серце
І покинув нещасну мене...
Проклинатиму я свою долю
І той час, що любила тебе.

Ти приходиш до мене щоночі
У той час, коли міцно я сплю,
І цілуєш заплакані очі,
І шепочеш: не плач, я люблю!

Відкриваю заплакані очі:
Навкруги порожнеча німа...
В тишині чарівничої ночі
Мого щастя нема та й нема.

Як була молода, жартівлива,
Щебетала, як пташка в гаю,
І не знала, що доля зрадлива,
І не знала, що щастя не йму.

84 ОЙ ВЕРБО, ВЕРБО

Ой вербо, вербо,
Де ти росла
Де твоє листячко
Вода знесла?

Ой знесла, знесла
Тиха вода...
А я, молода,
Як ягода.

А я, молода,
Як ягода,
Не піду заміж
За рік, за два.

А піду заміж
Аж п'ятого,
За того п'яницю
Проклятого.

Ой кажуть люди,
Що він не п'є,
А він з корчми
Щодня іде.

А я, молода,
Проти нього,
Несу талюра
Золотого.

Несу талюра
Золотого –
Викупить коня
Вороного.

“Викупиш коня –
Люблю тебе,
Як не викупиш,
То вб'ю тебе!”

Не раз я, не два
Викупляла, -
Крізь віконечко
Утікала.

В вишневім саду
Ночувала,
Різних пташок
Наслухала.

Соловей каже:
“Тьох-тьох, тьох-тьох!”
Котяться сльози,
Як той горох.

А зозуленька:
“Ку-ку, ку-ку!...”
За що ж я терплю
Таку муку?

85 ОЙ ПОПІД ГАЙ ЗЕЛЕНЕНЬКИЙ

(Українська народна пісня про Довбуша)

Ой по-під гай зелененький
Ходить Довбуш молоденький

На ніженьку налягає,
Топірцем ся підпирає.

Ой, ви, хлопці, свистом-свистом,
Засипає стежки листом.

Ой, ви, хлопці, бігом-бігом,
Замітає стежки снігом.

Аби Кути не минути,
До Космача повернути.

До Космача, та й до Дзвінки,
До Штефанової жінки.

Добрий вечір, Штефанова!
Чи вечеря вже готова?

А вечеря не готова,
Бо Штефана нема вдома.

Він поїхав петлювати,
Мабудь буде ночувати .

Штефан пішов на роботу,
Повернеться у суботу.

Чи будеш нам відкривати?
Чи самим ся добувати?

В мене двері тисовії,
На них замки сталевії.

Не допоможуть замки твої,
Як підставлю плечі свої.

Бо кров людська - не водиця,
Проливати не годиться.

Як будемо газдувати,
Жінкам правди не казати!

Довбуш почав налягати,
Стали двері ся ламати.

Довбуш двері відкриває,
(Довбуш плечі підкладає,) Штефан в Довбуша стріляє.

Як устрілив в праве плече,
А з лівого кровця тече.

Бо знав добре поціляти,
Довбуш буде помирати.

Ой, ви, хлопці, ой, ви мої,
Візьміть мене з хати тої.

Ой, ви, хлопці, ви, молодці,
Беріть мене на топорці.

Беріть мене на топори,
Занесіть мя в чорні гори.

Занесіть мя в Верховину,
Де родився, там най згину.

Там родились тато й мати,
Там я буду спочивати.

Сріблом-златом поділіться,
Та й за мною не журіться.

Штефанові дайте мірку,
Бо я любив його жінку.

Штефанисі дайте сала,
Бо вона мене кохала.

Тай топірці занехайте,
Крови більш не проливайте.

Не журіться, пане-браття, -
Ще повстане Прикарпаття!

Ой, попід гай зелененький
Ходить Довбуш молоденький

86 ОЙ У ГАЮ, ПРИ ДУНАЮ

Ой у гаю, при Дунаю
Соловей щебече.
Він свою всю пташину
До гніздечка кличе.

Ой тьох-тьох і тьох-тьох-тьох }
Соловей щебече. } двічі
Він свою всю пташину }
До гніздечка кличе. } двічі

Ой у гаю, при Дунаю
Там музика грає.
Бас гуде, скрипка плаче,
Милий мій гуляє.

Ой бом, бом, бом, бом, бом, бом, - }
Там музика грає, } двічі
Бас гуде, скрипка плаче, }
Милий мій гуляє. } двічі

Ой у гаю, при Дунаю
Стою самотою.
Плачу, тужу, ще й ридаю
Милий за тобою.

Ох, ох, ох, ох, ох, ох, - }
Стою самотою. } двічі
Сиджу, тужу, ще й ридаю, }
Милий, за тобою. } двічі

87 ОЙ У ВИШНЕВОМУ САДУ

Ой у вишневому саду,
Там соловейко щебетав,
Додому я просилася, }
А ти мене все не пускав. } двічі

Ти милий мій, а я твоя,
Дивись, яка зійшла зоря,
Проснеться матінка моя — }
Буде питать, де була я. } двічі

А ти їй дай такий отвіт:
Яка чудова майська ніч,
Весна іде, красу несе, }
А тій красі радіє все. } двічі

Доню моя, не в тому річ,
Де ти гуляла цілу ніч, -
Чому розплетена коса, }
А на очах бринить сльоза? } двічі

Коса моя розплетена,
Її подруга розплела,
А на очах бринить сльоза, }
Бо з милим я прощалася. } двічі

Мамо моя, ти вже стара,
А я весела й молода,
Я жити хочу, я люблю! }
Мамо, не лай доню свою. } двічі

88 ОЙ У ПОЛІ НИВКА

Ой у полі нивка,
Кругом материнка...
Там дівчина жито жала, }
Гарна чорнобривка. } двічі

Жала вона, жала,
Сіла спочивати,
Їхав козак з України, }
Мусив шапку зняти. } двічі

Мусив шапку зняти,
“День добрий, - сказати. –
Помагай Біг, дівча моє, }
Тобі жито жати!” } двічі

А дівчина стала,
Йому одказала,
Вона ж йому одказала – }
Серденьком назвала. } двічі

“Як їдеш додому,
Не кажи нікому,
Бо рознесуть цеє люди, }
Як вітер солону! } двічі

А вітер тихенький,
Солома легенька, -
Візьмуть мене люди в зуби, }
Я ще ж молоденька!” } двічі

А вже ж ця слава
По всім світі стала,
Що дівчина козаченька }
Серденьком назвала } двічі

А вже ж тая слава
По всім городочку,
Що дівчина козакові }
Вишила сорочку. } двічі

89 ОЙ ЧИЄ Ж ТО ЖИТО, ЧИЇ Ж ТО ПОКОСИ

Ой чиє ж то жито, чиї ж то покоси,
Чия то дівчина розпустила коси?
Коси розпустила, гулять не ходила,
Молодого хлопця навек полюбила.
Проводжала мати сина у солдати,
Молоду невістку в поле жито жати.
Жала вона, жала, жала — не дожала
І до сходу сонця тополею стала...
Прийшов син до хати: — Здрастуй, рідна мати!
Де ж моя дружина, що не йде стрічати? —
Не питайся, сину, про свою дружину,
Бери топір в руки — рубай тополину.—
Як ударив вперше — вона й похилилась,
Як ударив вдруге — вона й попросилась:
— Не рубай, коханий, бо я — твоя мила,
На моєму листі спить твоя дитина.—
Ой чиє ж то жито, чиї ж то покоси?
Не спішіть, дівчата, розпускати коси.

90 ПЛАКУЧА ГІТАРА

Спить ставок, не колишуться віти,
Вітерець в верболозах заснув.
Десь заграла плакуча гітара, }
Там дівчина стрічала весну. } *двічі*

- Ти поїдеш далеко-далеко,
Так далеко від мого села.
І не скаже той місяць з-за хмари, } *двічі*
Що у тебе кохана була. } *двічі*

Ти поїдеш далеко-далеко,
А мене залишаєш одну.
І ніколи мене не згадаєш, } *двічі*
А з другою зустрінеш весну } *двічі*

- Ти не плач, не журися, дівчино,
Ти не плач, не журись, не ридай.
Через рік, як цвістиме калина, } *двічі*
В тихий вечір мене зустрічай. } *двічі*

Ось пройшов рік важкого чекання,
І прийшла довгожданна весна.
Дівчинонька прийшла до калини, } *двічі*
А милого її там нема. } *двічі*

Ой нема, ой нема та й не буде,
Бо така вже дівоча судьба:
Буде знати, як хлопців кохати } *двічі*
І як вірити в їхні слова. } *двічі*

Спить ставок, не колишуться віти,
Вітерець в верболозах заснув.
Вже не грає плакуча гітара, } *двічі*
Не стрічає дівчина весну. } *двічі*

91 ПО ТОЙ БІК ГОРА, ПО СЕЙ БІК ГОРА

По той бік гора, по сей бік гора,
Поміж тими крутими горами }
Сходила зоря. } двічі

Ой, то не зоря – дівчина моя,
З новенькими та відерцями }
По водицю йшла. } двічі

“Дівчино моя, напій же коня,
З рубленої нової кринички, }
З повного відра!” } двічі

“Козаченьку мій, коли б я твоя,
Взяла б коня за шовковий повід }
Та й напоїла!” } двічі

“Дівчино моя, чом заміж не йшла?”
“Бідна була, по наймах служила, }
Пари не знайшла!” } двічі

“Дівчино моя, сідай на коня,
Та поїдем у чистеє поле }
До мого двора! } двічі

А в мого двора нема ні кола,
Тільки стоїть один кущ калини }
Та й та не цвіла”. } двічі

“Калино моя, чом ти не цвіла?”
“Зима люта та й цвіт оббила, }
Тим я не цвіла!” } двічі

92 ТЕЧЕ РІЧКА НЕВЕЛИЧКА

Тече річка невеличка,
З вишневого саду.
Кличе козак дівчиноньку,
Собі на пораду.
Гей-гей гей-гей,
Гей-гей-гей-гей.
Кличе козак дівчиноньку,
Собі на пораду.

Порадь мені, дівчинонько,
Що маю робити?
Чи з тобою женитися,
Чи другу любити?
Гей-гей гей-гей,
гей-гей-гей-гей.
Чи з тобою женитися,
Чи другу любити?

А я тобі, козаченьку,
Раджу тай не раджу.
Я з тобою вечір стою,
А за другим гляджу.
Гей-гей гей-гей,
гей-гей-гей-гей.
Я з тобою вечір стою,
А за другим гляджу.

Бодай тебе, дівчинонько,
З твоєю радою.
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою.
Гей-гей гей-гей,
гей-гей-гей-гей.
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою.

Тече річка невеличка,
З вишневого саду.
Кличе козак дівчиноньку,
Собі на пораду.
Гей-гей гей-гей,
гей-гей-гей-гей.
Кличе козак дівчиноньку,
Собі на пораду.

VII. ОБРЯДОВІ ПІСНІ

93 НЕБО І ЗЕМЛЯ

Небо і земля, небо і земля нині торжествують,
Ангели й люди, ангели й люди весело празнують.

Приспів:

Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, Царя вітають,
Поклін віддають, пастиріє грають,
«Чудо, чудо!» — повідають.
Во Вифлеємі, во Вифлеємі весела новина.
Чистая Діва, чистая Діва породила Сина.

Приспів.

Ангели служать, ангели служать своєму королю,
І во вертепі, і во вертепі чинять Його волю.

Приспів.

Тріє царіє, тріє царіє од восток прийдоша,
Ливан і смирну, ливан і смирну, злото принесоша.

Приспів.

Царю і Богу, Царю і Богу тоє офірують,
Пастиріє всім, пастиріє всім людям се кажують.

Приспів.

І ми рожденну, і ми рожденну Богу поклін даймо,
«Слава во вишних, слава во вишних!» — Єму заспіваймо.
Приспів.

94 НОВА РАДІСТЬ СТАЛА

Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом зізда ясна світу засіяла.

Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік, пеленами убого повився.

Пастушки з ягнятком перед тим дитятком
На колінця припадають, царя-Бога прославляють.

Славим, тебе царю, небесний владарю,
Даруй літа щасливії цьому дому господарю.

Цього дому господарю і його родині,
Даруй долю, верни волю нашій неньці Україні!

95 ОЙ РОДЕ НАШ КРАСНИЙ

У полі калина,
У полі червона
Хорошенько цвіте.

Приспів:

Ой роде наш красний,
Роде наш прекрасний,
Не цураймося, признаваймося,
Бо багачко нас є.

Що перший цвіточок –
То рідний батенько
Хорошенько цвіте.

Приспів.

Що другий цвіточок –
То рідная ненька
Хорошенько цвіте.

Приспів.

Що третій цвіточок –
Рідна сторононька
Хорошенько цвіте.

Приспів.

96 ОЙ СИВАЯ ТАЯ ЗОЗУЛЕНЬКА

Ой сивая тая зозуленька

Приспів:

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!

Усі сади та і облітала,
А в одному та і не бувала.
А в тім саду три тереми:
А в першому – красне сонце,

А в другому – ясен місяць,
А в третьому – дрібні зірки.
Ясен місяць – пан господар,
Красне сонце – жінка його,
Дрібні зірки – його діти.

97 ЗЕЛЕНЕЄ ЖИТО, ЗЕЛЕНЕ

Зеленеє жито, зелене.
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито женці жнуть, }
Хорошії гості мене ждуть. } двічі

Зеленеє жито, зелене.
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито при межі, }
Хорошії гості від душі. } двічі

Зеленеє жито, зелене.
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито за селом,
Хорошії гості за столом.

Зеленеє жито, зелене.
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито ще й овес, }
Тут зібрався рід наш увесь. } двічі

Зеленеє жито, зелене.
Хорошії гості у мене.
А вже ж тая хата всім мала, }
Бо уся родинонька прийшла. } двічі

VIII. КОЛИСКОВІ ПІСНІ

98 ДВА ПІВНИКИ, ДВА ПІВНИКИ

Два півники, два півники

Горох молотили,

Дві курочки-чубарочки

До млина носили.

Цап меле, цап меле,

Коза насипає,

А маленьке козенятко

На скрипочку грає.

Танцюй, танцюй, козунечко,

Ніженьками туп, туп,

Татусенько з матусею

Принесуть нам круп, круп.

99 КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ

Котику сіренький,
Котику біленький,
Котку волохатий,
Не ходи по хаті,
Не ходи по хаті,
Не буди дитяти
Дитя буде спати,
Котик воркотати.
Ой на kota воркота,
На дитину дрімота.
А-а-а-а!

Ой спи, дитя, в колисоньці,
Як горошок в билиноньці.
Буде вітрець повівати
Та й горошком колихати.

Як горошок загуркоче,
А Галюня спатки хоче.
А горошок як заgrimить,
Галюнечку нашу приспить.

100 ЛИСИЧКА

Музика: М. Лисенка

Я лисичка, я сестричка
Не сиджу без діла -
Я гусяток пасла,] двічі
Полювать ходила.] двічі

А тепер уже в неділю
Треба відпочити,
Свою хатку гарнесенько] двічі
Треба прикрасити.] двічі

А щоб краща, а щоб краща
Була моя хатка,
Треба піти у садочок] двічі
Квіточок нарвати.] двічі

ПІСНЯ – ДУША УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Доки буде існувати українська пісня, доти житимуть українці і ніхто не зможе їх знищити. Адже пісня – це душа народу. Українська пісня чи не найбільше, в умовах бездержавності і поневолення народу, зберігала код нації. Тому й не дивно, що вороги так завзято намагалися нищити українську пісню, бо знали, що після цього легко буде знищити націю. Але як не намагалися, нічого не вийшло, бо українці дуже витривалі, і співали в найскладніших умовах. Навіть у страшних сибірських багаторічних таборах. А фольклорист з Дніпропетровська Юрій Шевельов, перебуваючи на засланні, зібрав 500 пісень від політв'язнів і записав їх у захлавну книжку. Навіть пригадує, як політв'язні співали «Заповіт», а з вишки почали по них стріляти. І тоді він зрозумів, що стріляють не в людей, а в українську пісню. Повернувшись на волю, видав зібрані пісні книжкою «Ув'язнені пісні». Тому не змогли знищити нашу націю, яка століттями була бездержавною. І вже й не вдасться. Про незнищенність української пісні писав Великий український поет Т.Шевченко:

Наша дума, наша пісня
Не вмере не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!

Т.Шевченко правильно вважав, що в українській пісні – українська слава. Так було і так є. Пісні часто давали українцям насаги і вселяли віру у боротьбі за незалежну Україну, відкрystalізовували незламний і волелюбний дух нашого народу. Часто бувало так, що українці зачаровували своїми мелодіями навіть ворогів. Так. Вони не любили наш народ, його мову, але зомлівали, коли ті збиралися в гурт і співали. Тут можна ще сказати, що українська пісня має магiчний вплив навіть на ворога. Це немов зброя українського народу, перед якою найвища фізична сила є безсилною. Пісня – це історія українського народу, передана з уст в уста. Справедлива історія, а не переписана і навішана українцям різними окупантами і зайдами. Українська пісня завжди зближувала людей, об'єднувала їх і вела в бій за Українську державу.

Дуже влучно охарактеризував українську пісню російський літературний критик Михайло Добролюбов. Ще в XIX столітті він писав: «В українських піснях вилилася вся минула доля, весь справжній характер України. Пісня і дума становлять там народну святинню, краще добро українського життя, в них горить любов до Батьківщини, виблискує слава минулих подвигів...».

Пісня супроводжує українця протягом усього життя у різних обставинах. Поки не було писемності, то вона передавалася усно з уст в

уста. Згодом стали записувати, а пізніше виникла нотна грамота і стало можливим зберігати мелодію. А як уявити без пісні будь-яку українську забаву. Навіть кажуть, що українців від інших національностей відрізняє те, що вони де стануть, то там і співають. Мабуть не знайдеться українця, котрий би не знав щонайменше 20 пісень напам'ять. Ще в середині ХХ століття ввечері збиралися парубки на перелазі чи в іншому людному місці і довго співали. Пісня часто об'єднувала українців у добрі і в гаразді. Нема потреби доводити, що в пісні заховані духовність, норми суспільної поведінки людини, морально-етичні правила. Закладена мудрість народу. Пісня передає правила моралі, досвід минулого життя прийдешнім поколінням, береже в собі архаїчну культуру нації; відображає специфіку становлення культури і сукупність надбань нашого народу.

Усе дедалі більше українці мають можливість доносити свою пісню у світ. Зачаровують нею багаточисельну глядацьку публіку на світових сценах. Українські пісні радо співають японці, китайці, американці, італійці і багато інших національностей.

Цікавим є феномен української пісні в діаспорі. Доля немилосердно порозкидала наших співвітчизників по всьому світу, але куди б вони не прибули, завжди везли зі собою рідну пісню, яка приживалася в усіх куточках земної кулі. І проросла буйним цвітом. І це був добрий зв'язок з історичною Батьківщиною. А ще багато українських пісень було створено уже в діаспорі, які можемо часто почути. Є в діаспорі багато українських співаків і музичних колективів, які в час бездержавності України доносили славу нашого невмирущого народу.

Українська нація є багатою на пісні. За різними даними український пісенний фонд становить від кількох сотень тисяч і до кількох мільйонів пісень. Мало котрий народ може похвалитися таким здобутком. Тому до збірки «Сто найкращих українських пісень словенською мовою» був прискіпливий та особливий підхід. Вибрати з величезної кількості всього сто пісень було нелегко. Тому цей процес тривав довго. І так було вибрано пісні, які найпопулярніші серед народу і котрі не виходять з ужитку. Таким чином було створено 8 пісенних жанрів. Пісні погруповано тематично і композиційно поєднано. Починаючи від обрядових пісень, що тягнуться зі своїм корінням ще з дохристиянських пісень і закінчуючи сучасною естрадою. Також ставилося за обов'язок охопити всю територію України, а не лише якусь її частину

Безперечно, на перше місце поставили Гімн України «Ще не вмерла України», який, до речі, дуже мелодійний і належить до одного з найкращих у світі. Дана праця заслуговує на велику увагу і стане значною цінністю в популяризації української пісні серед словенців. Мабуть небагато є зараз словенців, котрі були б ознайомлені з нашими піснями. Приємно, що тепер ця прогалина буде заповнена.

Юрій АТАМАНЮК

УКРАЇНСЬКА АБЕТКА - UKRAJINSKA AZBUKA

	укр. буква	лат.	слово	slo. črka	izgo vor	beseda
1.	А а	a	<i>Англія</i>	A a	[a:]	<i>Anglija</i>
2.	Б б	b	<i>Бельгія</i>	B b	[b]	<i>Belgija</i>
3.	В в	v	<i>Венесуела</i>	V v	[v]	<i>Venezuela</i>
4.	Г г	h	<i>Голландія</i>	-	(h)	<i>Holandija</i>
5.	Ґ ґ	g	<i>Гренландія</i>	G g	[g]	<i>Grenlandija</i>
6.	Д д	d	<i>Данія</i>	D d	[d]	<i>Danska</i>
7.	Е е	e	<i>Естонія</i>	E e	[e:]	<i>Estonija</i>
8.	Є є	je	<i>Європа</i>	-	[je]	<i>(j)Evropa</i>
9.	Ж ж	ž	<i>Женева</i>	Ž ž	[ʒ]	<i>Ženeva</i>
10.	З з	z	<i>Зімбабве</i>	Z z	[z]	<i>Zimbabwe</i>
11.	И и	'ы'	-	-	-	<i>(trdo i)</i>
12.	І і	i	<i>Італія</i>	I i	[i]	<i>Italija (mehko i)</i>
13.	Ї ї	ji	<i>Їжак</i>	-	[ji]	<i>Jež (jižak)</i>
14.	Й й	j	<i>Йоркшир</i>	J j	[j]	<i>Yorkshire</i>
15.	К к	k	<i>Камбоджа</i>	K k	[k]	<i>Kambodža</i>
16.	Л л	l	<i>Латвія</i>	L l	[l]	<i>Latvija</i>
17.	М м	m	<i>Марокко</i>	M m	[m]	<i>Maroko</i>
18.	Н н	n	<i>Німеччина</i>	N n	[n]	<i>Nemčija</i>
19.	О о	o	<i>Орегон</i>	O o	[o:]	<i>Oregon</i>
20.	П п	p	<i>Польща</i>	P p	[p]	<i>Poljska</i>
21.	Р р	r	<i>Румунія</i>	R r	[r]	<i>Romunija</i>
22.	С с	s	<i>Словенія</i>	S s	[s]	<i>Sibirija</i>
23.	Т т	t	<i>Туркменія</i>	T t	[t]	<i>Turkmenija</i>
24.	У у	u	<i>Уганда</i>	U u	[u]	<i>Uganda</i>
25.	Ф ф	f	<i>Франція</i>	F f	[f]	<i>Francija</i>
26.	Х х	kh	<i>Хорватія</i>	H h	[h]	<i>Hrvaška</i>
27.	Ц ц	c	<i>Цейлон</i>	C c	[ts]	<i>Cejlon</i>
28.	Ч ч	č	<i>Чеська</i>	Č č	[tʃ]	<i>Češka</i>
29.	Ш ш	š	<i>Швеція</i>	Š š	[ʃ]	<i>Švedska</i>
30.	Щ щ	šč	<i>Ще</i>	-	[ʃtʃ]	<i>Še (šče)</i>
31.	Ь*	-	<i>М'який знак</i>	-	-	<i>(mehki znak)</i>
32.	Ю ю	ju	<i>Юпітер</i>	-	[ju]	<i>Jupiter</i>
33.	Я я	ja	<i>Японія</i>	-	[ja]	<i>Japonska</i>

Apostrof se formalno v ukrajinski abjadi (cirilici) ne šteje kot posebna črka, ima pa nalogo da označi trdi zvok prejšnjega soglasnika: прем'єр, (prem'jer); В'єтнам, (V'jetnam).

Ь* **Mehki znak** (ь) pišemo za soglasniki *д*, (*d*) *м*, (*t*) *з*, (*z*) *с*, (*s*) *ц*, (*c*) *л*, (*l*) *н*, (*n*) *дз* (*dz*): *хлопець*, (*hlopecj*) *дядько*, (*djadjko*) *близько* (*blyzjko*), *трьох*, (*trjoh*), *пальці*, (*paljci*).

<i>PREDGOVOR – ANDRIJA HEVKA - LJUBLJANA</i>	3
<i>I. UMETNIŠKE PESMI IN NARODNE ROMANCE</i>	6
<i>II. ZGODOVINSKE, KOZAŠKE IN DOMOLJUBNE PESMI</i>	7
<i>III. LJUBEZENSKE PESMI</i>	10
<i>IV. ŠALJIVE PESMI</i>	10
<i>V. ZABAVNE PESMI</i>	11
<i>VII. OBREDNE PESMI</i>	12
<i>VIII. OTROŠKE PESMI, USPAVANKE</i>	13
<i>III. ПІСНІ ПРО КОХАННЯ</i>	23
<i>IV. ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ</i>	24
<i>V. ЕСТРАДНІ ПІСНІ</i>	25
<i>VI. ПІСНІ ПОБУТОВІ І ПРО ЖІНОЧУ ДОЛЮ</i>	25
<i>VII. ОБРЯДОВІ ПІСНІ</i>	25
<i>VIII. КОЛИСКОВІ ПІСНІ</i>	26
<i>I. UMETNIŠKE PESMI IN NARODNE ROMANCE</i>	29
<i>1. IN CVETE LAN, SINJE BARVE</i>	31
<i>2. V POLJU STA DVA HRISTIČA</i>	34
<i>3. VETER SILNI</i>	36
<i>4. DVE BARVI</i>	38
<i>5. ŠE NI UMRLA UKRAJINA</i>	40
<i>6. GLEDAM JAZ V NEBO</i>	42
<i>7. KO BOŠ ZRASEL, SIN MOJ</i>	44
<i>8. MAMINA VIŠNJA</i>	46
<i>9. LUNA NA NEBU</i>	48
<i>10. KAKOR VČERAJ</i>	49
<i>11. NOČ, LEPA MESEČNA</i>	51
<i>12. OJ, V LOGU RDEČA KALINA</i>	53
<i>13. GRMI, VZDIHUJE, DNEPER ŠIROKI</i>	55
<i>14. DRAGA MATI MOJA</i>	56
<i>15. SIN MOJ, RACE LETIJO</i>	58
<i>II. ZGODOVINSKE, KOZAŠKE IN DOMOLJUBNE PESMI</i>	59
<i>16. OTOŽNO JOKAJO SLAVČKI</i>	61
<i>17. STOJI TAM VISOKA GORA</i>	62
<i>18. ČOLNIČ ZIBLJE SE</i>	64
<i>19. ČRNE OBRVI, RJAVE OČI</i>	66
<i>20. ŽAMETNICE</i>	67
<i>21. VERHOVYNA, SVET SI NAŠ</i>	68
<i>22. HEJ, VI, STRELCI SIČEVI</i>	70
<i>23. HEJ, TAM NA GORI SIČ GRE</i>	72

24. VEJA KALINE.....	73
25. DOBER VEČER, ZELENA DOBRAVA!.....	75
26. V SKRBEH SO GALIČANKE.....	76
27. OKRASILA SO DEKLETA.....	77
28. ŠEL JE KOZAK NA BOJIŠČE	78
29. NALIJMO SI, BRATJE	79
30. OJ, MOROZE, MOROZENJKO.....	80
31. OJ, NA GORI ŽITO ŽANJEJO.....	82
32. ZABUČAL JE VETER STEPSKI	84
33. TAM POD LVOVSKIM GRADOM	85
34. TIHA DONAVA.....	87
35. UKRAJINA.....	88

III. LJUBEZENSKE PESMI..... 91

36. NAJ SE TI PETELIN ZAGNUSI.....	93
37. PO VRTU HODILA, ROŽE TRGALA	94
38. VZEL BOM BANDURO	95
39. VISI JAB'KO	96
40. VEJE, VEJE, SIVE GOSI.....	97
41. GORELA SMREKA GORELA	98
42. GOCULKA KSENIJA.....	100
43. IVANKO, IVANKO.....	102
44. PRIŠEL KOZAK NA SKRIVAJ.....	103
46. CIGANKA MI PREROKBO DALA	106
47. NESE GALJA VODO	107
48. OJ, TI SLAVČEK MOJ!	108
49. OJ, PLAVICE, PLAVICE	110
50. DEKLE MOJE, ŠUMI GAJ	112
51. IZZA GAJA, GAJA	114
52. OJ MARIČKA, ČIČERI.....	115
53. OJ, V VIŠNJEVEM SADU.....	116
54. OJ, HMELJ TI MOJ, HMELJ	117
55. ČIGAV KONJ TAM STOJI.....	119
56. OJ, ČRNA SI TI, ČRNA.....	120
57. PO VRTIČKU HODIM	121
58. PELJAL JE VLAK NA POT ODDALJENO.....	122
59. SEDIM JAZ PRI OKENČKU	124
60. TEČE VODA ZELO MOTNA	126
61. ČAS TEČE KOT REKA	127

IV. ŠALJIVE PESMI..... 129

62. LJUB'CA S KOLOMIJE.....	131
-----------------------------	-----

63. RAD SEM IMEL DEKLE ČUDOVITO	133
64. OJ, NA GORI DVA HRASTA	134
65. OJ LAHKOTNA KOLOMYJKA.....	135
66. NA CESTI JE HROŠČ.....	137
67. SOSEDA.....	138
68. TI SI ME PREVARALA	140
69. KO IMEL BI SIV'GA KONJA.....	142
70. KO BIL BI JAZ POLTAVSKI VELJAK	144
71. KO SEM SLUŽIL PRI GOSPODU.....	145
 V. ZABAVNE PESMI.....	 147
72. KIJEV.....	149
73. BREZ OBLJUB IN OPROŠČANJA	150
74. RDEČI MAKI	152
75. ENA KALINA	155
76. PŠENIČNO OŽE	157
77. RDEČA ROŽA.....	159
78. ZAKAJ ROŽE NE VENEJO?	161
79. JAZ POJDEM NA DALJNE GORE	164
 VI. BIVANJSKE PESMI – USODA ŽENSKE.....	 165
80. JEZDILI KOZAKI OD DONA DO DOMA.....	167
81. KOZAK MLADI, KAM PA GREŠ.....	169
82. LETALA KUKAV'CA.....	171
83. NE SPRAŠUJ, ZAKAJ SO MI OBJOKANE OČI.....	172
84. OJ, VRBA, VRBA	174
85. OJ, POD TEM GAJEM ZELENIM	175
86. OJ, V GAJU, PRI DONAVI.....	176
87. V VIŠNJEVEM SADU	177
88. NA POLJU JE NJIVA	178
89. ČIGAVO JE ŽITO, ČIGAVI SO ODKOSI.....	179
90. OBJOKANA KITARA.....	181
91. S TE STRANI GORE, IN ŠE Z DRUGE GORE.....	183
92. TEČE REKA, NI VELIKA	185
 VII. OBREDNE PESMI.....	 187
93. NEBO IN ZEMLJA.....	189
94. NOVA RADOST JE PRIŠLA	191
95. ROD NAŠ PLEMITI.....	192
96. OJ, SIVA JE TISTA KUKAVICA.....	196
97. ZELENi SE ŽITO ZELENO	197

<i>VIII. OTROŠKE PESMI, USPAVANKE</i>	199
98. PETELINA, PETELINČKA	201
99. MAŠEK MOJ SIVI	202
100. LISIČKA	203
 <i>I. ПІСНІ ЛІТЕРАТ. ПОХОДЖЕННЯ ТА НАРОДНІ РОМАНСИ</i>	205
 1 А ЛЬОН ЦВІТЕ СИНЬО, СИНЬО	207
2 А У ПОЛІ ДВА ДУБОЧКИ	208
3 ВІТРЕ БУЙНИЙ	209
4 ДВА КОЛЬОРИ	210
5 ГІМН УКРАЇНИ	211
6 ДИВЛЮСЬ Я НА НЕБО	212
7 ВИРОСТЕШ ТИ, СИНУ	213
8 МАМИНА ВИШНЯ	214
9 МІСЯЦЬ НА НЕБІ	215
10 НІБИ ВЧОРА	216
11 НІЧ ЯКА МІСЯЧНА	217
12 ОЙ У ЛУЗІ ЧЕРВОНА КАЛИНА	219
13 РЕВЕ ТА СТОГНЕ ДНІПР ШИРОКИЙ	220
14 РІДНА МАТИ МОЯ (ПІСНЯ ПРО РУШНИК)	221
16 СМІЮТЬСЯ – ПЛАЧУТЬ СОЛОВ'Ї	223
17 СТОЇТЬ ГОРА ВИСОКАЯ	224
18 ЧОВНИК ХИТАЄТЬСЯ	225
19 ЧОРНІ БРОВИ, КАРІЇ ОЧІ	226
 <i>II. ІСТОРИЧНІ, КОЗАЦЬКІ ТА ПАТРІОТИЧНІ ПІСНІ</i>	229
 22 ГЕЙ, ВИ, СТРІЛЬЦІ СІЧОВІ!	232
23 ГЕЙ, ТАМ, НА ГОРІ, СІЧ ІДЕ	233
24 ГІЛКА КАЛИНИ	234
25 ДОРИВЕЧІР ТОБІ, ЗЕЛЕНА ДІБРОВО!	235
26 ЗАЖУРИЛИСЬ ГАЛИЧАНКИ	236
27 ЗАКВІТЧАЛИ ДІВЧАТОНЬКА	237
28 ЇХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ	238
29 НАЛИВАЙМО, БРАТТЯ, КРИСТАЛЕВІ ЧАШІ	239
30 ОЙ МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ	240
31 ОЙ НА ГОРІ ТА Й ЖЕНЦІ ЖНУТЬ	241
32 ПОВІЯВ ВІТЕР СТЕПОВИЙ	242
33 ТАМ ПІД ЛЬВІВСЬКИМ ЗАМКОМ	243
34 ТИХИЙ ДУНАЙ	244
35 УКРАЇНА	245
 <i>III. ПІСНІ ПРО КОХАННЯ</i>	247

36 БОДАЙ СЯ КОГУТ ЗНУДИВ	249
37 В САДУ ГУЛЯЛА, КВІТИ ЗРИВАЛА	250
38 ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ	251
39 ВИСИТЬ ЯБКО.....	252
40 ГИЛЯ-ГИЛЯ, СІРІ ГУСИ	253
41 ГОРІЛА СОСНА, ПАЛАЛА	254
42 ГУЦУЛКА КСЕНЯ	255
43 ІВАНКУ, ІВАНКУ	256
44 ІШОВ КОЗАК ПОТАЙКОМ	257
45 КАРІ ОЧІ, ЧОРНІ БРОВИ.....	258
47 НЕСЕ ГАЛЯ ВОДУ	260
48 О СОЛОВІЮ!	261
49 ОЙ ВОЛОШКИ, ВОЛОШКИ.....	262
50 ОЙ ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ	263
51 ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ	264
52 ОЙ МАРІЧКО, ЧИЧИРИ.....	265
53 ОЙ, У ВИШНЕВОМУ САДОЧКУ.....	266
54 ОЙ ХМЕЛЮ, МІЙ ХМЕЛЮ	267
55 ОЙ, ЧИЙ ТО КІНЬ СТОІТЬ	268
56 ОЙ, ЧОРНА Я СИ, ЧОРНА	269
57 ПО САДОЧКУ ХОДЖУ	270
58 РУШИВ ПОЇЗД В ДАЛЕКУ ДОРОГУ	271
60 ТЕЧЕ ВОДА КАЛАМУТНА	273
61 ЧАС РІКОЮ ПЛИВЕ	274

IV. ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ..... 275

62 ЛЮБКА З КОЛОМІЙ.....	277
63 МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ ЧЕПУРНЕНЬКУ	278
64 ОЙ НА ГОРІ ДВА ДУБКИ	279
65 ОЙ ЛЕГОНЬКА КОЛОМІЙКА	280
66 ПО ДОРОЗІ ЖУК, ЖУК.....	281
67 СУСІДКА.....	282
68 ТИ Ж МЕНЕ ПІДМАНУЛА	283
69 ЯКБИ МЕНІ СИВИЙ КІНЬ	284
70 ЯКБИ Я БУВ ПОЛТАВСЬКИМ СОЦЬКИМ	285
71 ЯК СЛУЖИВ Я В ПАНА.....	286

V. ЕСТРАДНІ ПІСНІ

72 КИСВЕ МІЙ.....	291
73 НІ ОБІЦЯНОК, НІ ПРОБАЧЕНЬ	292
74 МАКИ ЧЕРВОНІ	293
75 ОДНА КАЛИНА.....	294

76 ПШЕНИЧНЕ ПЕРЕВЕСЛО	295
77 ЧЕРВОНА РУТА.....	296
78 ЧОМУ КВІТИ НЕ В'ЯНУТЬ?	297
79 Я ПІДУ В ДАЛЕКІ ГОРИ.....	298
 VI. ПІСНІ ПОБУТОВІ І ПРО ЖІНОЧУ ДОЛЮ	299
80 ЇХАЛИ КОЗАКИ ІЗ ДОНУ ДОДОМУ	301
81 КОЗАЧЕНЬКУ, КУДИ ЙДЕШ	302
82 ЛЕТІЛА ЗОЗУЛЯ.....	303
83 НЕ ПИТАЙ ЧОГО В МЕНЕ ЗАПЛАКАНІ ОЧІ	304
84 ОЙ ВЕРБО, ВЕРБО.....	305
85 ОЙ ПОПІД ГАЙ ЗЕЛЕНЕНЬКИ.....	306
86 ОЙ У ГАЮ, ПРИ ДУНАЮ.....	307
87 ОЙ У ВИШНЕВОМУ САДУ	308
88 ОЙ У ПОЛІ НИВКА	309
89 ОЙ ЧИСЬ Ж ТО ЖИТО, ЧИЙ Ж ТО ПОКОСИ.....	310
90 ПЛАКУЧА ГІТАРА	311
91 ПО ТОЙ БІК ГОРА, ПО СЕЙ БІК ГОРА.....	312
92 ТЕЧЕ РІЧКА НЕВЕЛИЧКА.....	313
 VII. ОБРЯДОВІ ПІСНІ	315
93 НЕБО І ЗЕМЛЯ.....	317
94 НОВА РАДІСТЬ СТАЛА.....	318
95 ОЙ РОДЕ НАШ КРАСНИЙ	319
96 ОЙ СИВАЯ ТАЯ ЗОЗУЛЕНЬКА.....	320
97 ЗЕЛЕНЕЄ ЖИТО, ЗЕЛЕНЕ.....	321
 VIII. КОЛИСКОВІ ПІСНІ	323
98 ДВА ПІВНИКИ, ДВА ПІВНИКИ	325
99 КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ	326
100 ЛИСИЧКА.....	327
 ПІСНЯ – ДУША УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	329
 УКРАЇНСЬКА АБЕТКА - UKRAJINSKA AZBUKA	331